

**“BANK RESPUBLİKA”
AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ**

**31 dekabr 2020-ci il tarixində
tamamlanan il üzrə**

**Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatları
və Müstəqil Auditorların Hesabatı**

Mündəricat

Müstəqil auditorların hesabatı.....	3
Mənfaat və ya zarar və sair məcmü gəlir haqqında konsolidə edilmiş hesabat.....	6
Maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat.....	7
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat.....	8
Kapitalda dəyişikliklər haqqında konsolidə edilmiş hesabat.....	9
Konsolidə edilmiş hesabatlara dair qeydlər	10
1 Giriş	10
2 Maliyyə hesaballarının tərtib edilməsinin əsasları	11
3 Əsas uçot siyasetləri	13
4 Xalis faiz galirləri	29
5 Faiz qazanan aktivlər üzrə gözəlenilen kredit zərərləri	30
6 Xarici valyuta mübadiləsi üzrə xalis galır	30
7 Haqq və komissiya galirləri	30
8 Haqq və komissiya xərcləri	31
9 Qeyri-maliyyə aktivlərinin deyərsizləşməsi üzrə zərərlər	31
10 Sair galır, xalis	31
11 Ahamməs xalis sigorta haqları	32
12 Əməliyyat xərcləri	32
13 Mənfaat vergisi galiri	33
14 Sahm üzrə galır	34
15 Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	34
16 Banklara verilmiş kreditlər	35
17 Müştərilərə verilmiş kreditlər	36
18 İnvestisiya qiymətli kağızları	49
19 Tərəmə maliyyə alətləri	50
20 Tərəq, tiklli və avadanlıq	51
21 Sair aktivlər	52
22 Bank depozitləri və qalıqları	53
23 Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	53
24 Subordinasiya borc öhdəlikləri	54
25 Sair borc öhdəlikləri	54
26 İcara	55
27 Sair öhdəliklər	57
28 Nizamnamə kapital	57
29 Risklərin idarə edilməsi siyaseti	57
30 Kapital risklerinin idarə edilməsi	75
31 Şərti öhdəliklər və təshhihlər	78
32 Əlaqəli tərəflər və emaliiyyətlər	79
33 Maliyyə alətlərinin adaletli deyərtləri	81

"KPMG Audit Azerbaijan" MMC
Port Baku Cənub qəlləsi, 12-ci mərtəbə
Neftçilər prospekti 153,
Bakı, Azərbaycan AZ1010
Telefon: +994 (12) 404 89 10/11
Faks: +994 (12) 404 89 14
Intern et: www.kpmg.az

Müstəqil Auditorların Hesabatı

"Bank Respublika" Açıq Səhmdar Cəmliyətinin Səhmdarlarına və Müşahidə Şurasına

Rey

Biz "Bank Respublika" Açıq Səhmdar Cəmliyəti ("Bank") və onun töremlə məssəsesinin (buraxılıkda "Qrup") 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə veziyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatdan və həmin tarixdə tamamlanan il əzmi manfiət və ya zərər və sair mecmu gellir, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəketi haqqında konsolidə edilmiş hesabatlarından, eleca da ehemmiliyi təhsilət uğutu siyasetləri və sair təzahidci məlumatları şəhər eden qeydlərdən ibarət olan konsolidə edilmiş maliyyə hesabatının auditini apardıq.

Bizim reyimizə görə, eləvə edilen konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları bütün ehemmiliyi aspektlər baxımındır, Qrupun 31 dekabr 2020-ci il tarixinə konsolidə edilmiş maliyyə veziyətini və həmin tarixdə tamamlanan il əzri konsolidə edilmiş maliyyə nüscələrini və konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəketini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq düzgün ekş etdirir.

Rey üçün esas

Biz audit yoxdarmasını Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun şəhərmişq. Həm həm standartlara əsasən bizim məsuliyyətəmiz hesabatımızın "Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatının auditinə görə auditorların məsuliyyəti" bölməsində təqdim edilir. Biz Mühəsiblər Oğan Beynəlxalq Etik Standartlar Şurasının Peşəkar Mühəsiblərin Beynəlxalq Etik Məcəlləsinə (Beynəlxalq Müstəqillik Standartları ilə birləşikde) (IESBA Məcəlləsi) və Azərbaycan Respublikasında maliyyə hesabatının auditinə tətbiq olunan etik tədbilərə əsasən Qrupdan məsələlik və bu tədbilər və IESBA Məcəlləsi əzri digər etik Əhdəliklərimizi yerinə yetirmişik. Biz hezab edirik ki, eləcə stölyimiz audit etibarı audit reyinin bildirilmesi əğən yeterli və müvafiq əsasər təmin edir.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına görə rehberliyin və idarəetmeye mesul şəxslərin məsuliyyəti

Rehberlik konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS-ə uyğun hazırlanmasına və düzgün təqdimatına, habelə deleduzluq və ya sehv nəticəsində yaranmasından asılı olmamışdır. Təhriflərin müəghidə olunmadığı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rehberliyin qanətlinə əsasən zəruri sayılan daxili nezərət sistemləne görə məsuliyyət deşyır.

Rehberliyin Qrupu nikvədasi etmək və ya emalyyatın dayandırmaq niyyətinin olduğu və ya qeyd edilən tedbirlerden başqa real alternativin olmadığı hallar istisna olmaqla, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rehberlik Qrupun fealiyyət fealiyyət göstərmək qabiliyyətinin qismətindənmiş, müvafiq hallarda fealiyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı məsələlərin açılmasına və konsolidə edilmiş hesabatların fealiyyətin fasiləsizliyi principi əsasında hazırlanmasına görə məsuliyyət deşyır.

İdarəetmeye mesul şəxslər Qrupun maliyyə hesabatının hazırlanması prosesinə nezərət üçün məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditine görə auditorların məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında, deleduzluq və ya sehv nəticəsində yaranmasından asılı olmamışdır, əhəmiyyətli təhriflər yox və tətbiq olunmamışdır. Kifayət qədər əminlik elde etmək və rəylərimizlə ehtəsiədən auditor hesabatını təqdim etməkdən ibarətdir. Kifayət qədər əminlik dədikdə yüksək əminlik seviyyəsi nezərdə tutulur, lakin bu BAS əsasında əpanılmış auditin əhəmiyyətli təhriflər her zaman aşkar edəcəyinə zənədat varır. Təhriflər deleduzluq və ya sehv nəticəsində yaranma biler və istifadəçilərin bu maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarları əym-əymli qida, yəsud Əməkliyət testi və bilməsi əsaslı şəkildə əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS əsasında əpanılmış audit çərçivəsində biz bütün audit müddətində peşəkar mühakimə yürüdürüvəm və peşəkar inamətsizliyimi dənəyub saxlayıncıq. Biz, hemçinin:

- Deleduzluq və ya sehv nəticəsində yaranmasından asılı olmamışdır, maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli təhrifləri həkimi aşkar edir və qismətindənmiş, həmin risklər uyğun audit prosedurlarını işleyib hazırlanır və icra edir, rəylərimizi bildirmək üçün yatarlı və müvafiq audit subitunu elde edirik. Deleduzluq nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkarlanmaması riski sehv nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkarlanmaması riskindən dana yüksəkdir, cümlə deleduzluq gizli sözleşmə, səxtəkarlıq, qərəzi hərəkətsizlik, məlumatın təhrifli təqdimatı və ya daxili nezərət emel olunmamasından ibarət olur.
- Auditlə həqiqi daxili nezərətə Qrupun daxili nezərət sisteminin əməkəlliyinə dərhal rəylə bildirilmesi üçün deyil, əlavətə uyğun zəruri audit prosedurlarının planlaşdırılması məqsədilə baxıng.
- İstifadə edilmiş uçot səyasetinin məqsədə uyğunluğunu və rehberlik tərefindən aperilmiş uçot qismətindənmişlərinin və əlaqəli açıqlamalann kaflılığını qismətindənmişlər.

- Rehherlik tərəfindən məhasibat ugotunun fasilesiz aparılmış principinin istifadə edilməsinin məqsəd uyğunluğunun və elde edilmiş audit sübutları əsasında Qrupun fealiyyətinə fasilesiz davam etdirmək imkanını ehemmiyyətli derecede şübhə silmə qoya bilən hadisələr və ya şəraitlərlə həqiqi ehemmiyyəti qeyri-müəyyənlilikin mövcud olub-olmamasına dair nəticə çıxarıq. Ehemmiyyətli qeyri-müəyyənlilikin mövcud olması qənaətine geddiyimiz halda, audit hesabatımızda maliyyə hesabatlarında eleyin açıqlamalara dikkət çəlb etməliyik, bu cür açıqlamalar qeyri-deqşiq olduğu halda isə fərqli rey verməliyik. Geddiyimiz nəticələr audit hesabatımızın hazırlanlığı tarixdək elde edilmiş sübutlara əsaslanır. Bununla belə, sonrakı hadisələr və ya şərait Qrupu fasilesiz fealiyyətini dayandırmağa mecbur edə biler.
- Açıqlamalar da daxil olmaqla, konsolide edilmiş maliyyə hesabatının ümumi təqdimətini, strukturunu və məzmununu, habelə konsolide edilmiş maliyyə hesabatlarında esas eməltyəti və hadisələrin düzgün eka etdihib-etdirilməməsini deyərləndiririk.
- Konsolide edilmiş maliyyə hesabatları haqqında rey bildirmek üçün Qrup daxilində müəssisələr və ya kommersiya fealiyyəti haqqında maliyyə məlumatına dair yətəri müləvətli audit subvulu elde edirik. Bütün auditinin istiqaməti, belə audite nəzarət və nəticələrinə görə məsuliyyət daşıyırıq. Bütün öz audit rayimizə görə müsteşəna məsuliyyət daşıyırıq.

Biz, digər məsələlərə yanaşı, auditin planlaşdırılan həcmi və müddəti və möhüm audit nəticələri, o cümlədən audit zamanı daxili nəzarət sisteminde aşkar etdiyimiz ehemmiyyətli çatışmazlıqlarla bağlı iqtisadi subyektlərin idarəe edilməsinə cavabdhə olan selahiyətli şəxslərə əlaqə saxlayırıq.

Hazırkı müstəqil auditorlar hesabatının hazırlanmadı ilə nəticələnmış audit tapşığının rehberi:

Nesibe Muradxanova
"KPMG Audit Azerbaijan" MMC
Bakı, Azərbaycan Respublikası
16 may 2021-ci il

**31 dekabr 2020-ci il tarixində tətqiqləndən il ərzə Mənfəət və ya zərər və sair məcmət gəlir haqqında konsolidə edilmiş iş hesabatı
(Ölkə qeyd edilmədiyində, məbləğlər miqdə Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)**

	Qeydlər	2020	2019
Effektiv faiz metodu ilə hesablanmış faiz gelidəti	4	74,340	72,346
Sair finit gelidəri	4	46	115
Faiz xərcləri	4	(27,700)	(28,035)
Faiz qazanmış aktivlərin gözlənilən kredit zərərləndən əvvəl xalis faiz gelidəri		46,686	44,426
Faiz qazanmış aktivlərin gözlənilən kredit zərərləri	5	(10,198)	(2,956)
Xalis faiz gelidəri		36,488	41,470
Xarici valyuta müfibəddisi üzrə xalis gəlir	6	8,236	7,654
Tərəmət maliyyə alətlərindən xalis gəlir		3,374	-
Nəqq və komisziya xərcləri	7	12,125	12,990
Həq və komisziya xərcləri	8	(7,912)	(7,289)
Qeyri-maliyyət aktivlərinə dayaşdırılmış əvvəl zərərlər	9		(2,226)
Sair emalıyyətlər üzrə (əhəmiyyət) vərpa		(369)	38
Sair gəlir, xalis	10	817	13,997
Xalis qeyri-faiz gelidəri		16,271	25,170
Əməliyyat gelidəri		52,759	66,640
Qeyri-bank fəaliyyəti			
Aldılmış xalis sigorta həqləri	11	1,500	794
Təktür sigorta çıxılmaqla iddialar tərəfə ödənişlər		(398)	(251)
Cəmi qeyri-bank fəaliyyəti		1,102	543
Əməliyyat xəcləri	12	(46,848)	(45,481)
Mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəət		7,013	21,702
Mənfəət vergisi (xərclə)/gəliri	13	(33)	837
İl ərzə mənfəət		6,980	22,539
Sair məcmət gəlir, mənfəət vergisi çıxılmadıq			
Mənfəət və ya zərərə aid edilməyən bəndlər:			
Bəndlərin yenidən qiymətləndirilməsi			3,993
Binələrin yenidən qiymətləndirilməsi ərzə mənfəət vergisi	13		(799)
Mənfəət və ya zərərə aid edilməyən cəmi bəndlər			3,194
İl ərzə sair məcmət gəlir, mənfəət vergisi çıxılmadıq			3,194
İl ərzə cəmi məcmət gəlir		6,980	25,733
Mənfəət:			
- Bankın təsislərinə aid edilən		6,904	22,455
- Qeyri-nazərət payı sahiblərinə aid edilən		76	84
İl ərzə mənfəət		6,980	22,539
Cəmi məcmət gəlir:			
- Bankın təsislərinə aid edilən		6,904	25,649
- Qeyri-nazərət payı sahiblərinə aid edilən		76	84
İl ərzə ramı məcmət gəlir		6,980	25,733
Səhmi ərzə ssəs və azaldılmış gəlir (AZN)	14	0,230	0,349

6-84-cü sehifelərdə təqdim edilmiş konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları 16 may 2021-ci il tarixində rəhbərlik tərəfindən təsdiq edilmiş və aşağıdakı şəxslər tərəfindən imzalanmışdır:

Cavid Rzayev
Maliyyə şöbəsinin direktoru

Mənfəət və ya zərər və sair məcmət gəlir haqqında konsolidə edilmiş hesabat konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsinə təşkil edən qeydlərlə birlikdə oxunmalıdır.

	Qeydlər	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	15	383,632	726,569
Repuklara verilmiş kreditlər	16	28,082	43,860
Müşterilərə verilmiş kreditlər	17	442,824	484,894
İnvestisiya qiymətləri kəndzatı	18	36,241	17,747
Tərənnü maliyyə aktivləri	19	2,377	-
Torpaq, tikili və avadanlıq	20	38,841	41,044
Qeyri-maddi aktivlər		1,857	832
Satış üçün saxlanılan aktivlər		819	-
Təxirə salınmış vergi aktivləri	13	2,220	2,253
Sair aktivlər	21	17,107	18,458
Qadıl		467	467
Cəmi aktivlər		954,467	1,336,124
ÖHDƏLİKLƏR			
Bank depozitləri və qatlılan	22	1,018	3,216
Müşterilərin call hesabları və depozitləri	23	706,519	1,108,996
Subordinasiya borc öhdəlikləri	24	19,508	19,526
Sair borc öhdəlikləri	25	135,703	120,024
Icara öhdəliklər	26	2,501	2,953
Tərənnü maliyyə öhdəlikləri	19	313	-
Sair öhdəliklər	27	9,798	9,282
Cəmi öhdəliklər		873,360	1,263,997
KAPİTAL			
Nizamnamə kapitalı	28	73,461	73,461
Bisəslərin yaradın qismən öndəndirilməsi üzrə etibar		7,633	7,633
Yığılınuş zararlar		(6,631)	(13,535)
Bankın təsiseçkiləridə əldə edilən cəmi kapital		74,463	67,559
Qeyri-nazaran payları		4,644	4,568
Cəmi hissəni		79,107	72,127
Cəmi öhdəliklər və itaplard		954,467	(1,336,124)

Tariyel İsmayılov
İdara Heyətinin sədri

Cavid Rzayev
Maliyyə şöbəsinin direktori

*"Bank Respublikası" ASC
31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il ərzə pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında
(Əks qeyd edilmişdikdə, məbləğlər min Azərbaycan manat ilə təqdim olunur)*

	Qeydlər	2020	2019
OMƏLİYYAT FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAITLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ			
Menfeət vergisindən əvvəlki manfeət	7,013	21,703	
Düzəlləşlər:			
Faiz qazmnan aktivlərin göbdənilən kredit zərərləri	10,198	2,956	
Digər qeyri-maliyyət aktivlərinin dayasızlaşması ərzə zərər	-	2,220	
Sait emalıyyatlar ərzə etibarı/börsə	369	(38)	
Tərəfəna məaliyyət aletlərinəndən xalis gəlir	(3,374)	-	
Xarici valyuta nübadlılaşdırma gəlir	(98)	(26)	
Ösas vəsaitlərin amortizasiyası	2,463	2,436	
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası	254	127	
Torpaq, tikili və evadənlərinin realizasiyası ərzə (zərər) / gəlir	165	(104)	
İcəsi əhdəlikləri ərzə faiz xərcləri	229	282	
Hesablanan fəaliyyətlərdə xalis dəyişiklik	(2,310)	2,661	
Əməliyyat aktivləri və əhdəliklərinəndən əvvəl emalıyyat fəaliyyət ərzə daxil olan pul vəsaitləri	15,111	32,217	
Əməliyyat aktivləri və əhdəliklərinəndən dəyişikliklər			
Əməliyyat aktivlərində (artım)/azalma			
Banklara verilmiş krediter	15,697	71,369	
Müştəritlərə verilmiş krediter	30,685	(143,248)	
Sair aktivlər	2,793	(8,031)	
Əməliyyat əhdəliklərinəndən artım/azalma:			
Bank depozitləri və qadıqlar	(2,209)	(2,565)	
Müştəritlərin cərə hesabları və depozitləri	(399,867)	383,482	
Sair borsa əhdəlikləri	14,546	(35,897)	
Sait əhdəliklər	1,457	4,213	
Əməliyyat fəaliyyəti ərzə (istifadə olunan) / daxil olan xalis pul vəsaitləri	(321,787)	301,540	
INVESTİSİYA FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAITLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ			
İnvestisiya qiyotadı kagızählərinə alınması	(35,013)	(18,822)	
İnvestisiya qiyinadi kagızählərinin tərtibasiyasi ərzə daxil olma	16,373	5,599	
Torpaq, tikili və evadənlərinin alınması	(1,821)	(5,534)	
Torpaq, tikili və evadənlərinin satışı ərzə daxil olma	693	329	
Qeyri-maddi aktivlərin alındığı	(1,279)	-	
Qeyri-maddi aktivlərin satışı ərzə daxil olma	-	296	
İnvestisiya fəaliyyəti ərzə daxil olan xalis pul vəsaitləri	(21,047)	(18,132)	
MALİYYƏLƏŞİRİR MƏFALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAITLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ			
İcəri əhdəliklərinin ödənilməsi	(953)	(873)	
Maliyyələşir məfəaliyyəti ərzə istifadə olunan xalis pul vəsaitləri	(953)	(873)	
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinəndə xalis (azalma)/artım	(343,787)	182,535	
Məzənnə dəyişikliklərinəndə pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin losarı	850	890	
I yəhəvar tarixində pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	726,569	443,144	
31 dekabr tarixində pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	15	383,632	726,569

Tariel İsmayılov
Idarə Heyətinin sədri

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolida edilmiş hesabat konsolida edilmiş maliyyə hesablarının tərkib hissəsinə töşkil edən qeydlər birləşkildə oxunmalıdır.

Cavid Rzayev
Maliyyə şöbəsinin direktoru

Cavid Rzayev
Maliyyə şöbəsinin direktoru

Kapıtaş'ta dayanıklılık hesapları konusunda edilen görüşlerin maliye borsa hizmetleri konusundaki

I Giriş

a) Təşkilat və əməliyyatlar

Hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları "Bank Respublika" ASC-nin ("Bank") və onun töremlə müləssisəsinin (birlikdə "Qrup") maliyyə hesabatlarından ibarətdir.

Bank 1992-ci ildə Azərbaycan Respublikasında təsis edilmişdir. Bank 83 sayılı ümumi lisenziyaya əsasən fəaliyyət göstərir və fəaliyyəti Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı ("ARMB") tərəfindən tənzimlənir. Bankın əsas fəaliyyəti kommersiya bankçılığı, kreditlər və zəmanetlərin veriləsi və xarici valyutalarla ticarət əməliyyatlarını həyata keçirilməsindən ibarətdir. Bankın 31 dekabr 2020-ci il tarixinə Azərbaycanda 24 filial və 2 xidmət məntəqəsi fəaliyyət göstərməyidir (31 dekabr 2019: 24 filial və 2 xidmət məntəqəsi).

Bankın qeydiyyat təsviri Xaçani küçəsi 21, AZ 1000, Bakı şəhəri, Azərbaycandır.

Bankın yeganə töremlə müləssisəsi:

Adı	Təsis edildiyi ölkə	Əsas fəaliyyət	İştirak payı %	
			2020	2019
"Bakı Sağorta" ASC	Azərbaycan Respublikası	Sağorta	51	51

"Tural Sağorta" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti 8 fevral 1994-cü ildə qeydiyyata almış, daha sonra adı deyişdirilərək "Bakı Sağorta" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti adı ilə 28 avqust 2007-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçirilmişdir. Şirkətin əsas fəaliyyəti sigorta xidmətlərinin göstərilməsindən ibarətdir. Şirkət Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi tərəfindən verilmiş 12 fevral 2004-cü il tarixli sigorta lisenziyasına əsasən fəaliyyət göstərir. Şirkətin Üzərinə götürüldülərək sigorta xidmətləri yükün, əmlakın sigortalanması, avtonaqliyyat vasitələri sahiblərinin mülki məsuliyyətinin sigortalanması və təkrarsızlıq fəaliyyətindən ibarətdir, lakin bunlarla mehdudlaşdır.

Şirkətin qeydiyyat ünvanı Abbas Mirzə Şərifzadə küçəsi 315C, Bakı şəhəri, Azərbaycan Respublikasıdır.

Aşağıdakı cədvəldə Qrupun müləhim qeyri-nezəret payına malik yeganə töremlə müləssisəsi haqqında məlumat təqdim edilmişdir:

Töremlə müləssisəsi adı	Qeyri-nezəret payları ilə inteqrasiya və səsverme payı və səsvermə kürəklər		Qeyri-nezəret payına ayırdan manəfət (zarar)		Yığınmış qeyri-nezəret payları	
	2020, %	2019, %	2020	2019	2020	2019
"Bakı Sağorta" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti	49	49	76	84	4,644	4,568
Cəmi					4,644	4,568

Qrupun müləhim qeyri-nezəret payına malik olan töremlə müləssisəsi ilə bağlı maliyyə məlumatlarını icməli aşağıda təqdim olunur.

Qeyri-nezəret payı ibarətdir:

	2020	2019
1 yanvar tarixində	4,568	4,484
Ü üzər manəfət payı	76	84
31 dekabr tarixində	4,644	4,568

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının rətbə hissəsinin təyin adəm qeydlər
(Əks qayd edilmədikdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)

Aşağıdakı sehmərlər 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə Bankın buraxdığı sehmələrə sahib
olmuşdur:

	2020, %	2019, %
Quliyev Natiq Saday oğlu	51.15	51.15
DBG - Deutsche Investitions - und Entwicklungsgesellschaft mbH	16.60	16.60
Quliyev Elçin Saday oğlu	15.06	15.06
Quliyev Nuriq Saday oğlu	7.41	7.41
Rahimov Şakir Xayıym oğlu	5.45	5.45
SIDT (Sparkassen International Development Trust GmbH)	4.25	4.25
Digortoci	0.08	0.08
Cəmi	100	100

Qrupa birbaşa olaraq Quliyev Natiq Saday oğlu nezarət edir.

Həzirki konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları idarə Heyeti tərəfindən 16 may 2021-ci il tarixində
təsdiq edilmişdir.

(b) Biznes mühiti

Qrup əsasən Azərbaycan Respublikasının ərazisində fəaliyyət göstərir. Bununla da, Qrup Azərbaycanın inkişafda olan bazar iqtisadiyyatını xüsusilə yekun işsizliliyi ilə səciyyələndən iqtisadi və
maliyyə mühitinin təsirlərinə maruz qalır. Hüquqi, vergi və normativ baza və rejimlərin inkişafı
davam edir, lakin onların müddədələrinin həm fərqli şəhər olunması, həm də tez-tez dəyişdirilməsi
müləşhidə olunur. Bütün bunların və sair hüquqi və vergi mənəvələri nəticəsində Azərbaycanda
fəaliyyət göstəren mələkkəsələr müxtəlif çətinliklərlə üzleşirlər. 2015-ci ildə Azərbaycan manatının
ucuzlaşması, neft qiymətlərinin davamlı təreddüd etməsi, COVID-19 koronavirus pandemiyası və
Dağlıq Qarabağ ərazisi üzrə atəşkəs razılışmasının dayanıqlığı da biznes mühitindəki qeyri-
müəyyənlilikləri artırır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında Azərbaycandakı biznes mühitinin Qrupun fəaliyyətinə
və maliyyə vəziyyətinə təsiri Qrup rəhbərliyi tərəfindən qiymətləndirilir. Gələcəkdə biznes mühiti
rəhbərliyin cari qiymətləndirməsindən fərqlənə bilət.

2 Maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsinin əsasları

(a) Uyğunluq haqqında bayanat

Həzirki konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına
(MHBS) uyğun olaraq hazırlanmışdır.

(b) Qiymətləndirməni əsasları

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları mənfəət və ya zarorda əks olunan adaletli dəyerdə
qiymətləndirilən maliyyə alətlərinin və sair məcmu gelirde əks olunan adaletli dəyerdə ölçülən
maliyyə alətlərinin adaletli dəyarde təqdim olunması, satış füçün saxlanılan aktivlərin onların balans
dəyəri ilə adaletli dəyər çıxılsın satış xərclərinən daha aşağı oları ilə əlçülməsi, binaların isə
yeni dəyərləndirilmiş qiymətlərdə təqdim olunması istisna olmaqla, ilkin dəyər əsasında
hazırlanmışdır.

(c) Əməliyyat və təqdimat valyutası

Bank və onun yegane töreme mələkkəsinin əməliyyat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli
valyutası olan və əsas hadisələrin və onlarla bağlı vəziyyətlərin iqtisadi mahiyyətini əks etdirən
Azərbaycan manatıdır ("AZN").

*31 dekabr 2020-ə il tarixində təmamlanan il səra hərəkətlərdən məlmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini işkif adan qeydlər
(Əks qeyd edilmədikdə, məhləğət mən Azerbaycan manatı 1/3 təqdim olunur)*

*31 dekabr 2020-ci il taxixinə xarici vallyuta qəliqlarının çevrilinəsi təqdim esas mübadilə məzənnəsi
aşağıdakı kimi olmuşdur: 1 ABŞ dolları = 1.7000 manat ve 1 avro = 2.0890 manat (31 dekabr 2019:
1 ABŞ dolları = 1.7000 manat ve 1 avro = 1.1.9035 manat). Manat həmçinin bu konsolidə edilmiş
maliyyə hesabatlarının məqsədləri üçün təqdimat vallyutasıdır.*

*Əks qeyd edilmədikdə, manatla ifadə edilən maliyyə məlumatları en yaxın mənliyə kimi
yuvarlaşdırılmışdır.*

(d) Ehtimal ve mühakimələrin tətbiqi

Hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları hazırlanarken rəhbərlik Qrupun mübasibatlıq
siyasetlərinin tətbiqinə və aktiv, öhdəlik, gelir və xərclərin göstərilən məbləğlərinə təsir göstəren
mühakimə, ehtimal və fərziyyələr irəli sürülüşdür. Faktiki nticelər bu ehtimallardan fərqlənə biler.

Ehtimallar və fərziyyələr müttəfiqi olaraq nəzərdən keçirilir. Uçot qiymətləndirmələrində¹
dəyişikliklər həmin dəyişikliklər edildiyi dövrdə və təsir göstərdikləri hər hansı gelecek dövrlərdə
əks olunur.

Mühakimələr

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlərə en çox təsir göstəren mübasibatlıq
siyasetlərinin tətbiqi zamanı yürlüfülmə mühakimələr haqqda məlumat aşağıdakı qeydlərdə
sa daalanmışdır:

- maliyyə aktivlərinin təsnifatı: aktivlərin saxlandığı biznes modelinin qiymətləndirilməsi və
maliyyə aktivinin müqavilə şərtlərinin surət esas borc və faiz ödəmələrindən ibarət olub-
olmadığını qiymətləndirilməsi – 3(O)(i) sayılı qeyd;
- maliyyə aktivləri üzrə kredit risklerinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli derecede artıb-
artmadığını nümayyən etmək üçün meyarları təyin edilməsi, gözlənilen kredit zararlarının
ölçülənəsinə proqnoz məlumatının daxil ediləsi və gözlənilen kredit zararlarının
ölçüləməsi üçün istifadə edilən modellerin seçimi və təsdiqi metodologiyasının nümayyən
edilməsi – 29 (a) sayılı qeyd;

Ehtimallar və fərziyyələrdən yaranan qeyri-müəyyənlilik

Növbəti maliyyə ilində aktiv və öhdəliklərin balans deyerlərinə esaslı düzəlişlərlə nticelənmək
riski olan ehtimal və fərziyyələrdən yaranan qeyri-müəyyənliliklər aşağıdakı qeydlərdə
göstərilmişdir:

- maliyyə alətlərinin deyərsizləşməsi: gözlənilen kredit zararlarını ölçmə modelinə, proqnoz
məlumatın tətbiqi daxil olmaqla, tətbiq ediləcək əlavə məlumatların məlumatın edilməsi –
29(a) sayılı qeyd;
- maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin edaiatlı deyər qiymətləndirməleri – 33 sayılı qeyd;
- binaların yenidən qiymətləndirməleri – 3(m)(ii) sayılı qeyd;

(e) Mübasibat uçoti siyasetlərində və təqdimatında dəyişikliklər

Qrup ilk dəfə *Biznes anlayışı (MHBS 3-a dözəlişlər)* və *Faiz dərəcəsi normasına əlavələr (MHBS 9,
MUBS 39 və MHBS 7-ya dözəlişlər)* standartlarını 1 yanvar 2020-ci il tarixində tətbiq etmişdir. 1
yanvar 2020-ci il tarixindən etibaren bir səra digər düzəlişlər qılıvvaya minnişdir, lakin onlar Qrupun
konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsire malik deyil.

Qrup biznesi və ya aktivlər qrupunu alıb-alınadığını qiymətləndirərkən alış tarixləri 1 yanvar 2020-
ci il və ya daha sonra olan məssisə birleşmələrinə *Biznes anlayışı (MHBS 3-a dözəlişlər)*
standartını tətbiq etmişdir. Qrup il ərzində hər hansı töremsə məssisəni almadığı üçün, dözəlişlər
Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsire malik deyil. Uçot siyasetləri
barede etraflı məlumat 3(i) sayılı qeyddə təqdim olunur.

3 Əsas uçot siyasetləri

Qrup aşağıdakı uçot siyasetlərini həzirkə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında təqdim edilmiş bütün dövrlərə ardıcıl olaraq tətbiq etmişdir.

(a) Konsolidasiyanın əsasları

(i) Müəssisələrin birləşməsi

Alınmış fealiyyətlər və aktivlər paketi biznes anlayışına uyğun göldikdə və nezaret Qrupa ötürüldükdə, Qrup alış metodundan istifadə etməklə müəssisələrin birləşməsini uçota alır. 1 yanvar 2020-ci il tarixindən etibarən xüsusi tedbirler və aktivlər paketinin biznes olub-olmamasının müəyyən edilməsi zamanı Qrup alınmış aktivlər və tedbirler paketinin ona axta daxil etmə və substantiv process malik olub-olmadığını və alınmış paketin netice hasil etmək qabiliyyətinin olub-olmadığını qiymətləndirir.

Qrup alınmış tedbirler və aktivlər paketinin biznes olub-olmamasının sadələşdirilmiş qiymətləndirməsinə imkan verən "konsentrasiya testini" tətbiq etmək variantına malikdir. Alınmış ümumi aktivlərin ədaletli dəyərinin hamısı bir müəyyən olunan aktivdə və ya oxşar müəyyən olunan aktivlər qrupunda cəmləşdikdə, seçim əsasında icra olunan konsentrasiya testi yerinə yeltilir.

Qrup qudvili satməhma tarixində, əldə edilən aktivlər və götürülen əhdəliklərin tanınan məbləğləri çıxılmışsa, ödənilən məbləğin ədaletli dəyəri (o cümlədən müəssisələrin birləşməsi marhəleti şəkildə buş verəcə, satın alınan müəssisədə evvəllər mövcud olmuş hər hansı kapital payının ədaletli dəyəri) və satınalılmış müəssisənin qeyri-nezərat paylarının tanınan qiymətlərinə hərabət qiymətde təntyir.

Pərəq menfi olmuşdu, alverişli alışdan golir dərhal mənfaat və ya zərərdə tanınır.

Ötürülen məbləğ avvelcadən mövcud olan münsübətlərin ödənişi ilə bağlı məbləğləri əbatə etmir. Bu məbləğlər adətan mənfaat və ya zərərdə tanınır.

Borc və ya kapital qiyməti kağızlarının emisiyası ilə bağlı xərclər istisna olmaqla, Qrup müəssisənin birleşdirilməsi ilə bağlı çəkdiyi əməliyyat xərclərini əddədikdə təntyir.

Her hansı şərti kompensasiya alış tarixində ədaletli dəyərində ölçülür. Maliyyə sətinin izahına uyğun galon şərti kompensasiyamı ödəmek əhdəliyi kapital kimi təsnif olunarsa, bu əhdəlik takrir ölçülülmür və hesablaşma kapitalda nazərə alıır. əks halda, digər şərti kompensasiya hər hesabat tarixində təkrar ölçülür və şərti kompensasiyonun ədaletli dəyərində sonrakı deyişikliklər mənfaat və ya zərərdə tanınır.

(ii) Törəmə müəssisələri

Törəmə müəssisələr Qrupun nezəret etdiyi müəssisələrdir. Qrup müəssisədə iştirakundan gələn dəyişen galirlər ona aid olmuşdu və ya belə galirlərə hüquqı olmuşduqda müəssisəye nezəret edir və müəssisə üzərində hüquqlu osaslanaraq bu galirlərə təsir edə bilir. Törəmə müəssisələrinin maliyyə hesabatları nezərinin başlığı tarixdən nezərinin bitdiyi tarixdək konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına daxil edilir. Törəmə müəssisələrinin uçot siyasetləri Qrupun qəbul etdiyi siyasetlərə uyğunlaşdırılmaq üçün zəruri olmuşduqda dəyişdirilmişdir. Törəmə müəssisədə qeyri-nezərat paylarına tətbiq olunan zərərlər, deficit qalığına sebəb olsa belə, qeyri-nezərat paylarına bölündürülür.

(iii) Konsolidə edilmiş hesabata daxil edilməyən əməliyyatlar

Qrupdaxili qalqlar və əməliyyatlar və qrupdaxili əməliyyatiardan yaranan realizasiya edilməmiş galirlər konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları hazırlanarkən nezərə alınır. Realizasiya edilməmiş zərərlər, yalnız dəyərsizləşməye dair stibit olmadığı təqdirdə nezərə alınmasması şərti ilə, realizasiya edilməmiş galirlərdə olduğu kimi nezərə alınır.

(iv) **Qudvili**

Alınan töreme müəssiselerin qudvili konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında ayrıca təqdim edilir.
Qudvil dəyərsizləşmə üzrə sınaqların keçirilməsi məqsadılıq pul vəsaitləri yaranan vahidlərə paylanır və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyərdə tamdır.

Müəssisənin realizasiyası zamanı yaranan gelir və ya zərərlərə satılan müəssisənin qudviliinin balans dəyeri daxildir.

(b) **Qeyri-nazərat payları**

Qeyri-nazərat payları alış tarixinə əldə eden tərəfin xalis aktivlərində öz proporsional payları ilə ölçülür.

Qrupun törmə müəssisədə iştirak payında nazəretin itirilmesi ilə nəticələnməyen deyişikliklər kapital emalıyyatları kimi uçota alınır.

(c) **Xarici valyuta**

Xarici valyutalarda emalıyyatlar onların bəyata keçirtdiyi tarixlərdə qüvvədə olan məzənnələrlə Qrupun emalıyyat valyutasına çevrilir.

Hesabat tarixinə xarici valyutalarda eks olummuş maliyyə aktivləri və öhdəlikləri bonvin tarixdə oian mənzənnə ilə yenidən emalıyyat valyutasına çevrilir. Maliyyə maddələri üzrə xarici valyuta galini və ya itkisi, dövr ərzində effektiv faiz və ödənişlər nazərə alımaqla, dövrün əvvəlində emalıyyat valyutasında amortizasiya edilmiş dəyerlər hesabat dövrlünün sonunda məzənnəyə uyğun çevrilmiş xarici valyutada amortizasiya edilmiş dəyer arasında olan forqdir.

Xarici valyutada ifadə olunan və adaletli dəyer əsasında qiymətləndirilən qeyri-maliyyə aktivləri və öhdəlikləri adalətli dəyer müəyyən olıldıyi tarixdə olan məzənnə ilə emalıyyat valyutasına çevrilir. Xarici valyutada ilkin dəyer əsasında qiymətləndirilən qeyri-maliyyə hissələri emalıyyat aparıldığı tarixdə olan məzənnə ilə çevrilir.

Konvertasiya zamanı yaranan xarici valyuta fərqləri mənfəet və ya zərər aid edilir. Ədalətli dəyərdə sonrakı deyişiklikləri sair məcmət gəlirdə təqdim etmək üçün seçim edilmiş kapital investisiyaları üzrə fərqlər isə istisna təşkil edərək sair məcmət gəlirdə tamdır.

(d) **Faiz**

Effektiv faiz dərəcəsi

Faiz gəlirleri və xərcləri effektiv faiz metodundan istifadə etməklə mənfaət və zərərdə təminmişdir. "Effektiv faiz dərəcəsi" maliyyə alətinin gözlənilən istifadə müddəti boyu gelecek ödənişləri və gəlitləri dəqiç olaraq:

- maliyyə aktivinin balans dəyəri; və ya
- maliyyə öhdəliyinin amortizasiya edilmiş dəyerinə

diskontlaşdırınan dərəcədir.

Alınmış və yaradılmış kredit üzrə dəyərsizleşmiş aktivlər istisna olmaqla, digər maliyyə alətləri üçün effektiv faiz dərəcəsini hesablayarken Qrup gelecek pul vəsaitlərinin maliyyə alətlərinin bütün müqavilə şərtlərini nevərə almımaqla, kredit zərərlərini nəzərə almadan qiymətləndirir. Alınmış və ya yaradılmış kredit üzrə dəyərsizleşmiş maliyyə aktivləri üçün kredit üzrə uyğunlaşdırılmış effektiv faiz dərəcəsi gözlənilən kredit zərərləri daxil gözlənilən gelecek pul vəsaitləri nazərə almımaqla hesablanır.

Effektiv faiz dərəcəsinin hesablanmasında effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan emalıyyat xərcləri və haqlar və ödenilməş və ya alınmış bəndlər nazərə alınır. Emalıyyat xərclərinə maliyyə aktiv və ya maliyyə öhdəliyinin alınmasına və ya veriləsinə biləvasitə tətbiq edilə bilən maksus xərclər daxildir.

Amortizasiya edilmiş dəyer və əməmi balans dəyeri

Maliyyə aktivlərinin ve ya maliyyə öhdəliyinin "amortizasiya edilmiş dəyeri" maliyyə aktivlərinin ve ya maliyyə öhdəliyinin ilkin tanınması zamanı əsas məbləğ üzrə ödəmeleri çıxmışla, ilkin məbləğ və ödəniş müddətinin sonandakı məbləğ arasında hər hansı effektiv faiz metodu ilə xalis amortizasiyanı daxil etmək və ya çıxmışla və (maliyyə aktivləri üçün) hər hansı gözlənilen kredit zararı ehtiyatına uyğunlaşdırmaqla hesablanan dəyərdir.

Amortizasiya dəyərində hesablanan "maliyyə aktivinin ümumi balans dəyeri" maliyyə aktivinin hər hansı gözlənilen kredit zararı ehtiyatına uygunlaşdırılmışdan avval amortizasiya edilmiş dəyəridir.

Faiz gəliri və xərcinin hesablanması

Maliyyə aktivi və ya maliyyə öhdəliyinin effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aktivi və ya maliyyə öhdəliyinin ilkin tanınması zamanı hesablanır. Faiz gəlirləri və ya xərcinin hesablanması zamanı effektiv faiz dərəcəsi aktivin (aktiv kredit üzrə dəyarsızlaşmadıkdə) ümumi halens dəyerinə və ya öhdəliyin amortizasiya edilmiş dəyerinə tətbiq edilir. Dəyişən dərəcəli alətlərin pul hərəkəti dövri olaraq tekrar qiymətləndirildiyi üçün effektiv faiz dərəcəsi bazar faiz dərəcələrində dəyişiklikləri aks etdirməsi mögədilə yemianır.

İlkin tanınmadan sonra kredit üzrə dəyarsızlaşmış maliyyə aktivlərinin faiz gəlirləri isə effektiv faiz dərəcəsini maliyyə aktivinin amortizasiya edilmiş dəyerinə tətbiq etmək və hesablanır. Aktiv artıq dəyarsızlaşmış olmadıqda faiz gəlirləri yene ümumi balans dəyerində hesablanır.

İlkin tanınma zamanı kredit üzrə dəyarsızlaşmış aktivler üçün faiz gəliri aktivin amortizasiya edilmiş dəyerinə kredit düzəliş edilmiş effektiv faiz dərəcəsi tətbiq edilmək və hesablanır. Aktivin kredit riski azaldıqda heç faiz gəliri ümumi balans dəyeri asasında hesablanır.

Maliyyə aktivlərinin nə zaman kredit üzrə dəyarsızlaşdıyi haqqında mənimmat Üçün 3(f)(iv) sayılı qeydə baxın.

Təqdimat

Manfaat və ya zərər və sair məcmə galır haqqında konsolidə edilmiş hesabatda təqdim olunan effektiv faiz metodu ilə hesablanan faiz gəlirlərinə amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri üzrə faizler daxildir.

Manfaat və ya zərər və sair məcmə galır haqqında konsolidə edilmiş maliyyə hesabatunda təqdim olunan sair faiz gəlirlərinə manfaat və ya zərərde əks olunan adaletli dəyərdə qiymətləndirilən qeyri-tərəmə borc maliyyə alətləri üzrə faiz gəlirləri daxildir.

Manfaat və ya zərər və sair məcmə galır haqqında hesabatda təqdim olunan faiz xərcinə amortizasiya edilmiş dəyərdə hesablanan maliyyə öhdəlikləri daxildir.

Qrup valyuta faiz svoplannı xalis esasla "faiz xəci" şərində, bə töremlə alətlərin adaletli dəyərində digər dəyişiklikləri isə "tərəmə maliyyə alətləri üzrə xalis galır (zərər) satrında təqdim edir, o şartla ki, bu, iqtisadi heddi əks etdirir.

(e)

Haqlar və komissiyalar

Maliyyə aktivi və ya inaliyyə öhdəliyi üzrə effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan haqq və komissiya gəlirləri və xərcəri effektiv faiz dərəcəsinə daxil edilir (bax: 3(d) sayılı qeyd).

Kreditlə əlaqəli haqlar, kredit xidməti haqları və kredit gelirliyinin tərkib hissəsi saydan digər haqlar əlaqədar smaliyyət xərcəri ilə birlikdə effektiv faiz metodundan istifadə etmək və rəsliyyə alətinin proqnoz edilən müddəti boyu faiz gəlirlərinə köçürültür və amortizasiya edilir.

Plastik kart xidmətləri üzrə haqq və komissiya gəlirləri, hesablaşma haqları və naqd pul eməliyyatları daxil olmaqla, sair haqq və komissiya gəlirləri əlaqədar xidmətlər göstərildikcə tanınır. Kredit öhdəliyi üzrə kredit vosaiderinin istifadəsi gözlenilmədiyi halda kredit öhdəliyi üzrə əlaqədar haqlar öhdəlik dövri boyu düvvətli şəkilde tanınır.

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəyini təşkil edən qeydlər
(Öts qeyd edilmədiyikdə, növbətgər məsi Azərbaycan mənəvi ilə təqdim olunur)

Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatında tanınan maliyyə aktivləri ilə nəticələnən müştəri ilə müqavila qismen MHBS 9, qismən də MHBS 15 çərçivəsində olur bilət. Belə olduğu təqdirdə Qrup müqavilənin MHBS 9 çərçivəsinə aid olan hissesini ayırmak və qiymətləndirmek üçün evvelca MHBS 9-u, daha sonra qalan hissəyə MHBS 15-i tətbiq edir.

Sair haqq və komissiya xərcləri esasən xidmətlər göstərildikcə balansdan silinən əməliyyat və xidmət haqlarından ibarətdir.

(f) Maliyyə aktivləri və maliyyə əhdəliykləri

Təsnifat

İkinin tanınma zamanı raaliyyə aktivləri amortizasiya olunmuş dəyerde, sair məcmu gelirde eks olunan ədalətli dəyerde və ya manfaat və ya zərorda eks olunan ədalətli dəyerde qiymətləndirilən aktiv kateqoriyasına təsnif edilir.

Maliyyə aktivləri aşağıdakı şərtlərə cavab verdikdə və manfaat və ya zərorda eks olunan ədalətli dəyerde qiymətləndirilmədikdə amortizasiya olunmuş dəyerde qiymətləndirilir:

- aktiv, məqsədi müqavilə üzrə razılışdırılmış pul vesaitlərini toplamaq olan biznes modelində saxlanılır; və
- maliyyə aktivinin müqavilə şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə yalnız əsas borc və faiz ödənişləri olan pul vesaitlərinin axınına səbəb olur.

Borc aktivləri yalnız aşağıdakı şərtlərə cavab verdikdə və manfaat və ya zərorda eks olunan ədalətli dəyerde qiymətləndirilmədikdə sair məcmu gelirde eks olunan ədalətli dəyerde qiymətləndirilir:

- aktiv, məqsədi müqavilə üzrə pul vesaitlərini toplamaq və maliyyə aktivlərim satmaq olan biznes modelində saxlanılır; və
- maliyyə aktivinin müqavilə şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə yalnız əsas borc və əsas borc üzrə fəzilətin ödənişi olan pul vesaitlərinin axınına səbəb olur.

Amortizasiya olunmuş dəyerde qiymətləndirilən maliyyə aktivləri kirai manfaat və ya zərorda tanınan aşağıdakılardan istisna olmaqla, sair məcmu gelirde eks olunan ədalətli dəyerde qiymətləndirilən borc maliyyə aktivləri üzrə manfaat və zərər sair məcmu gelirlərdə tanınır:

- effektiv faiz metodu ilə faiz geliri;
- gözənlənilə kredit zərəri və evezləşdirmələr; və
- xarici valyuta mübadiləsi üzrə gelirler və zərərlər.

Sair məcmu gelirde eks olunan ədalətli dəyerde qiymətləndirilən borc maliyyə aktivinin tanınması dayandırıldıqda sair məcmu gelirde tanınan gelir və zərər cəmi kapitaldan silinərək manfaat və ya zərərə aid edilir.

Satış üçün saxlanılmayan kapital investisiyasının ikiin tanınması zamanı Qrup ədalətli dəyerde boş verəcək sonrakı dəyişiklikləri sair məcmu gelirde təqdim etmək bəredə dəyişməz seçim edə bilər. Bu seçim hər investisiya üçün fərdi qaydada edilir.

Bəla kapital aktivləri üzrə gelirlər və zərərlər heç zaman manfaat və ya zərərə tekrar təsnif edilmir və onların dəyərsizləşməsi manfaat və ya zərorda təmmümr. Dividendlər manfaat və ya zərorda tanınır (bax: 3(s)(ii) sayılı qeyd). Investisiya xərclərinin bir qismının bərpasını təşkil edən dividendlər istisnadır. Bəla ki, bu haldə onlar sair məcmu gelirde tanınır. Sair məcmu gelirde tanınan gelir və zərərlərin cəmi investisiyanın realizasiyası zamanı bölüşdürülməmiş manfaata köçürülür.

Bütün digər maliyyə aktivləri manfaat və ya zərorda eks olunan ədalətli dəyerde qiymətləndirilən kateqoriyasına təsnif edilir.

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesahudarının tərkib hissəsinin təqib edən qaydalar
(Ölkə qeyd edilmədiyikcə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təyid olunur)

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi

Qrup aktivin portfel seviyyesində saxlandığı biznes modelinin məqsodunu qiymətləndirir, belə ki, bu model biznesin neçə idarə edildiyini və rehberliyi təqdim edilən məlumatı daha yaxşı şəkildə təqdim edir. Bu zaman aşağıdakı məlumat nəzərə alınır:

- Portfel üçün müəyyən edilən siyaset və məqsədlər və bu siyasetlərin təcrübədə tətbiqi. Xüsusilə də rehberliyin strategiyasının müqavilə üzrə faiz göllərinin qazanılmasına, müəyyən faiz dərəcəsini saxlamağı, maliyyə aktivlərinin müddətinin bu aktivləri maliyyələşdirən öhdəliklərin müddətinə uyğunlaşdırmağa və ya aktivləri satmaqla pul vəsaitlərini reallaşdırmağa fokuslanıb-fokuslaşmadığı;
- Portfelin fealiyyəti neçə qiymətləndirilir və Qrup rehberliyinə neçə hesabat verilir;
- Biznes modelinin işinə (və bu biznes modeli çərçivəsində saxlanan maliyyə aktivlərinə) təsir göstərən riskler və bu risklər neçə idarə edilir;
- Biznes rehberlərinin haqqı neçə ödənilir. Məsələn, bu haqq idarə edilən aktivlərin edaletli dəyerlərinə əsaslanır, yoxsa müqavilə üzrə yüksələn pni vəsaitlərinə; və
- Övvəlki dövrlərdə satış tezliyi, hacm və vaxtı, belə satışların sebəbi və gelecek satış fealiyyəti bəndə yaratdığı gözəltər. Bununla belə, satış fealiyyəti haqqında molamara əyni deyil. Qrupun maliyyə aktivlərinin idarə etmək üçün müsəyyən cətdiyi məqsədə neçə nail olunduğuunu və pul vəsaitlərinin nüvə idarə edildiyinin ümumi qiymətləndirilməsinin bir hissəsi kimli baxılır.

Ticarət məqsədləri üçün saxlanılan və ya fealiyyəti ədaletli dəyer esasında qiymətləndirilən maliyyə aktivləri manfiət və ya zərərdə əks olunan ədaletli dəyerde qiymətləndirilir, belə ki, onlar na müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin toplanması, nə də hem müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin toplanması, ham də maliyyə aktivlərinin sahbi üçün saxlanılır.

Müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin surət esas borc və faiz ödənişləri olna-olmadığını qiymətləndirilməsi

Bu qiymətləndirmenin məqsədləri üçün "əsas" dedikdə ilkin tanınma zamanı maliyyə aktivinin ədaletli dəyeri başa düşür. "Faiz" dedikdə pulun zaman dəyari və müəyyən zaman dövründə ödənilməli esas məbləğlərə əlavədar kredit riski və sair esas kredit riskləri və xərcləri (məsələn, likvidlik riski və inzibati xərclər), eləcə də manfiət marjasi üçün ödəniş nəzərdə tutulur.

Müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin surət esas borc və faiz ödənişləri olna-olmadığını qiymətləndirirken Qrup əlavə müqavilə şərtlərini nəzərə alır. Bura maliyyə aktivin müddətini və ya məbləğini dəyişərək esas borc və faiz ödənişi təyarinə cavab verməməsinə sebəb olacaq şərtin olna-olmadığının qiymətləndirilməsi daxildir. Qiymətləndirme zamanı Qrup aşağıdakılardan nəzərə alır:

- pul axımlarının məbləği və müddətini dəyişəcək şərti hadisələr;
- maliyyə levereçi;
- vaxtdan əvvəl ödəniş və müddətin uzadılmasını şərtləri;
- Qrupun müəyyən aktivlərdən gələn pul axımlarına olan iddialarını məhdudlaşdırın şərtlər (məs., regressiz aktivlər); və
- pulun zaman dəyərini dəyişən xüsusiyyətlər, məsələn, faiz dəməclərinin müətəmadi yenilənməsi.

Təkrar təsnifat

Maliyyə aktivləri, Qrupun maliyyə aktivlərini idarə etdiyi biznes modelini deyişdikdən sonra dövr istisna olmaqla, ilkin tanınmadan sonra yenidən təsnif edilir.

(ii)

Tanınmanın dayandırılması

Maliyyə aktivləri

Qrup maliyyə aktivini tanımıçı o zaman dayandırır ki, maliyyə aktivindən gələn pul vəsaitlərinə olan müqavilə hüquqlarının müddəti bitir və ya etməliyyətdə müqavilə üzrə pul vəsaitlərini almaq hüququnu ötürür ki, bu halda maliyyə aktivlərinə sahib olmaqla bağlı bütün risklər və faydalardan

31 dekabr 2020-ət tərtibində təmamlanan il üzrə konvənləti edilmiş maliyyə hesabalarının tərkib hissəsinin işkəl adan geydlər
(ölkə geyd edilmədiyə, məbləğlər məs Azərbaycan maneti ilə təqdim olunur)
ötürülür və ya Qrup sahiblikle bağlı bütün riskləri və faydaları nə ötürür, nə də əzələnde saxlayır və
maliyyə aktivinə nəzarəti özündə saxlamır.

Maliyyə aktivinin tanınması dayandırıldıqda aktivin ümumi balans deyori (və ya aktivin tanınması
dayandırılmış hissəsinə aynılması ümumi balans deyori) və alınan təzminat cəmi (i) əldə edilmiş
kompensasiya (əldə edilmiş hər yaxşı yeni aktiv, çıx götürülmüş hər hansı yeni əhdəlik, daxil
olmaqla) və (ii) sair məcməni gəlirdə tanınan hər hansı toplam gelir və zərər arasındaki ferq manfiət
və ya zərərdə tanınır.

Qrupun maliyyə aktivi üzrə risk və mükafatların şəhəriyyəti hissəsinə saxlamadığı, ötlərindən
aktiv üzərində nəzarəti saxladığı eməliyyatlarda Qrup ötürünlən aktivin deyerindəki deyişikliklərin
təsirinə məruz qaldığı dərəcədə aktivin tanımaqda davam edir.

Maliyyə əhdəlikləri

Qrup müqavila fiziki əhdəlikləri yerinə yetirildikdə və ya ləğv edildikdə və ya müddəti bitdikdə
maliyyə əhdəliyini tanımağı dayandırır.

(iii) *Maliyyə aktivləri və maliyyə əhdəliklərinin modifikasiyası:*

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivinin şərtləri dəyişərsə, Qrup dəyişmiş aktiv üzrə pul vesaitlərinin şəhəriyyəti
dərəcədə dəyişib-dəyişmediyini qiymətləndirir. Pul vesaitlərində şəhəriyyəti fərqlər olduğunu
teqdirdə ("şəhəriyyəti modifikasiya") ilkin maliyyə aktivinə üzrə pul vesaitlərinə dair müqavila üzrə
həlqələrin vaxtı keçmiş sayılır. Belə olun halda ilkin maliyyə aktivinin tanınması dayandırılır və
yeni maliyyə aktivin müvafiq eməliyyat xərcləri daxil olmaqla ədalətli deyərədə tanınır. Modifikasiya
ilə əlaqədar daxil olan istenilen haqların uşağı aşağıdakı şəkildə aparılır:

- yeni aktivin ədalətli deyərinin müneyyən edilməsi haqları və müvafiq eməliyyat xərclərinin
ədəniş haqları aktivin ilkin qiymətləndirilməsinə daxil edilir; və
- sair haqlar tanınmanın dayandırılması üzrə gelir və ya zərərin bir hissəsi kimi manfiət və
ya zərərdə tanınır.

Mövcud maliyyə aktivləri və ya maliyyə əhdəlikləri üzrə pul vesaitlərində modifikasiya mövcud
müqavila şərtlərindən qaynaqlanmış laqdirde modifikasiya sayılır. Mesalan, kredit səvədoləşməsi
Qrupdan tələb etdiyi təqdirdə ARMB-nin əsas faiz dərəcələrindəki deyişikliklərə görə Qrupun faiz
derecasını dəyişməsi.

Qrup modifikasiyanın şəhəriyyəti olub-olmadığına, yəni ilkin maliyyə aktivinə və deyişikliyə
uğramış və ya evezlənmiş maliyyə aktivin üzrə pul vesaitlərinin şəhəriyyəti dərəcədə fərqləndiyinə
dair komiyyət və keyfiyyət qiymətləndirməsi aparır. Qrup komiyyət və keyfiyyət amillərinə
əsaslanaraq modifikasiyanın şəhəriyyəti olub-olmadığını növbəti ardıcılıqla qiymətləndirir:
keyfiyyət amilləri, komiyyət amilləri, keyfiyyət və komiyyət amillərinin birləşməsi. Pul vesaitləri
şəhəriyyəti dərəcədə fərqləndiyi təqdirdə ilkin maliyyə aktivinə üzrə pul vesaitlərinə dair müqavila
həlqələrinin vaxtı bitmiş sayılır. Bu qiymətləndirmə zamanı Qrup maliyyə əhdəliklərinin
tanınmasının dayandırılması təlimatı nümunə götürür.

Qrup aşağıdakı keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq modifikasiyanın şəhəriyyəti olduğu qənəntinə
gəlin:

- maliyyə aktivinin valyutasının dəyişməsi;
- girov və ya sair kredit təminatlarının dəyişməsi;
- maliyyə aktivinin şərtlərində əsas borc və faiz ödənişi (SPPI) meyarına uyğunsuzluqla
nəticələnən deyişiklik (məs., konvertasiya funksiyasının əlavə edilməsi).

Pul vesaitləri borcalanın maliyyə çətinlikləri yaşadığı zaman modifikasiya edilərək, adətən
modifikasiyanın möqsədi şərəfləri şəhəriyyəti dərəcədə fərqlənen yeni aktiv yaratmaq deyil, ilkin
müqavila şərtlərinin müdümün qədər berpa edilməsidir. Qrup maliyyə aktivini pul vesaitlərinin
bağışlanması ilə nəticələnmək şəkildə dəyişməyi planlaşdırıldıqda ilk önce aktiv qisminin
modifikasiyadan evvel silinib-silinməyəcəyini nəzərə alır (borcların silinməsi siyaseti aşağıda

31 dekabr 2020-ci il tarixində təməndəvar il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edən qeydlər
(Özər qeyd edilmişdirkə, məhdiləşlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)
təqdim edilib). Bu yanaşma komiyyət qiymətləndirməsinə təsir göstərir və bəzə hallarda tanınmanın
dayandırılması meyarlarının heç də həmişə nəzərə alınmadığını göstərir. Daha sonra Qrup
modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmadığına dair keyfiyyət qiymətləndirməsi aparır.

Amonizasiya edilmiş dəyərdə və ya sair məcmü gelirde eks olunan ədalətli dəyərdə
qiymətləndirilen maliyyə aktivində modifikasiya maliyyə aktivinin tanınmasının dayandırılması ilə
neticələnmədiyikdə Qrup ilk önce aktivin ilkin effektiv faiz dərəcesindən istifadə etməklə maliyyə
aktivinin ümumi balans dəyərini yenidən hesablayır və alınmış düzəliş mənşət və ya zərərdə
modifikasiya üzrə gelir və ya zərər kimi tənqidi. Dəyişən dereceli maliyyə aktivlərində
modifikasiya üzrə gelir və ya zərəri hesablamaq üçün istifadə edilen ilkin effektiv faiz dərəcesinin
modifikasiya anında mövcud bazar şərtlərini eks etdirməsi məqsədilə düzəlişlər edilir.
Modifikasiyanın bir hissəsi olan istenilən ödənilmiş xərclər və haqlar və alınan haqlar modifikasiya
edilmiş maliyyə aktivinin ümumi balans dəyərində eks etdirilir və modifikasiya edilmiş maliyyə
aktivinin qalan müddəti boyu amortizasiya edilir.

Modifikasiya borcalanın maliyyə çətinlikləri ilə bağlı hayata keçirildiyi təqdirdə (bax: (3(f)(iv) sayılı
qeyd) galir və ya zərər deyərsizləşmə zərərləri ilə birləşdikdə təqdim edilir. Diger hallarda isə effektiv
faiz metodundan istifadə etməklə hesablanması faiz geliri kimi təqdim edilir (bax: 3(d) sayılı qeyd).

Borcalanın kredit nüvələgini vaxtından evvel əhəmiyyətli cariməyə məruz qalmadan faizsiz ödəmək
səcimi olduğu sabit dereceli kreditlər təqbi Qrup faiz dərəcesini dəyişən dereceli maliyyə alətləri
üzrə təlimatdan çıxış edəcək cari bazar dərəcesine uyğun deyişir. Bu o demekdir ki, effektiv faiz
dərəcesinə da gözləntilərə uyğun düzəlişlər edilir.

Maliyyə öhdəlikləri

Qrup maliyyə öhdəliyinin tanınması şərtləri dəyişdikdə və dəyişmiş öhdəlik üzrə pul vasaitləri
əhəmiyyətli derecədə fərqləndikdə dayandırır. Bəzə olañ halda dəyişmiş şərtlər esasında yeni
maliyyə öhdəliyi ədalətli dəyərdə tanınır. Maliyyə öhdəliyinin balans dəyərindəki farq təqribən
və yeni maliyyə öhdəliyi dəyişmiş şərtlərlə mənşət və ya zərərdə tanınır. Ödenilməş
kompenşasiyaya ötürülmüş qeyri-maliyyə aktivləri (eğer varsa) və yeni dəyişdirilmiş maliyyə
öhdəliyi daxil olmaqla, öhdəliklər daxildir.

Qrup keyfiyyət amilləri, komiyyət amilləri və birləşdikdə keyfiyyət və komiyyət amillərini nəzərə
alaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmadığının komiyyət və keyfiyyət qiymətləndirməsini
aparır. Qrup aşağıdakı keyfiyyət amillərinə esaslanaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olduğu
qərarına gelir:

- maliyyə öhdəliyinin vəlvutəstüm dəyişməsi;
- girov və ya sair kredit tətminatlarının dəyişməsi;
- konvertasiya funksiyasının daxil edilməsi;
- maliyyə öhdəliyində subordinasiyanın dəyişməsi.

Komiyyət qiymətləndirmələ zamanı şərtlər o zaman əhəmiyyətli dəyişmiş sayılır ki, yeni şərtlərə
əsasən, alınmış haqlar çıxılmaqla ödenilməş haqlar daxil olan, ilkin effektiv faiz dərəcesində
diskontlaşdırılmış cari dəyer ilkin maliyyə öhdəliyi üzrə qalan pul axımlarının diskontlaşdırılmış
cari dəyərindən en azı 10 faiz fərqləsusun.

Maliyyə öhdəliyində dəyişiklik tanınmanın dayandırılmasına səbəb olmadıqda ölidəliyin
amortizasiya olunmuş dəyeri dəyişikliyə uğramış pul axımlarının ilkin effektiv faiz dərəcesində
diskontlaşdırılması və alınan galir və ya zərərin mənşəti və ya zərərdə tanınması ilə təkrar
hesablanır. Dəyişən dereceli maliyyə öhdəliklərində dəyişiklik təzə gelir və ya zərəri hesablamaq
 üçün istifadə edilen ilkin effektiv faiz dərəcesinə dəyişiklik zamanı cari bazar şərtlərini eks
etdirməsi üçün düzəlişlər edilir. Bunaqla bağlı yaranan hər hansı xərclər və ya haqlar öhdəliyin
balans dəyərində düzəliş kimi tanınır və alıcı üzrə effektiv faiz dərəcesinin təkrar hesablanması yolu
ilə dəyişikliyə uğramış maliyyə öhdəliyinin qalan müddəti üzrə amortizasiya edilir.

(iv) Dəyərsizləşmə

Bax: 29(a) sayılı qeyd.

Qrup manfiət ve ya zərərdə eksi olunan ədalətli dəyərə qiyamətləndirilmeyan növbəti maliyyə aletlərinin gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat tanınır:

- bərc aletləri olan maliyyə aktivləri;
- verilən maliyyə zamanətləri; və
- verilən kredit əhdəlikləri.

Kapital aletləri üzrə dəyərsizləşmə zərəri tanınmamışdır.

Qrup zərər ehtiyatları, 12 aylıq gözlənilən kredit zərəri kimi hesablanan aşağıda istisna olmaqla, bütün müddət tiçün gözlənilən kredit zərərinə bərabər qiyamətləndirir:

- hesabat tarixində kredit riski aşağı mətəyyon edilən bərc investisiya qiyaməti kağızları;
- ilkin tanınmadan sonra kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artınamayan digər maliyyə aletləri (bax: 29 (a) sayılı qeyd).

Qrup kreditin risk dərəcəsi qlobal "investisiya sinfi" anlayışına bərabər olduğu təqdirdə bərc investisiya qiyaməti kağızlarının kredit riskinin aşağı oldağuna qəbul edir.

12 aylıq gözlənilən kredit zərərləri gözlənilən kredit zərərinin bir hissəsinə təşkil edir və hesabat tarixindən sonra 12 ay ərzində maliyyə aktivləri üzrə defolt hadisəsinin baş vermesi nəticəsində itiriləcək pul vasaitlərini özündə aks etdirir. 12 aylıq gözlənilən kredit zərəri tanınan maliyyə aletləri "1-ci mərhələ" maliyyə aleti adlandırılır.

Bütün müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri maliyyə aletinin gözlənilən istifadə müddəti ərzində bütün mümkün defolt halları nəticəsində gözlənilən kredit zərərləridir. Bütün müddət üçün gözlənilən kredit zərəri tanınan maliyyə aletləri 2-ci mərhələyə (kredit üzrə dəyərsizləşmədiyikdə) və ya 3-cü mərhələyə (maliyyə aleti kredit üzrə dəyərsizləşdikdə) aid edilir.

Gözlənilən kredit zərərlərinin ölçüləməsi

Gözlənilən kredit zərəri kredit zərərlərinin ehtimal esasında ölçülən qiyamətləndiriləmişdir və aşağıdakı şəkildə qiyamətləndirilir:

- *hesabat tarixində kredit üzrə dəyərsizləşməmiş maliyyə aktivləri*: pul axınları kəsrinin cari deyerində (yəni müqaviləye əsasən müəssisəyə ödənilməli pul axınları ilə Qrupun eləcə etməyi gözlədiyi pul axınları arasındakı fərq);
- *hesabat tarixində kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri*: ümumi balans dəyeri ilə ehtimal edilən geləcək pul axınları arasındakı fərq;
- *istifadə edilməmiş kredit əhdəliklər*: kredit istifadə edildikdə müqavilə üzrə Qrupa ödənilməli pul vasaitləri ilə Qrupun almağı gözlədiyi pul vasaitləri arasındakı fərqli cari dəyeri;
- *maliyyə zamanəti üzrə müqavilələr*: Qrupun bərpa etməyi gözlədiyi məbləğlər çıxılmaqla ödənilmesi gözlənilən bərclərin cari dəyeri. (bax: 28(a) sayılı qeyd).

Restrukturizasiya edilmiş maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivinin şərtləri yenidən nəzərdən keçirildikdə və ya modifikasiya edildikdə və ya mövəud maliyyə aktivləri bərclərinin maliyyə çatılıkları yaşaması sebebindən yenisi ilə əvəzənləndikdə maliyyə aktivinin tanınmasının dayandırılmış-dayandırılmaması dəyərləndirilir (bax: 3(f)(ii) sayılı qeyd) və gözlənilən kredit zərərləri aşağıdakı şəkildə ölçülür.

- Gözlənilən restrukturizasiya mövəud aktivin tanınmasının dayandırılmasına səbəb olmayaçaqsa, dəyişikliyə uğramış maliyyə aktivindən gözlənilən pul axınları mövəud aktiv üzrə pul axınları kəsrinin hesablanmasında nəzərə alınır (bax: 29(a) sayılı qeyd).
- Gözlənilən restrukturizasiya mövəud aktivin tanınmasının dayandırılmasına səbəb olacaqsa, yeni aktivin gözlənilən ədalətli dəyeri mövəud maliyyə aktivinin tanınmasının dayandırılması ərzində bu aktiv üzrə yekun pul axını bəsab edilir. Bu məbləğ tanınmanın dayandırılması tarixindən hesabat tarixinədək mövəud maliyyə aktivinin ilkin effektiv faiz

“Bələd Respublikası” ASC
31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təqdim edən geyidər
(Ölkə qeyd edilmədikdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)
dərəcəsində diskontlaşdırılan mövcud maliyyə aktivləri ilə pul axımları kəsrinin
hesablanmasımda nəzərə alınır.

Kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri

Hər hesabat tarixində Qrup amortizaslya edilmiş dəyərdə hesablanmış maliyyə aktivlərinin kredit üzrə dəyərsizləşməsini qiymətləndirir. Maliyyə aktivləri üzrə proqnoz edilən golbək pul vasaitlərinə mənfi təsir göstəren bir və ya daha çox hadisə baş verdikdə maliyyə aktivləri “kredit üzrə dəyərsizləşmiş” sayılır.

Maliyyə aktivinin kredit üzrə dəyərsizləşdiyinin sübutuna aşağıdakı müşahidə cümlə bilen məlumat daxildir:

- borcalan və ya borcverənin mühüm maliyyə çətinliyi yaşaması;
- müqavilə şərtinin pozulması, məsələn, defolt və ya gecikdirmə;
- Qrup tərəfindən Qrupun eks təqdirde nəzərdən keçirməyəcəyi şərtlərle kredit və ya avansın restrukturizasiyası;
- borcalanın müflis olacağı və ya maliyyə-teşkilati strukturunun dəyişəcəyi ehtimal edildikdə; və ya
- maliyyə çətinlikləri səbəbindən qiyməti kağızlar üçün fəal bazarın olmaması.

Borcalanın veziyətinin pisiyəməsinə görə şərtləri yenidən razılışdırılmış kredit, müqavilə üzrə pti vasaitlərinin (dəmət) məyəcəyi riski ehamiyyətli derecedə azaldığı və dəyərsizləşmənin başqa əlamətləri olunadığı həllər istisna olmaqla, kredit üzrə dəyərsizləşmiş sayılır. Əlavə olaraq, ədeni 90 gündən çox gecikdirilmiş pərakende kreditlər dəyərsizləşmiş sayılır.

Dövlət borcuna investisiyanı kredit, üzrə dəyərsizləşmiş elub-olmadığını qiymətləndirirken Qrup aşağıdakı amilleri nəzərə alır.

- İstiqraz üzrə gelirlərdə eks olunan kredit qabiliyyətinin bazar qiymətləndirilməsi.
- Kredit qabiliyyətinə reyting agentliklərinin qiyməti.
- Ölükənin yeni bore verilməsi üçün kapital bazariarına çıxış qabiliyyəti.
- Borcverənin könlülli və ya iebəri borc bağışlama neticəsində zərər çəkə biləcəyi bore restrukturizasiyası ehtimalı.
- Həmin Əlkaya “son instantaiya boreverən” kimi lazımi destəyi göstərmək üçün beynəlxalq dəstək mexanizmlərinin olması və belə mexanizmlərdən istifadə ilə bağlı dövlət və agentliklərin niyyətinin eks olunduğu içtimai bayannamələr. Burada həmin mexanizmlərin dərinliyinin və siyasi niyyətdən asılı olinaraq tələb olunan məyaklara cavab vermək qabiliyyətinin elub-olmadığının qiymətləndirilməsi daxildir.

Maliyyə veziyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda gözlənilən kredit zərari üzrə ehtiyatın təqdimatı

Gözənlənilən kredit zərari üzrə ehtiyat maliyyə veziyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda aşağıdakı şəkildə təqdim edilir

- amortizasiya olunmuş dəyərdə qiymətləndirilen maliyyə aktivləri: aktivlərin ümumi balans dəyarından çıxılır;
- kredit öhdəlikləri və maliyyə zəmanəti müqavilələri: ümumi olaraq, ehtiyat kimi;
- maliyyə aktivləri həm istifadə edilmiş, həm də edilməmiş kredit komponentlərinən ibarət olduqda və Qrup kredit öhdəliyi komponenti üzrə gözlənilən kredit zərərini istifadə edilmiş komponentləndən ayri müraciyyən edə bilmədikdə: Qrup hər iki komponent üçün zərər ehtiyatını birgə təqdim edir. Birleşdirilmiş məbləğ istifadə edilmiş komponentin ümumi balans mebleğindən çıxılır. İstifadə edilmiş komponentin ümumi balans dəyəri üzrə qalan ehtiyat ehtiyat kimi təqdim edilir; və
- sair məcmü galirdə eks olunan adaletli dəyərdə qiymətləndirilən borc aktivləri: bu aktivlərin balans dəyəri adaletli dəyəre bərabər olduğu üçün maliyyə veziyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda heç bir zərər ehtiyatı tanınmur. Bununla belə, zərər ehtiyatı adaletli dəyər ehtiyatında açıqlanır və tanınır.

Borcların silinməsi

Kreditlər maliyyə aktivlərini tam və ya qismen bərpə etmək üçün əsaslı gözənləti olmadığı təqdirdə tam və ya qismen silinir. Bu adətən Qrup borclarının silinməsi nəzərdə tutulan məbləği ödəmək üçün kifayət qədər pul vasaiti yaradacaq aktivlərinin və ya gelir mənbəyinin olmadığı müəyyən etdikdə baş verir. Bu qiymətləndirmə fərdi aktiv seviyyəsində həyata keçirilir.

Silinmiş məbləğlərin hərpası mənfeət və ya zərər və sair inacın gelir hesabatında "faiz qazanın aktivlərin gözənlənilən kredit zərərləri"ne daxil edilir.

Silinmiş maliyyə aktivləri ödənilməli məbteğlərin bərpası özən Qrup prosedurlarına əməl etmək məqsədilə hüquqi tedbirlorın predmeti olaraq qalır.

(v) Ədalətli dəyerin qiymətləndirilməsi principləri

Ədalətli dəyer əməliyyat tarixində bazar iştirakçıları tərəfindən nizamlı əməliyyat neticəsində və ya hemin tarixdə Qrup üçün ən əlverişli bazarda aktivin satışından və ya öhdəliyin ötürülməsindən yaranan məbləğdir. Öhdəliyin ədalətli dəyəri fəaliyyətsizlik riskini eks etdirir.

Bazar qiyməti mənfeəd olduqda, Qrup maliyyə aletləri üçün ədalətli dəyerlər cari bazar qiyməti ilə müəyyən edir. Aktiv və ya öhdəlik üçün əməliyyatlar kifayət qədər müntəzəm və yeknövli həcmde aparıldığda bazar fəal hesab edilir.

Maliyyə aleti üçün fəal bazar yoxdur, Qrup ədalətli dəyeri qiymətləndirmə üsulları ilə teyin edir. Seçilmiş qiymətləndirmə üsulu bazar məlumatlarından maksimum istifadə edir, Qrup'a maxsus olan ehtimallara mühümük qədər az əsaslanır, bazar iştirakçılarının qiymət qoyarkən nəzərə alındıqları bütün amilləri özündə birləşdirir.

Maliyyə aletinin ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyerinin ən yaxşı səbəbu əməliyyat qiyməti, yəni verilən və ya qəbul edilen məbləğin ədalətli dəyeridir. Əgər Qrup ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyerin əməliyyat qiymətindən fərqlindiyini müəyyən edirse və ədalətli dəyer fəal bazarda oxşar aktiv və öhdəlik üçün kotirovka olunan qiymətə səbəb oluna himmodikdə, eləcə də müşahidə edile bilən bazarlardan olen məlumatlar vasitəsilə qiymətləndirmə metoduna əsaslanımdıqda, maliyyə aleti ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyerlər əməliyyat qiyməti arasındaki fərçin aradan qaldırılmasına uyğunlaşdırılmış ilkin ədalətli dəyerinde qiymətləndirilir. Nəticədə, fərç, qiymətləndirməni müşahidə edile bilən bazar məlumatı ilə əsaslandırılmışdan, yaxnd əməliyyatın bağlanması tarixindən gec olmayıaraq, aletin istifadə müddəti arzında uyğun əsaslı mənfeət və zərərdə tanınır.

(vi) Əvəzlaşdırma

Maliyyə aktivləri və öhdəliklerinin əvezlaşdırılması və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabata daxil edilməsi yahmz Qrupun hazırlı qeydə alıñmış məbləğlərin əvezlaşdırılması üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş həlliçəqunun, eləcə də əvezlaşdırımıni aparmaq və ya eyni zamanda aktivin realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək təyinatının olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Qrup əzəmət hadisədən asılı olmadığda və biznesin normal gedişində, Qrupun defoltu, ödəmə qabiliyyətinin itirilməsi və ya iflaş zamanı tətbiq oluna bildikdə, əvezlaşdırmaq hüququna malikdir.

(g) Müştərilərə verilmiş kreditlər

Maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda "Müştərilərə verilmiş kreditlər" bendində:

- müştərilərə verilən qazançlı amortasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən kreditlər daxildir (bax: 3(f)(i) sayılı qeyd); onlar ilk olaraq maxsus birbaşa əməliyyat xərəfləri əlavə edilməklə ədalətli dəyərə, daha sonra effektiv faiz metodu ilə amortasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilir.

(h) Investisiya qiymətli kağızları

Maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidida edilmiş hesabatda "investisiya qiymətli kağızları" bəndində daxildir:

- amortizasiya edilmiş deyorda ölçülən borc investisiya qiymətli kağızları (bax: 3(f)(i) sayılı qeyd); bu işkin olaraq əlaqədar birbaşa eməliyyat xərcləri daxil olmaqla ədalətli deyorda, daha sonra effektiv faiz metodu ilə amortizasiya edilmiş deyorda ölçülənlər daxildir;
- icbari olaraq menfeət ve ya zərərdə oks olunan ədalətli deyorda qiymətləndirilən borc investisiya qiymətli kağızları (bax: 3(f)(i) sayılı qeyd); bu əlatlar fərqi dərhal təmfeət ve ya zərərdə tanummaqla ədalətli deyorda qiymətləndirilir;
- sair mecmu gelirde oks olunan ədalətli deyorda qiymətləndirilən kapital investisiya qiymətli kağızları (bax: 3(f)(i) sayılı qeyd).

(i) Depozitlər, subordinasiya borc əhdəlikləri və sair borc əhdəlikləri

Birbaşa məxsusi eməliyyat xərcləri çıxulmaqla ədalətli deyorda ölçülən bank depozitləri və qalıqları, müştərilerin cari hesablari və amanətləri, subordinasiya borc əhdəlikləri və sair borc əhdəlikləri sonradan effektiv faiz metodu ilə amortizasiya edilmiş deyorda hesablanır.

(j) Maliyyə zamanatları və kredit əhdəlikləri

Maliyyə zamanatları borcalan borc alatinin şərtlərinə uyğun olaraq vaxtında ödəniş edə bilmediyində zamanat sahibinin məruz qaldığı zararı qarşılıqla üçün Qrupun müəyyən ədədən etməsini tələb edən müqaviləlidir. Kredit əhdəlikləri avvalədən müəyyənlaşdırılmış şərtlər və müddətlər almada kredit vermək əhdəlikləridir.

Verilən maliyyə zamanatları və ya bazarda məvəndə faiz daracəsindən aşağı faizlə kredit vermək əhdəlikləri işkin olaraq ədalətli deyorda, daha sonra MHBS 9-a əsasən müəyyən edilmiş zərər üzrə ehtiyat ilə MHBS 15-in prinsiplərinə əsasən, işkin təmminən mebləğ çıxılmaqla, tanummuş gəlirin toplam məbləğinin an böyük olununda qiymətləndirilir.

Qrup menfeət və ya zərərdə oks olunan ədalətli deyorda qiymətləndirilən kredit əhdəliyi verməmişdir.

Digar kredit əhdəlikləri üçün Qrup zərər ehtiyatı tənqidi (bax: 3(f)(iv) sayılı qeyd).

Maliyyə zamanatları və kredit əhdəliklərinə yaranan əhdəliklər ehtiyatlarının daxil edilmişdir.

(k) Pul vasitləri və onların ekvivalentləri

Pul vasitlərinə və onların ekvivalentlərinə ədalətli deyərinin dəyişmə riski çox aşağı olan və Qrup tərafından qisəmliyətli əhdəliklərin idarə olunmasında istifadə edilən asgınalar və sikke pullar, ARMB və digər banklarda saxlanılan mahdudiyyətdənmiş qalıqlar (nostro hesablар) və işkin ödəniş müdiddəti təyid edən az olan yüksək lükvidli maliyyə aktivləri daxildir. ARMB-da saxlanılan məcburi ehtiyatlara istifadəsi ilə bağlı mahdudiyyətlərdən dolayı pul vasitlərinin ekvivalenti kimi baxılır. Maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidida edilmiş hesabatda pul vasitləri və onların ekvivalentləri amortizasiya edilmiş deyorda eks olunur.

(l) İcarələr

Müqavilənin avvalında Qrup müqavilədə icarə elementini olub-olmadığını yoxlayır. Müqavilə müəyyən dövr ərzində ödəniş müqabilində müəyyən edilen aktivdən istifadəyə nəzarət hüququ ehtiva edərsə, o, icarə müqaviləsidir və yin icarə elementi ehtiva edir.

Qrupun icuraçı olduğu icarələr

Icarə elementi olan müqavilə qıvvaya mələkliyində və ya modifikasiyaya uğradıqda Qrup müqavilə üzrə ödəniş hər icarə elementinə onların ayrıca göstərilmiş qiymətinə uyğun səid edir. Buna baxmayaraq, Qrup əmlak icarələrinde qeyri-icarə elementlərini ayırmamaq və icarə və qeyri-icarə elementləri haqqında vəhid icarə elementi kimi hesabat yermək seçimindən yararlanılmışdır.

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il ərzə konvolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında tərkib hissəsi rəsətlə edən geydlər
(Öks qeyd edilmədiykən, məhləğlər ərin Azərbaycan manası ilə təqdim olunur)

Qrup istifadə hüququ formasında olan aktiv və icarə əhdəliyini icaranın başladığı tarixdə tanır, İstifadə hüququ formasında olan aktiv ilk olaraq ilkin deyarında tanınır. Bu deyar icarə güzəştləri çıxulmaqla, icarenin başıldığı tarixdə və ya bu tarixdən əvvəl edilmiş hər hansı icarə ödənişlerindən, çəkilmiş ilkin birləşmə xərclərdən və aktivin sökülməsi və kənar edilməsi, aktivin və ya onun yerləşdiyi yerin bərpə edilməsi xərclərdən ibarətdir.

İstifadə hüququ formasında olan aktiv sənədən düzxətti metod ilə icarə müddətinin başıldığı tarixdən bittiyi tarixdək amortizasiya olmur. O şərtle ki, icarə müqaviləsi icarə müddətinin sonunda aktiv üzərində mülkiyyət hüququnu Qrupun əttürməsin və ya istifadə hüququ formasında olan aktivin qiyməti Qrupun satınalma həyatına keçirməsini nəzərdə tutmasın. Belə olan halda istifadə hüququ formasında olan aktiv icaraya verilen aktivin faydalı istismar müddəti boyu amortizasiya olmur. Aktivin faydalı istismar müddəti əmlak və avadanlığın faydalı istismar müddətinin müəyyən olunması prinsipi ilə müəyyən olunur. Olage olaraq istifadə hüququ formasında olan aktiv dövri olaraq dəyərsizləşmə zərərinə uyğun (əgər varsa) azaldılır və icarə əhdəliyinin müəyyən yenidən qiymətləndirmələrinə uyğun düzəliş edilir.

Icarə müddətinin başlanması tarixində icarə əhdəliyi hemin tarixdə ödənilmemiş icarə ödənişlərinin diskontlaşdırılmış deyerlə əlçətilir. Icarə ödənişləri, icarə talliqvilesində nəzərdə tutulan faiz dərəcəsi ilə diskontlaşdırılır. Əgər bu faiz dərəcəsinin müəyyən edilməsi mümkün deyilse, onda Qrupun borc kapitalı üzrə artan faiz dərəcəsi istifadə olunur. Ümumiyyətlə, Qrup diskont dərəcəsi kimə hərc kapitalı üzrə artan faiz dərəcəsini tətbiq edir.

Qrup borc kapitalı üzrə artan faiz dərəcəsini müxtəlif kənar maliyyələşdirmə mənbələrinin faiz dərəcələri əsasən müəyyən edir və icarə şəhərlərinə və icarəyə verilen aktivin növüne uyğun düzəlişlər edir.

Icarə əhdəliyinin qiymətləndirilməsində nəzərə alınan icarə ödənişləri aşağıdakılardan ibarətdir:

- mahiyyətə sabit olan ödənişlər daxil olmasqla, sabit ödənişlər;
- ilkin olaraq icarə müddətinin başlangıç tarixindəki indeks və ya dərecalarından istifadə etmekle ölçülən, indeks və ya dərecalarından asılı olan dəyişik icarə ödənişləri;
- zamanlılı son qalıq deyeri üzrə icarəci tərəfindən ödənilməsi gözlənilən məbləğlər; və
- Qrupun müvafiq olaraq icra edəcəyi ehtimal edilən satınalma variantı çərçivəsində icarə qiyməti, Qrupun müqavila müddətini uzatmaq seçimi edececyi ehtimal edilirse, yenilənən dövrde icarə ödənişləri və Qrupun müqaviləye erkən xitəm verəcəyi gözlənilmədiyi hallar istismə olmaqla, icarəyə erkən xitəm verilməsinə görə cərimə ödənişləri

Icarə əhdəliyi effektiv faiz metodu ilə amortizasiya olunmuş deyərdə qiymətləndirilir. Qrupun qiymətləndirdiyi son qalıq deyeri üzrə ödənilməli məbləğdə dəyişiklik olduğda, Qrupun satınalma, müddətin uzadılması və ya xitəm verinəkən bağlı qiymətləndirməsini dəyişdikdə və ya yenilənmiş mahiyyətə sabit icarə ödənişlər olduqda əmsal və ya faizdə dəyişiklik nəticəsində gələcək icarə ödənişlərində dəyişiklik yaranarsa əhdəlik yenidən qiymətləndirilir.

Icarə əhdəliyi bu yolla yenidən qiymətləndirilərken istifadə hüququ formasında olan aktivin balans dəyeri düzəliş edilir və ya istifadə hüququ formasında olan aktivin balans dəyeri sıfır endikdə mənfiət və ya zararlı qeydə alınır.

Qrup investisiya mülkiyyəti anlayışına eəvəb verməyen istifadə hüququ formasında olan aktivləri və icarə əhdəliklərini maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda müvafiq olaraq "Torpaq, tikili və avadanlıq" və "Icarə əhdəlikləri" bəndlərində təntir.

Qrup aşağı dəyərli aktivlər və qismən dəyərli icarələr üzrə istifadə hüququ formasında olan aktivləri və icarə əhdəliklərini tanıtmamaq seçimi etmişdir. Qrup bu icarələrə aid icarə əhdəliklərini icarə müddəti boyu düzxətti metodla məsrəflərə silir.

(m) Torpaq, tikili və avadanlıq

(i) Mülkiyyətdə olan aktivlər

Aşağıda göstərikdiyi kimi yenidən qiymətləndirilərək təqdim olunan binalar istismara olmaqla, əmlak və avadanlıqlar hər hansı yüksəlmış amortizasiya və deyərsizləşmə üzrə zararlar çıxulmaqla, ilkin deyərdə uçota alınırlar.

Əmlak və ya avadanlıqlar müxtəlif faydalı istismar müddətləri olan böyük komponentlərdən ibarət olduğu təqdirdə, onların üçün ayrı-ayrı əmlak və avadanlıq əşyaları kimi aparılır.

(ii) Yenidən qiymətləndirmə

Binalar mütemadi olaraq yenidən qiymətləndirilir. Qiymətləndirmə təzliyi qiymətləndirilən binaların edaletli deyərində baş verən dəyişikliklərdən asılıdır. Bının yeni qiymətində artım sair məcmu galırda tanınır, o şərtle ki, əvvəlki qiymətləndirmə zamanı mənfəet və ya zərərdə tanınmış azalmanın evezləşdirilməsin (bu halda artım mənfəet və ya zərərdə tanınır). Qiymətləndirmə zamanı bının qiymətində müşahidə edilən azalma mənfəet və ya zərərdə tanınır, o şərtle ki, bu azalma biləvəsite kapitalda sair məcmu galır kimi tanınmış əvvəlki qiymət artımını evezləşdirməsin (bu halda azalma sair məcmu galırda tanınır).

(iii) Amortizasiya

Amortizasiya fərdi aktivlərin hesablanmış faydalı istismar müddəti üzrə düzənli metodla mənfaat və ya zərərdə tanınır. Amortizasiya aktivin eldə edildiyi tarixde, müəssisə daxilində istehsal edilmiş aktivlər üçün aktivin istifadəyə hazır olduğu tarixdə başlayır. Torpaq amortizasiyaya uğramır. Hesablanmış faydalı istismar müddətləri və qəhəqə deyərlər aşağıdakı kılçıdır:

	Tətbiq olunan amortizasiya daracalar, ilkin deyərin %-i	Qəhəqə deyər, ilkin deyərin %-i
- Binalar	1%	20%
- Mehəl və avadanlıq	10%	-
- Kompiuterlər	15%	-
- Naqliyyat vasitələri	7%	10%
- Səhər avadanlıq	10%	-
- İcarə obyektiinin təklidi/bənditləməsi	10%	-

(n) Qeyri-maddi aktivlər

(i) Ayrı-ayrılıqda nünmüş qeyri-maddi aktivlər

Məbdud istismar müddəti ojan, ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər yüksəlmış amortizasiya və yüksəlmış deyərsizləşmə zararları çıxulmaqla ilkin deyər ilə uçotta qeyd edilir. Amortizasiya düz xətt metodundan istifadə etməkələr hesablanmış 10 illik faydalı istismar müddəti üzrə tanınır. Hesablanmış faydalı istismar müddəti və amortizasiya əsası geləcək dövrlər üzrə uçota alınan texniki ləğvələrdə dəyişikliklərin təsiri nəzərə alınmaqla hər besabat dövrünün sonunda təhlil edilir.

(ii) Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılması

Qeyri-maddi aktivlər satılaraq hesabdan silindiğdə, yaxud onların sonrakı istismarı və ya satılmışından geləcəkdə iqtisadi mənfəet gözənləmedikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasına dayandırılmışından yaranan gelir və ya zərər belə aktivlərin balans deyəri ilə satışdan eldə olunan xalis gelir möbiəgi arasında fərqli kimi ölçülür və aktivin tanınması dayandırıldığı zaman mənfaat və ya zərər hesabatında tanınır.

(ii) Qeyri-maliyyət aktivlərin dəyarsızlaşması

Qrup investisiya mülkiyyəti və taxira salmış vergi aktivləri istisna olmaqla, qeyri-maliyyət aktivlərinin dəyarsızlaşmasına zərərinə məruz qalıb-qalmadığını müəyyənleşdirmək üçün hər hesabat dövrünün sonunda bələ aktivlərin balans dəyerini təhlil edir. Dəyarsızlaşmanın baş verdiyinə dəlalet edən hər hansı həllər mövcud olarsa, dəyarsızlaşma üzrə zərərin (əgər varsa) həcminin müəyyən etmək üçün aktivin bərpə dəyeri hesablanır. Aktivin fərdi qaydada bərpə dəyerini hesablaması mümkün olmazsa, Qrup bələ aktivin aid olduğu gelir getirən aktivlər qrupunun bərpə dəyerini müəyyən edir. Aktivin aid ediləcəyi qrup münasib və ardıcıl qaydada müəyyən edile bilərsə, korporativ aktivlər də fərdi gelir getirən aktivlər qrupuna aid edilə bilər, eks halda aktiv münasib və ardıcıl qaydada müəyyən edilmiş en kiçik gelir getirən aktivlər qrupunda yer alır.

Bərpə dəyeri odaletli dəyərdən sauq və istifadə dəyeri çıxıldıqdan sonra alınan en yüksək məbləğdir. İstifadə dəyerini qiymətləndirərkən göznlənilən gelecek pul vasitəleri cari dəyerinədək diskontlaşdırılır. Diskont dorcası kimi pulun zaman dəyerinin cari bazar qiymətini və gelecek pul vasitəleri hesablamasında nezərə alınmayan aktivə xüs riskləri aks etdirən vergidən avvalki dərəcə götürür.

Aktivin (yaxud gelir getirən aktivlər qrupunun) bərpə dəyərinin onun balans dəyerindən az olduğu göznlərse, bələ aktivin (yaxud gelir getirən aktivlər qrupunun) balans dəyeri bərpə dəyerinə kimi azaldılır. Dəyarsızlaşma üzrə zərər dərhal manfaat və ya zərərde təmiz. Müvafiq aktivin yeniden qiymətləndirilərək uçota alınması hələ istisnadır, bələ ki, bu halda zərər yeniden qiymətləndirme zamanı azalma olaraq təmiz.

Qudvil üçün dəyarsızlaşma zərəri bərpə olunmur. Digər aktivlər üçün dəyarsızlaşma üzrə zərər sonradan əvəzəldirilərsə, aktivin (yaxud gelir getirən aktivlər qrupunun) balans dəyeri hesablanmasına düzəliş edilmiş bərpə dəyerinə qədər artırılır, bir şərtle ki, artırılmış balans dəyeri aktivin (yaxud gelir getirən aktivlər qrupunun) dəyarsızlaşma zərərinin təmizləndigətəkmiş illərdə müəyyən edilmiş balans dəyərindən artıq olmasın. Dəyarsızlaşma üzrə zərərin evezləşdirilməsi dərhal manfaat və ya zərərde təmiz. Müvafiq aktivin yeniden qiymətləndirilmiş dəyerlə uçota alınması hələ istisnadır, bələ ki, bu zaman dəyarsızlaşma üzrə zərərin evezləşdirilməsi yeniden qiymətləndirme zamanı artın kimi təmiz.

(o) Investisiya mülkiyyəti

Investisiya mülkiyyəti icarə haqlarının elda edilmesi və/və ya kapitalın artırılması (bu məqsədlər üçün başa çatdırılmış təkiflər daxil olmaqla) üçün saxlanulan mülkiyyətdir. Investisiya mülkiyyəti ilkin dəyər modeli vasitəsilə ölçülür. Qrup bütünlük investisiya mülkiyyətləri MUBS 40 tədbirlərinə uyğun olaraq ölçür.

Investisiya mülkiyyəti satıldığda və ya investisiya əmlakçı daimi olaraq istismardan çıxarıldığda və satışdan gələcəkdə iqtisadi manfaatin elda edilmesi ehtimalı olmadığda tanınması dayandırılır. Əmlakın tanınmasının dayandırılmasından yaranan hər hansı gelir və ya zərər (xalis satış göləri və aktivlərin balans dəyeri arasında fərq kimi hesablanmış) əmlakın tanınması dayandırılan dövrde manfaat və ya zərər hesablarına daxil edilir.

(p) Ehtiyatlar

Ehtiyatlar Qrupun keçmişdə baş vermiş badisənin nəticəsi olaraq cari öhdəliyi (hüquqi yaxud konstruktiv) olduqda təmiz; bu zaman Qrupdan öhdəliyin yerinə yetirilməsinin tələb olunacağı ehtimal edilir və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə hesablanıbilir.

Ehtiyatlar kimi tanınan məbləğ öhdəlikle bağlı risk və qeyri-müəyyənlikləri nezərə almaqla hesabat dövrünün sonunda cari öhdəliyin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar tələb olunan məbləğlərin an düşənlik hesablanmasıdır. Ehtiyat ayırmaları hazırlı öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün hesablanmış pul vasitələri axımos istinad etməklə olğılırsa, onun balans dəyeri (pulun zamanın dəyerinin təsiri əhəmiyyətli olduqda) hamılnı pul vasitələrinin cari dəyerinə bərabər olur.

31 dekabr 2020-ci il tarixində təmamlanan il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesablarının tərkib hissəini təşkil edən qeydlər
(Öks qeyd edilmədiyələr, məbləğlər nüvə Azərbaycan manatı № əqrəfi nüvəsi)

Ehfiyatları ödəntiliçi dəyin tələb olunan müəyyən və ya bütün iqtisadi manfəti kənar təcəffürin bərpə edeceyi gözlənilirsə, bu vəsaitin qaytarılması və alınacaq hələ vəsaitlərin düzgün qiymətləndirilməsi barədə qəti əminlik olduqda alınacaq məbləğ uşaqda aktiv kimi təmən.

(g) Sığorta əməliyyatları

(i) Qeyri-hayat sığortası

- Hesablanmış əmami sığorta haqları mülqavilə qılıvvaya mindikdə, hesablanmış kimi qeyd olunur və müvafiq sığorta polisinin şəhər etdiyi dövt üzrə bərabər hissələrlə qazanılır.
- Qazanılmamış sığorta haqları üçün ehtiyat qazanılmış sığorta haqları üçün ehtiyat bacabət vaxt bölgüsü əsasında, hesabat tarixinə qılıvvadə olan sığorta polislərinin qalan müddətlərinə aid olan dövrə hesablanmış sığorta haqlarının hər hissəsini eks etdirir.
- Ödenilmiş iddialar, o cümlədən iddiaların həlli ilə bağlı xərclər yarandıqları zaman manfət və ya zərər və sair məcmü gəlir haqqında konsolidə edilmiş hesabatda göstərilir.

(ii) Zarar üzrə ehtiyat

Zərər üçün ehtiyat yekun zərərlərə bağlı toplam hesablamaları eks etdirir və iddialar üzrə ehtiyatdan, elecə də baş vermiş, lakin hesabat verilməmiş zərərlər üzrə ehtiyatdan (IBNR) ibarətdir. İddiaların həlli ilə bağlı xərc təxmini hem iddialar üzrə ehtiyatda, hem də baş vermiş, lakin hesabat verilməmiş zərərlər üzrə ehtiyatda (IBNR) aksını tapır. İddialar üzrə ehtiyat hesabat tarixinə bildirilmiş, lakin ödenilməmiş iddialar üçün taqdim olunur. Hesablamalar hesabat tarixinən sonra sığorta hadisələrinin araşdırılması müddətində regress çıxılmaqla Qrup tərafından əldə edilmiş məlumatla əsasən heyati keçirilir. Baş vermiş, lakin hesabat verilməmiş zərərlər üzrə ehtiyat (IBNR) faktiki olaraq Qrup tərafından biznes sahəsi üzrə mələyyən edilir və əvvəlki illər üzrə iddialara, elecə də iddiaların helli xərclarına əsaslanan fərziyyələrdən ibarətdir. Hələ hesablamaların aparılması və yekun ehtiyatların yaradılması ösnüllü davamlı olaraq təhlili edilir və yenilənir. Yekun dütənliliklər manfət və ya zərər və sair məcmü gəlir haqqında konsolidə edilmiş hesabatda yaradığı anda eks olunur. Zərərlər üçün ehtiyat iddialarını bildirilməsi və ödənilməsi prosesinin sürtəli olması sebebindən diskontlaşdırılmamış əsasda hesablanır.

(iii) Tekrar sığorta

Qrup adı fəaliyyəti zamanı tektrsığorta öhdəliklərini öz üzərinə götürür, yaxud da digər tərəfə ötürür. Ötürülmüş tektrsığorta mülqavilələri Qrupu sığortalılar qarşısındaki öhdəliklərdən azad etmir.

Tektrsığorta aktivləri sığorta ödənişləri ilə bağlı tektrsığorta şirkətlərindən alınacaq qalıcı məbləğlər, o cümlədən iddiaların təzimlənməsi xərcləri və Qrupu ötürülmüş sığorta haqlarından ibarətdir. Tektrsığortçulardan əldə edilə biləcək məbləğlər, tektrsığortalama polisi ilə bağlı olan iddia öhdəliyinə uyğun qaydada mələyyən edilir. Tektrsığorta üzrə kreditor borclarına tektrsığorta haqlarının tektrsığortçulara ötürülməsi üzrə Qrupun öhdəlikləri, habelə Qrupun tektrsığortaladığı sığorta hadisələri ilə bağlı sığorta ödənişlərindəki payı daxlidir.

(r) Şərti öhdəliklər

Şərti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda tanınır, lakin, hər hansı maxəric ehtimalının az olması istisna olmaqla, açıqlanır. Şərti aktiv maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda tanınır, lakin iqtisadi manfətin daxil olacağı ehtimalı olduqda açıqlanır.

(s) Nizamnamə kapitalı

(i) Adi sahmlər

Adi sahmlor kapitel kimi təsnif edilir. Bitavasita adi sahmlorun buraxılmasına aid edilə bilən maksusi xərclər hər hansı vergi təsirləri olmadan kapitaldan çıxılan məbləğ kimi təmən.

(ii) **Dividendlər**

Qrupun dividendləri elan etmək və ödəmək qabiliyyəti Azərbaycan qanunvericiliyinin qayda və qanunları ilə tənzimlənir.

Adı schmələr təzə dividendlər elan olunduqları dövrde böülüdürlərənmiş mənfətin manisənilməsi kimi eks elanılır.

Dividend gelirləri dividendin elan edildiyi tarixdə mənfəet və ya zərarda tanınır.

(i) **Vergi**

Mənfət vergisi xəci eari və taxira salınmış vergidən ibarətdir. Bu xərc biznes kombinasiyasına və ya birbaşa kapitalda, yaxud sair məcmü gelirdə tanınan maddələrə aid olduğu həllər istismə olmaqla, mənfəet və zərərdə tanınır.

(ii) **Cari vergi**

Cari vergi hesabat tarixində müəyyenləşdirilmiş və ya mahiyyət etibarı ilə müəyyenləşdirilmiş vergi derecesi tətbiq olunmaqla və ötən illərə nəzərən vergi bərclərinə düzəlişlər edilərək il ərzində vergiya cəlb olunan gelir və ya zərər təzə gözənlənilən vergi bərcləri və ödənişməli olan vergilərdir. Dividendlərin elan olunmasından yaranan her hansı vergi öhdəliyi də eari vergi bərclərinə daxildir.

(iii) **Taxira salınmış vergi**

Taxira salınmış vergi maliyyə hesabatlarında eks olunan aktiv və öhdəliklərin balans deyəri ilə vergiya cəlb olunan mənfətin hesablanmasında istifadə edilən müvafiq vergi bazası arasındakı müvəqqəti fərq aşasında tanınır. Taxira salınmış vergi beş il ərzində istifadə edilə bilən vergi zərərləri üzrə tanınır. Taxira salınmış vergi öhdəlikləri, əməliyyatla, vergiya cəlb olunan bütün müvəqqəti fərqlər və növbəti dövra keçirilən istifadə edilməmiş vergi zərərləri üçün tanınır. Taxira salınmuş vergi aktivləri, əməliyyatla, galardan çıxılan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır, bù şərtlə ki, belə müvəqqəti fərqlərin və növbəti dövra keçirilən istifadə edilməmiş vergi zərərlərin hesabə alınması üçün göləcəkde vergiya cəlb olunacaq mənfətin elə oianması ehtimal edilsin. Müvəqqəti fərqlər vergiya cəlb olunan mənfətə və ya uçotda eks olunmuş mənfətə təsir göstərən əməliyyatlar üzrə digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınmasından (məsələsə birləşmələri istismə edilməklə) və ya qondırdan yaranarsa, belə taxira salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri uçotda tanınır.

Qrupun müvəqqəti fərqlərin geri bərpa edilməsinə nəzarət edə bildiyi və müvəqqəti fərqlərin proqnozlaşdırıla bilən göləcəkde geri bərpa olunmayıacağı ehtimal edilən həliar istismə olunmaqla, taxira salınmış vergi öhdəlikləri tövəne müəssisələrə investisiya qoyuluşları ilə bağlı vergiya cəlb olunan müvəqqəti fərqlər üçün tanınır. Sözlə gedən investisiya qoyuluşları və paylar ilə bağlı galardan çıxılan müvəqqəti fərqlərdən yaranan taxira salınmış vergi aktivləri yalnız göləcəkde belə müvəqqəti fərqlər esasında tətbiq olunması üçün kifayət möbləğdə mənfətin yaranacağı müdümkü hesab edildikdə və onların yaxınlığı göləcəkde geri bərpa olunacağı gözənləndikdə tanınır.

Taxira salınmış vergi aktivlərinin balans deyəri hər hesabat dövrlündən sonunda tohlılık edilir və aktivin bütün və ya müəyyən hissəsinin bərpa olunması üçün yetəri mənfətin yaranacağı ehtimal edilməyen həddə qədər azaldılır. Taxira salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri hesabat dövrlünün sonuna qəməni qılıvuya minmiş və ya qismən miinmiş vergi dörcəsələrə (və vergi qanunlarına) əsaslanmaqla aktivin satıldığı və ya öhdəliyin yerinə yetirildiyi dövrdə tətbiq olunacağı gözənlənilən vergi derecesi ilə qiymətləndirilir. Taxira salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərinin qiymətləndirməsi Qrupun hesabat dövrlündən sonunda aktiv və öhdəliklərin balans deyərini bərpa etməsindən və ya ödəməsindən asılı olaraq yaranacaq vergi nəticələrini özündə eks etdirir.

(iv) **Əməliyyat vergiləri**

Azərbaycanda Qrupun əməliyyatına tətbiq olunan bir sıra digər vergilər də mövcuddur. Bu vergilər mənfəet və ya zərər və sair məcmü gelir haqqında konsolidə edilmiş hesabatda əməliyyat xərclərinin komponenti kimi tanınır.

(u) **Tətbiq edilməmiş yeni standartlar və şəhərlər**

Bir sıra yeni standartlar 1 yanvar 2019-cu il tarixindən sonra başlayan illik dövrlər üçün qəvvaya minnişdir və onların erkən tətbiqinə icazə verilir. Qrup hazırlı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarını tərkib edərək yeni və ya təkmiləşdirilmiş standartları erkən tətbiq etməmişdir.

Aşağıdakı təkmiləşdirilmiş standartların və şəhərlərin Qrupun maliyyə hesabatlarına əhəmiyyət təsir göstərməyəcəyi gözlənilir.

- COVID-19 ilə bağlı icarə güzəştləri (MHBS 16-ya düzəlişler).
- Faiz dərcəsi normasına əslahat – 2-ci Mərhəla (MUBS 9, MUBS 39, MHBS 7, MHBS 4 və MHBS 16-ya düzəlişler)
- Ağır şərtlə müqavilələr – Müqaviləni icra emməyin xəci (MUBS 37-ə düzəlişler)
- Əmlak, qurğu və avadanlıq: Təyinatı üzrə istifadədən əvvəlkə daxilolmalar (MUBS 16-ya düzəlişler).
- Konseptual əsaslara istinad (MHBS 3-ə düzəlişler).
- Öhdəliklərin cari və ya uzunmüddətli kimi təsnifikasi (MUBS 1-ə düzəlişler).
- MHBS 17 Sığorta müqavilələri və MHBS 17 Sığorta müqavilələri-ne düzəlişler.

4 Xalis faiz gelirləri

	2020	2019
Effektiv faiz metodu ilə hesablanmış faiz gelirləri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər	68,107	61,213
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	3,864	10,457
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qeyndəndirilmiş investisiya qiymətləri kəgrizləri	1,424	309
Banklara verilmiş kreditlər	945	367
	74,340	72,346
Sair faiz gelirləri		
Manfəat və ya zərorda öks olunan ədaləti dəyərdə qeyndəndirilmiş investisiya qiymətləri kəgrizləri	46	115
	46	115
Faiz xəcləri		
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	(13,115)	(13,770)
Təcümə maliyyə sətəri üzrə xalis faiz ödənişləri	(7,352)	(4,801)
Səir borc &hdalıkları	(5,303)	(7,089)
Subordinasiya borc &hdalıkları	(1,688)	(1,980)
Icra &hdalıkları	(229)	(282)
Bank depozitləri və qəhlərlər	(13)	(113)
	(27,700)	(28,835)

5 Faiz qazanan aktivlər üzrə gözlənilən kredit zərərləri

	2020	2019
Müştərilərə verilmiş kreditlər	9,991	2,654
Amortizasiya edilmiş dövriyində ülçəmən investisiya qymətləri kağızları	177	114
Banklara verilən kreditlər	30	188
	10,198	2,956

6 Xarici vəiyuta mübadliəsi üzrə xalis gəlir

	2020	2019
Ticari emalıyyatlar, xalis	8,138	7,628
Mübadilə təqqləri xalis	98	26
	8,236	7,654

7 Haqq və komissiya gəlirləri

	2020	2019
Plastik kart xidmətləri	5,958	6,774
Hesablaşmalar	3,528	3,502
Nagd ödəməliyyatları	1,725	1,700
Zəmanət məktubları	499	485
Səmərəməliyyatlar	415	529
	12,125	12,990

Iera öhdəlikləri və gəlinin funksiyarı siyaseti

Müştərilərin müqavilələrdən gələn haqq və komissiya gəlirləri müştəri ilə müqavilədə məsyyan edilmiş ödəniş əsasında ödənilir. Qrup gəliri xidmət üzərində nezarət müştəriyə ötürüldükde tənqidi.

Aşağıdakı cədvəldə müştərilərlə müqavilələr üzrə öhdəliklərin yekun yetirilməsinin xüsusiyyəti və müddəti, habelə emalıyyəti ödəniş müddətləri və elaqəli gəlirin tamması siyaseti haqqında məlumat təqdim olunmuşdur.

Xidmət növü	Əməniyyəti ödəniş müddətləri daxil olmaqla iera öhdəliklərinin yerinə yatırılmışın xüsusiyyəti və müddəti	Gəlinin funksiyası siyaseti
Penkando və korporativ bank xidmətləri	Qrup overdraft xidmətləri, pacakanda və korporativ müşəvvirlərə bankçılıq, xarici vəiyuta, kredit kartları və xidmət haqlarının ödəniş xidmətlərinə görə ödənişlər. Qəşiq iş məhdidli, xarici vəiyuta emalıyyatları və overdraftlara görə emalıyyat haqları emalıyyat həq verərək müştərilərin hesabundan şəxslən.	Əməniyyatlardan gələn gəlin emalıyyat bay veren zaman tanınır.
	Bank buxarındığı zamanət məktublarına görə müştərilərdən komissiya haqları alı.	Zəmanət məktublarının və akreditasiyanın verildiyi buxları hərəkət etmək və müddəti boyu tanınır.

8 Haqq və komissiyu xərci

	2020	2019
Plastik kart xidmətləri	5,069	4,850
Ödəniş sistemləri	1,157	626
Hesablaşmalar	875	841
Tekmər siyortu	240	237
Nüvəl pul emaliiyyətləri	201	235
Zəmanətlər	52	160
Sair emaliiyyətlər	318	340
	7,912	7,289

9 Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə zərərlər

	2020	2019
Tərpaq, rəkilli və avadanlıq	-	1,946
Sair aktivlər	-	274
	-	2,220

10 Sair gəlir, xalis

	2020	2019
Dövlət subsidiyası	529	2,190
Sair gəlir, xalis	288	568
Dəyərsizləşmə zərərləti üzrə kompensasiyalar	-	11,239
	517	13,997

2015-ci ildə milli valyutanın devalvasiyası nəticəsində xarici valyutada ifadə edilən kreditlər dəyərsizləşmiş və Bank onları balansdan silmişdir. 2019-cu il ərzində Bank bu dəyərsizləşmiş kreditlər üzrə 11,239 min manat məbləğində təzminat olmuşdur. Təzminat banklara Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 28 fevral 2019-cu il tarixində imzaladığı "Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemlü kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Fərmanına əsasən verib həqiqidir.

2020 və 2019-cu illər ərzində ARMB Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 28 fevral 2019-cu il tarixində imzaladığı "Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemlü kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Fərmanına əsasən Qrupa illik faiz dərəcəsi 0.1% olan müvafiq olaraq 2,699 min manat və 10,674 min manat kredit vermişdir. ARMB bu aşağı faizli kreditləri problemlü kreditlərin restrukturizasiyası üçün vermiş və onlar ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərdə qiymətləndirilmişdir. Alınmış təzminatla kreditlərin ədalətli dəyeri arasındaki fərq 2020 və 2019-cu illərdə müvafiq olaraq 529 min manat və 2,190 min manat məbləğində dövlət subsidiyası olaraq tanınmışdır.

11**Alınmış xalis siğorta haqları**

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il üzrə Qrupun əsas biznes istiqamətləri ilə bağlı alınmış siğorta haqlarını təqdim edir:

	Nəqliyyat vəsiatci	Əmlak	Digərləri	Cəmi
Önümüzə alınmış siğorta haqları	1,191	406	118	1,715
Təkrar siğortaçılarına dörtlənilmiş siğorta haqları	(96)	(100)	(19)	(215)
Alınmış xalis siğorta haqları	1,095	306	99	1,500

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2019-cu il tarixində tamamlanan il üzrə Qrupun əsas biznes istiqamətləri ilə bağlı alınmış siğorta haqlarını təqdim edir:

	Nəqliyyat vəsiatci	Əmlak	Digərləri	Cəmi
Önümüzə alınmış siğorta haqları	460	250	269	979
Təkrar siğortaçılarına dörtlənilmiş siğorta haqları	(26)	(31)	(126)	(185)
Alınmış xalis siğorta haqları	432	219	143	794

12**Əməliyyat xərcləri**

	2020	2019
İşçi heyəti xərcləri	30,965	27,725
Əsas vəsaitlərin amortizasiya xərcləri	2,465	2,436
Pesəkar xidmət haqları	1,642	3,703
Mənfəət vergisindən başqa vergilər	1,544	1,251
Əmanatların Sigortalanması Fonduuna ödənilən haqlar	1,487	1,257
Program təminatlı xərcləri	1,369	1,620
Sponsorfuq və xeyrliyə	924	225
Reklam və marketing	870	1,004
Kommunikasiya xərcləri	845	762
Mübafälle xidmətli xərcləri	716	616
Ofis xərcləri	641	663
Təmir və texniki xidmət	454	568
Nəqliyyat və ezdənlilik	265	473
Qeyri-maddi vəsaitlərin amortizasiya xərcləri	254	127
Üzvülik haqları	236	552
İcara xərcləri	153	189
Səir aməliyyat xərcləri	2,018	2,310
	46,848	45,491

13 Mənfəət vergisi gəliri

	2020	2019
Əvveller təmamlanmış galardan çıxılan müvəqqəti fərqlərdin təmamlaşması	(1,434)	(5,815)
Qiymətəndirimə ehtiyatında müvəqqəti fərqli və dəyişikliklərlə yaranması və əzvəzdirilməsi göstərən taxira salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərdən dəyişikliklər	1,467	4,978
Cəmi mənfəət vergisi xərcləri(gəlir)	33	(837)

2020-ci ildə cari və taxira salınmış vergi 0,çifli müləvafiq vergi dərəcəsi 20% laşkil edir (2018: 20%).

	2020	2019
Vergidən əvvəl mənfəət	7,013	21,702
Müləvafiq vergi dərəcəsində mənfəət vergisi	1,403	4,340
Daxili fərqlərin vergi təsiri	64	638
Təmamlanmış taxira salınmış vergi aktivlərində dəyişikliklər	(1,434)	(5,815)
Cəmi	33	(837)

(a) Taxira salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri

Taxira salınmış vergi aktivləri və vergi öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında konsolida edilmiş hesabatda aktiv və öhdəliklərin MHBŞ-ə əsasən balans dəyərləri ilə vergi hesablanması məqsədi ilə müəyyən edilən dəyərləri arasındakı müvəqqəti fərqdən yaranan mənfəət vergisi gəliri və xərclərini eks etdirir və bu haqda yetli vergi qanunvericiliyinə əsasən hesabat verilir.

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərində təmamlanan illər ərzində müvəqqəti fərqlərdə dəyişikliklər aşağıda təqdim olunur:

	1 yahvar 2020 tarixinə qədəq	Mənfəət və ya zərərdə təmamlan-	31 dekabr 2020 tarixinə qədəq
<i>Aşağıdakı hədlətlər daxil taxira salınmış vergi aktivləri:</i>			
Müşənəfə verilinmiş kreditlər	(3)	1,093	1,090
Banklara verilinmiş kreditlər	91	6	97
İnvestisiya qiymətli kağızları	(15)	(16)	(31)
Tərəmtə maliyyə aktivləri	-	(476)	(476)
Əmlak və qeyri-maddi aktivlər	(1,236)	180	(1,056)
Sənəs dərin saxlanılan aktivlər	-	(164)	(164)
Səir aktivlər	(245)	(543)	(788)
Səir bərc öhdəlikləri	(425)	89	(336)
İcra öhdəlikləri	591	(91)	500
Tərəmtə maliyyə öhdəlikləri	-	63	63
Səir öhdəliklər	141	(339)	(198)
Növbəti dövri keçirilən vergi zərərlər	4,788	(1,269)	3,519
Cəmi taxira salınmış vergi aktivləri	3,667	(1,467)	2,220
(Təmamlanmış taxira salınmış vergi aktivləri)/Əvveller təmamlanmış galardan çıxılan müvəqqəti fərqlərin təmamlaşması	(1,434)	1,434	-
Xalis taxira salınmış vergi aktivləri	2,253	(33)	2,226

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini rəsədlə edən qeydlər
(Əks qeyd edilməmişdən, məbləğlər min Azərbaycan manatı təqribən olunur)

	<u>1 yanvar 2019 tarixinə qəliq</u>	<u>Mənfəət və ya zərərdə tətbiqan</u>	<u>Sədr məcmə göllişdə tətbiqan</u>	<u>31 dekabr 2019 tarixinə qəliq</u>
Aşağıdakı bəndər hərə taxirə salınmış vergi aktivləri:				
Müşəvirlərə verilmis kreditlər	224	(227)	-	(3)
Banklara verilmis kreditlər	67	24	-	91
İnvestisiya qiymətlilər kəğızları	-	(15)	-	(15)
Əmlak və qeyri-maddi aktivlər	(366)	(71)	(799)	(1,236)
Sair aktivlər	(135)	(110)	-	(245)
Sair bərc öhdəlikləri	-	(425)	-	(425)
İcare öhdəlikləri	-	591	-	591
Sair öhdəliklər	130	11	-	141
Nüvəli dövrlə keçirilən vergi zararları	9,544	(4,756)	-	4,788
Cəmi taxirə salınmış vergi aktivləri	9,464	(4,978)	(799)	3,687
(Tətbiqanlı taxirə salınmış vergi aktivləri)/Orvollar tanıtlanmış göllişdən çıxılan müvafiq fərqlərin tanınması				
Xellər taxirə salınmış vergi aktivləri	(7,249)	5,815	-	(1,434)
Xellər taxirə salınmış vergi aktivləri	2,215	837	(799)	2,253

14 Səhm üzrə gəlir

Səhm üzrə asas və azaldılmış göllərin hesablanmasında nəzərə alınan mənfəət və adi səhmlərin orta
sayı:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Bankut payçılarına aid edilən il üzrə mənfəət	6,904	22,455
Səhm üzrə asas və azaldılmış mənfəətin hesablanması üçün nəzərə alınan adi səhmlərin orta sayı	29,984,118	29,984,118
Səhm üzrə mənfəət - asas və azaldılmış (AZN)	0,238	0,749

15 Pnl vəsaitləri və onların ekvivalentləri

	<u>31 dekabr 2020</u>	<u>31 dekabr 2019</u>
Nagd pul vəsaitləri	55,595	66,761
ARMB-də nəstər besablar	267,514	479,184
Digər banklarda nəstər besablar və övernayt yerləşdirmələri	5,077	25,469
Pul vəsaitlərinin ekvivalentləri		
ARMB istiqrazları	38,164	25,089
ARMB-də qismən addetli depozitlər	17,282	11,046
Qeyri-rezident banklarda qismən addetli depozitlər	-	119,020
Cəmi pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	55,446	(55,155)
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	383,632	726,569

Bütün pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri 1-ci mərhələdədir və 31 dekabr 2020 və 31 dekabr
2019-cu il tarixlərinə onların gözlənilən kredit zərərləri ehtəmliyatlı olmayışdır.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə qəliqları Qrupun kapitalının 10%-ni keçən 1 bank (31 dekabr 2019: 3
bank) olmuşdur. Bu qəliqlar 31 dekabr 2020-ci il tarixinə 322,960 min manat (31 dekabr 2019:
654,761 min manat) təşkil etmişdir.

31 dekabr 2020-ci il tarixində formulanan və üzərə konsolidə edilmiş məlq-yə hesabatçının tərkib hissəsini təqdim etdən qeydə rə
(ölkə qeyd edilmədiyində, məbləğlər min Azərbaycan manatı da təqdim olunur)

16 Banklara verilmiş kreditlər

	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
Bloklasdırılmış hesablar	11,858	24,181
Kreditlər və depozitlər	11,608	11,564
ARMB-də mecburi ehtiyat	5,358	8,827
Banklara verilmiş kreditlər, ümumi	28,824	44,572
Zərər üzrə ehtiyat	(742)	(712)
Banklara verilmiş kreditlər, zərər üzrə ehtiyat çıxınmışla	28,082	43,860

31 dekabr 2020-ci il tarixinə Qrupun ayrı-ayrılıqda qalıqları kapitalın 10%-ni keçən bir bankı olmuşdur (31 dekabr 2019-cu il: iki bank). 31 dekabr 2020-ci il tarixinə bu qalıqların ümumi dəyəri 8,521 min AZN təşkil etmişdir (31 dekabr 2019: 29,656 min manat).

31 dekabr 2019-cu il tarixinə Qrupun ARMİB-dən götürdüyü kreditlərin qarşılığında ARMİB-yə yerləşdirdiyi ABS dollarında ifadə olunan və manat ekvivalentləri 12,308 min manat olan pul vasitələri bloklasdırılmışdır (bax: 25-ci qeyd).

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə banklara verilmiş kreditlərə Qrupun plastik kart emalıyyatları üzrə müvafiq olaraq cəmi 5,102 min manat və 5,086 min manat məbləğində yerləşdirdiyi bloklasdırılmış zamanet depozitləri daxildir.

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə iki bankda (31 dekabr 2019: bir bank) manat ekvivalenti 2,999 min və 3,674 min olan depozitləri Qrupun zamanetləri qarşılığında bloklanmışdır.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə bir bankda (31 dekabr 2019: bir bankda 2,552 min) manat ekvivalenti 3,400 min olan depozit Qrupun svop müqavilələri qarşılığında bloklanmışdır.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə bir bankda (31 dekabr 2019: bir bankda 561 min) manat ekvivalenti 357 min olan depozit Qrupun forward müqavilələri qarşılığında bloklanmışdır.

Dəyarsızlaşma üzrə ehtiyat

31 dekabr 2020-ci il tarixinə banklara verilmiş kreditlərin 3-cü mərheleyə aid edilən məbləğlərinin ümumi dəyəri 524 min manat (2019: 524 min manat) təşkil etmişdir. Bütün digər banklara verilmiş kredit qalıqları 1-ci mərheleyə aidir və onların gözlənilen kredit zərəri 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə müvafiq olaraq 218 min manat və 188 min manat olmuşdur.

	2020			2019		
	Mərhələ 1	Mərhələ 3	Cəmi	Mərhələ 1	Mərhələ 3	Cəmi
Banklara verilmiş kreditlər						
1 yanvar tarixinə qəbq	188	524	712	-	524	524
Zərər üzrə ehtiyatın xalis yenidən qiymətləndirilməsi	30	-	30			
31 dekabr tarixinə qəbq	218	524	742	188	524	712

ARMB-də mecburi ehtiyat

Məcburi ehtiyat depoziti ARMB-nin müəyyən etdiyi qaydalara əsasən hesablanmış faiz qazanmayış depozitdir və çıxarılması məhdudlaşdırılır.

31 dekabr 2020-ci il tarixində iromanlıdan 11 222 konvolda edilmiş maliyyə hesablarının tərkib hissəsini təqdim edən qeydlər
(Ölkə qeyd edilmədiyindən, məbləğlər min Azərbaycan manat ilə təqdim olunur)

17 Müşterilərə verilmiş kreditlər

	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
Kiçik və orta sahibkarlara verilmiş kreditlər	240,837	251,026
Mikrokreditlər	102,526	118,873
Perakanda kreditlər	69,414	77,276
İpoteka kreditləri	49,560	46,043
Kredit kartları	1,581	2,344
Müşterilərə verilmiş finansal kreditlər	463,918	495,562
Zərər üzrə ehtiyat	(21,094)	(10,663)
Xalls müştərilərə verilmiş kreditlər	<u>442,824</u>	<u>484,894</u>

(a) Dəyarsızlaşdırılmış ehtiyat

Aşağıdakı cədvəllərdə müşterilərə verilmiş kreditlərin zərər üzrə ehtiyatının üçün və yekun qalıqları təzəşdirilir.

	2020				
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər*					
1 yanvar 2020-ri il tarixində qalıq	4,552	844	4,893	379	10,668
1-ci mərhələyə keçid	291	(264)	(27)	-	-
2-ci mərhələyə keçidi	(189)	209	(20)	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(997)	(57)	1,054	-	-
Zərər üzrə ehtiyatın xalls yekündə qiymətləndirməsi**	(1,566)	1,138	5,707	734	6,013
Yeni maliyyə aktivləri***	2,123	1,685	170	-	3,978
Silinmiş borclar	-	-	(4,892)	(373)	(5,265)
Əvvəller silinmiş aktivlərin bərpası	-	-	4,650	-	4,650
Gözənlənilək kredit zərərlərinə cari dəyərinin diskonu əqlisi	-	-	1,050	-	1,050
31 dekabr 2020-ci il tarixində qalıq	4,314	844	4,893	740	21,054

	2019				
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər*					
1 yanvar 2019-ri il tarixində qalıq	5,305	327	12,016	-	17,648
1-ci mərhələyə keçid	393	(204)	(189)	-	-
2-ci mərhələyə keçidi	(170)	182	(12)	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(42)	(16)	58	-	-
Zərər üzrə ehtiyatın xalls yekündə qiymətləndirməsi**	(3,824)	84	2,608	-	(1,132)
Yeni maliyyə aktivləri***	2,890	471	46	379	3,786
Silinmiş borclar	-	-	(13,407)	-	(13,407)
Əvvəller silinmiş aktivlərin bərpası	-	-	2,911	-	2,911
Gözənlənilək kredit zərərlərinə cari dəyərinin diskonu əqlisi	-	-	862	-	862
31 dekabr 2019-cu il tarixində qalıq	4,552	844	4,893	379	10,668

31 dekabr 2020-ci il tarixində təmam olunmuş əzərə konsolidasiya maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsinin təqribən adan qeyd olunur
(Ölkə qeyd edilmişdikdən, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)

2020

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Klökk və orta sahibkarlara verilmiş kreditlər*					
1 yanvar 2020-ci il tarixinə qədəq	3,305	599	1,927	5	5,836
1-ci mərhələyə keçid	178	(178)	-	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(78)	79	(1)	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(836)	(40)	876	-	-
Zərər Əzərə etibarətə xalis yenidən qiymətləndirməsi**	(950)	59	5,538	6	4,663
Yeni maliyyə aktivləri***	1,342	140	20	-	1,502
Silinmiş bərəclar	-	-	(1,864)	-	(1,864)
Əvvəllər silinmiş aktivlərin bərpası	-	-	2,261	-	2,261
Gözənlənilən kredit zərərlərinin cari dəyərindən diskonatlı açılış	-	-	542	-	542
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qədəq	2,961	659	9,299	11	12,930

2019

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Klökk və orta sahibkarlara verilmiş kreditlər*					
1 yanvar 2019-cu il tarixinə qədəq	4,160	108	6,122	-	10,390
1-ci mərhələyə keçid	119	(23)	(96)	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(93)	92	1	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(28)	-	28	-	-
Zərər Əzərə etibarətə xalis yenidən qiymətləndirməsi**	(2,736)	92	4,250	-	1,606
Yeni maliyyə aktivləri***	1,883	330	-	5	2,218
Silinmiş bərəclar	-	-	(8,898)	-	(8,898)
Əvvəllər silinmiş aktivlərin bərpası	-	-	98	-	98
Gözənlənilən kredit zərərlərinin cari dəyərindən diskonatlı açılış	-	-	422	-	422
31 dekabr 2019-cu il tarixinə qədəq	3,305	599	1,927	5	5,836

2020

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Mikrokreditlər*					
1 yanvar 2020-ci il tarixinə qədəq	672	104	316	156	1,248
1-ci mərhələyə keçid	36	(27)	(9)	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(59)	61	(2)	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(147)	(5)	152	-	-
Zərər Əzərə etibarətə xalis yenidən qiymətləndirməsi**	(310)	866	371	386	1,313
Yeni maliyyə aktivləri***	571	1,478	79	-	2,128
Silinmiş bərəclar	-	-	(300)	(128)	(428)
Əvvəllər silinmiş aktivlərin bərpası	-	-	980	-	980
Gözənlənilən kredit zərərlərinin cari dəyərindən diskonatlı açılış	-	-	280	-	280
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qədəq	763	2,477	1,867	414	5,521

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il ərzə konsolidə edilmiş məllyən hesabatlarının tərkib hissəsini təqib edən qeydlər
(Əks qeyd adlı məliklərdən, məbləğlər miq Azərbaycan manat ilə təqdim olunur)

	2019				
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən mülküllərə verilmis kreditlər - Mikrokreditlər*					
1 yanvar 2019-ndə il tarixində qəbul	719	10	1,634	-	2,363
1-ci mərhələyə keçid	36	-	(36)	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(33)	33	-	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(7)	(1)	8	-	-
Zərər ərzə ettiyətün xalis yenidən qiymətləndirilməsi**	(686)	(31)	(1,289)	-	(2,006)
Yeni maliyyə aktivləri***	643	03	23	156	915
Silinmiş bərəcərlər	-	-	(1,032)	-	(1,032)
Övvəller edilmiş aktivlərin bərpası	-	-	929	-	929
Gözənləşən kredit zərərlərinin cari dəyərinin riskəni açılışı	-	-	79	-	79
31 dekabr 2019-ndə il tarixinə qəbul	672	104	316	156	1,248

	2020				
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən mülküllərə verilmis kreditlər - Parakəndə kreditlər*					
1 yanvar 2020-ci il tarixində qəbul	409	25	846	217	1,497
1-ci mərhələyə keçid	9	(1)	(8)	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(37)	37	-	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(3)	(1)	4	-	-
Zərər ərzə ettiyətün xalis yenidən qiymətləndirilməsi**	(285)	66	(217)	343	(93)
Yeni maliyyə aktivləri***	178	47	41	-	266
Silinmiş bərəcərlər	-	-	(1,315)	(245)	(1,560)
Övvəller silinmiş aktivlərin bərpası	-	-	1,095	-	1,095
Gözənləşən kredit zərərlərinin cari dəyərinin diskonut açılışı	-	-	88	-	88
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qəbul	271	173	534	315	1,293

	2019				
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən mülküllərə verilmis kreditlər - Parakəndə kreditlər*					
1 yanvar 2019-ndə il tarixində qəbul	255	32	2,639	-	2,926
1-ci mərhələyə keçid	39	(12)	(27)	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(30)	30	-	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(2)	(9)	11	-	-
Zərər ərzə ettiyətün xalis yenidən qiymətləndirilməsi**	(175)	(32)	(1,625)	-	(1,832)
Yeni maliyyə aktivləri***	322	16	15	217	570
Silinmiş bərəcərlər	-	-	(1,910)	-	(1,910)
Övvəller silinmiş aktivlərin bərpası	-	-	1,545	-	1,545
Gözənləşən kredit zərərlərinin cari dəyərinin diskonut açılışı	-	-	198	-	198
31 dekabr 2019-ndə il tarixinə qəbul	409	25	846	217	1,497

31 dekabr 2020-ci il tərtixində təmamlanan il ətrafında konsolidə edilmiş maliyyə hesablarının tərkib hissəsinin təqdim etməsi və ya
(Öks qeyd edilmədikdən, məbləğlər inin Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)

2020

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiyamətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər - İpoteka kreditləri*					
1 yanvar 2020-ci il tərtixində qədəq	115	76	1,778	1	1,970
1-ci mərhələyə keçid	47	(37)	(10)	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(13)	28	(15)	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(6)	(7)	13	-	-
Zərər əzərətliyi atılmış xalis yenidən qiyamətləndirilməsi**	22	144	192	(1)	357
Yeni maliyyə aktivləri***	19	-	-	-	19
Sıfırmış borclar	-	-	(1,411)	-	(1,411)
Əvvəllər sıfırmış aktivlərin hərpası	-	-	129	-	129
Gözənləşən kredit zərərlərinin cari dəyərinin diskont açılışı	-	-	63	-	63
31 dekabr 2020-ci il tərtixində qədəq	115	76	1,778	-	1,970

2019

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiyamətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər - İpoteka kreditləri*					
1 yanvar 2019-cu il tərtixində qədəq	84	158	1,396	-	1,638
1-ci mərhələyə keçid	180	(154)	(26)	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(9)	12	(3)	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(4)	(4)	8	-	-
Zərər əzərətliyi atılmış xalis yenidən qiyamətləndirilməsi**	(155)	61	1,681	-	1,587
Yeni maliyyə aktivləri***	19	3	-	1	23
Sıfırmış borclar	-	-	(1,436)	-	(1,436)
Əvvəllər sıfırmış aktivlərin hərpası	-	-	2	-	2
Gözənləşən kredit zərərlərinin cari dəyərinin diskont açılışı	-	-	156	-	156
31 dekabr 2019-cu il tərtixində qədəq	115	76	1,778	1	1,970

2020

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiyamətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər - Kredit kartları*				
1 yanvar 2020-ci il tərtixində qədəq	51	46	26	117
1-ci mərhələyə keçid	21	(21)	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(2)	4	(2)	-
3-cü mərhələyə keçid	(5)	(4)	9	-
Zərər əzərətliyi atılmış xalis yenidən qiyamətləndirilməsi**	(43)	3	(177)	(217)
Yeni maliyyə aktivləri***	22	20	30	72
Sıfırmış borclar	-	-	(2)	(2)
Əvvəllər sıfırmış aktivlərin hərpası	-	-	185	185
Gözənləşən kredit zərərlərinin cari dəyərinin diskont açılışı	-	-	77	77
31 dekabr 2020-ci il tərtixində qədəq	44	42	146	232

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan II tərəf konsolidə edilmiş maliyyə hissəbaslarının tərkib hissəsinin təyid edən qeydlər
(Ölkə qeyd edildiyindən, məbləğlər mlrd Azərbaycan manat ilə təqdim olunur)

2019

	<u>Mərhələ 1</u>	<u>Mərhələ 2</u>	<u>Mərhələ 3</u>	<u>Cəmi</u>
Amortizasiya edilmiş dayarda qiymətləndirilən müştərilərə verilmis kreditlər - Kredit kartları*				
1 yanvar 2019-ndə il tarixinə qədəq	87	19	225	331
1-ci mərhələyə keçid	19	(15)	(4)	-
2-ci mərhələyə keçid	(5)	15	(10)	-
3-cü mərhələyə keçid	(1)	(2)	3	-
Zərər üzrə ehtiyatlı xalis yenidən qiymətlənditməsi**	(72)	(6)	(409)	(487)
Yeni maliyyə aktivləri***	23	29	8	60
Silinmiş borclar	-	-	(131)	(131)
Əvvəller silinmiş aktivlərin bərpası	-	-	337	337
Gözənləşdirilmiş kredit zərərlərinin cari dəyərinin diskon təqdimatı	-	-	7	7
31 dekabr 2019-ndə il tarixinə qədəq	51	40	26	117

* Bu cədvellerde zərər üzrə ehtiyata kredit əhdəlikləri üzrə gözənləşdirilmiş kredit zərərləri daxil edilmişdir, belə ki, Qrup kredit əhdəliyi komponenti üzrə gözənləşdirilmiş kredit zərərlərini maliyyə alıcı komponenti üzrə gözənləşdirilmiş kredit zərərlərindən ayrı məsyan edə bilmir.

** Əvvəller silinmiş aktivlərin bərpası daxildir.

*** İl ərzində yaradılmış yeni maliyyə aktivlərinin mərhələlərə keçidi daxildir.

(b) Amortizasiya edilmiş dayarda qiymətləndirilən müştərilərə verilmis kreditlər

Aşağıdakı cədveller müştərilərə verilən kreditlərin möcürü qəliğünün ilkin qəliqlərinin son qəliqləri ilə üzləşdirilməsini təqdim edir.

	2020				<u>Cəmi</u>
	<u>Mərhələ 1</u>	<u>Mərhələ 2</u>	<u>Mərhələ 3</u>	<u>AYKD</u>	
Amortizasiya edilmiş dayarda qiymətləndirilən müştərilərə verilmis kreditlər					
1 yanvar 2020-ci il tarixinə qədəq	164,494	21,396	8,565	1,197	195,556
1-ci mərhələyə keçid	4,006	(3,870)	(136)	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(15,278)	15,313	(35)	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(28,296)	(1,664)	29,960	-	-
İl ərzində əldən alınmış	(249,874)	(9,333)	(3,348)	(444)	(262,999)
İl ərzində verilmiş*	212,729	21,429	446	966	235,570
Silinmiş borclar	-	-	(4,892)	(373)	(5,265)
Gözənləşdirilmiş kredit zərərlərinin cari dəyərinin diskon təqdimatı	-	-	1,050	-	1,050
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qədəq	387,781	43,181	31,619	1,346	463,918
	<u>Mərhələ 1</u>	<u>Mərhələ 2</u>	<u>Mərhələ 3</u>	<u>AYKD</u>	<u>Cəmi</u>
Amortizasiya edilmiş dayarda qiymətləndirilən müştərilərə verilmis kreditlər					
1 yanvar 2019-ndə il tarixinə qədəq	332,827	8,009	22,775	-	363,611
1-ci mərhələyə keçid	3,773	(3,296)	(477)	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(7,996)	8,015	(19)	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(692)	(130)	822	-	-
İl ərzində əldən alınmış	(197,032)	(4,729)	(2,136)	-	(203,897)
İl ərzində verilmiş*	333,614	13,437	165	1,197	348,393
Silinmiş borclar	-	-	(13,407)	-	(13,407)
Gözənləşdirilmiş kredit zərərlərinin cari dəyərinin diskon təqdimatı	-	-	862	-	862
31 dekabr 2019-ci il tarixinə qədəq	464,494	21,396	8,565	1,197	495,556

31 dekabr 2020-ü il tarixində tamamlanan il itarə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsinin təyiləndən qeydlər
(Ötən qeyd edilmədiyi), nüvələrlər min Azərbaycan manatı ilə rəqəmələrdir)

2020

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qeyndəndirilən mülkətlərə verilmiş kreditlər – Kiçik və orta sahibkarlara verilmiş kreditlər					
1 yanvar 2020-ü il tarixine qədəq	238,544	9,241	3,224	17	251,026
1-ci mərhələyə keçid	2,340	(2,340)	-	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(4,293)	4,294	(1)	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(23,353)	(1,371)	20,724	-	-
II ərzində ödenmiş	(107,745)	(2,884)	(2,265)	(12)	(112,926)
II ərzində verilmiş*	102,455	1,520	66	18	104,059
Silinmiş borclar	-	-	(1,864)	-	(1,864)
Gözənlənilən kredit zərərlərinin eari dəyərinin diskon açıqlığı	-	-	542	-	542
31 dekabr 2020-ü il tarixine qədəq	207,926	8,466	20,426	23	240,837

2019

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qeyndəndirilən mülkətlərə verilmiş kreditlər – Kiçik və orta sahibkarlara verilmiş kreditlər					
1 yanvar 2019-ü il tarixine qədəq	196,921	2,965	11,564	-	211,390
1-ci mərhələyə keçid	346	(141)	(205)	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(4,366)	4,365	1	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(117)	(14)	131	-	-
II ərzində ödenmiş	(110,335)	(2,642)	269	-	(112,708)
II ərzində verilmiş*	156,095	4,708	-	17	160,820
Silinmiş borclar	-	-	(8,898)	-	(8,898)
Gözənlənilən kredit zərərlərinin eari dəyərinin diskon açıqlığı	-	-	422	-	422
31 dekabr 2019-ü il tarixine qədəq	238,544	9,241	3,224	17	251,026

2020

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qeyndəndirilən mülkətlərə verilmiş kreditlər – Mikrokreditlər					
1 yanvar 2020-ü il tarixine qədəq	114,136	3,813	455	469	118,873
1-ci mərhələyə keçid	305	(298)	(7)	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(7,179)	7,180	(1)	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(2,872)	(144)	3,016	-	-
II ərzində ödenmiş	(82,221)	(41)	(304)	(146)	(82,712)
II ərzində verilmiş*	52,190	13,681	173	469	66,513
Silinmiş borclar	-	-	(360)	(128)	(428)
Gözənlənilən kredit zərərlərinin eari dəyərinin diskon açıqlığı	-	-	280	-	280
31 dekabr 2020-ü il tarixine qədəq	74,359	24,191	3,312	664	102,526

31 dekabr 2020-ci il tarixində rəsmi məlumatnamə ilə dərzi konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsinin təqdim etdirilən qeydlər
(Ölkə qeydi edilməmişdən, məbləğlər min Azərbaycan manatı da təyid olunur)

2019

	<u>Mərhələ 1</u>	<u>Mərhələ 2</u>	<u>Mərhələ 3</u>	<u>AYKD</u>	<u>Cəmi</u>
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən mülkətlərə verilmis kreditlər - Mikrokreditlər					
1 yanvar 2019-cu il tarixinə qədəq	62,317	668	1,800	-	64,785
1-ci mərhələyə keçid	15	-	(15)	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(575)	575	-	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(90)	(11)	101	-	-
İl ərzində ödənilmiş	(55,977)	(658)	(532)	-	(57,167)
İl ərzində verilmiş*	108,446	3,239	54	469	112,208
Sıfırılmış borclar	-	-	(1,032)	-	(1,032)
Gözlənilən kredit zərərlərinin cari dəyərinin diskonu əqlisi	-	-	79	-	79
31 dekabr 2019-cu il tarixinə qədəq	114,136	3,813	455	469	113,873

2020

	<u>Mərhələ 1</u>	<u>Mərhələ 2</u>	<u>Mərhələ 3</u>	<u>AYKD</u>	<u>Cəmi</u>
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən mülkətlərə verilmis kreditlər - Pərvəndə kreditlər					
1 yanvar 2020-ci il tarixinə qədəq	69,617	5,632	1,319	708	77,276
1-ci mərhələyə keçid	197	(174)	(23)	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(1,757)	1,757	-	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(1,166)	(32)	1,198	-	-
İl ərzində ödənilmiş	(53,777)	(5,291)	(200)	(285)	(59,553)
İl ərzində verilmiş*	46,404	6,127	159	479	53,163
Sıfırılmış borclar	-	-	(1,315)	(245)	(1,560)
Gözlənilən kredit zərərlərinin cari dəyərinin diskonu əqlisi	-	-	88	-	88
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qədəq	59,516	3,019	1,220	657	69,414

2019

	<u>Mərhələ 1</u>	<u>Mərhələ 2</u>	<u>Mərhələ 3</u>	<u>AYKD</u>	<u>Cəmi</u>
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən mülkətlərə verilmis kreditlər - Pərvəndə kreditlər					
1 yanvar 2019-cu il tarixinə qədəq	34,855	315	3,777	-	38,947
1-ci mərhələyə keçid	108	(88)	(20)	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(1,038)	1,038	-	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(114)	(57)	171	-	-
İl ərzində ödənilmiş	(25,140)	(148)	(951)	-	(26,239)
İl ərzində verilmiş*	60,946	4,572	54	708	66,280
Sıfırılmış borclar	-	-	(1,910)	-	(1,910)
Gözlənilən kredit zərərlərinin cari dəyərinin diskonu əqlisi	-	-	198	-	198
31 dekabr 2019-cu il tarixinə qədəq	69,617	5,632	1,319	708	77,276

31 dekabr 2020-ci il tarixində rəsmənləşdirilmiş il ərzində konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təqdim edən geyidilər
(Ötən geyid edilmədiyikdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)

2020

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Ameritsasiya edilmiş dəyərdə qiyamətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər - İpoteka kreditləri					
1 yanvar 2020-ci il tarixində qalıq	40,912	1,650	3,478	3	46,043
1-ci mərhələyə keçid	856	(783)	(73)	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(1,953)	1,981	(28)	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(820)	(68)	888	-	-
İl ərzində ödənilmiş	(5,146)	(530)	(531)	(1)	(6,208)
İl ərzində verilmiş*	11,073	-	-	-	11,073
Silinmiş bərələr	-	-	(1,411)	-	(1,411)
Gözələnilən kredit zərərlərinin cari dəyərinin diskonu əçıllığı	-	-	63	-	63
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq	44,922	2,250	2,386	2	49,560

2019

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Ameritsasiya edilmiş dəyərdə qiyamətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər - İpoteka kreditləri					
1 yanvar 2019-cu il tarixində qalıq	37,104	3,603	5,385	-	46,992
1-ci mərhələyə keçid	3,101	(2,876)	(225)	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(1,567)	1,578	(11)	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(346)	(36)	382	-	-
İl ərzində ödənilmiş	(4,643)	(676)	(673)	-	(5,992)
İl ərzində verilmiş*	7,263	57	-	3	7,323
Silinmiş bərələr	-	-	(1,436)	-	(1,436)
Gözələnilən kredit zərərlərinin cari dəyərinin diskonu əçıllığı	-	-	156	-	156
31 dekabr 2019-ci il tarixinə qalıq	40,912	1,650	3,478	3	46,043

2020

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Ameritsasiya edilmiş dəyərdə qiyamətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər - Kredit kartları					
1 yanvar 2020-ci il tarixində qalıq	1,265	970	89	-	2,344
1-ci mərhələyə keçid	308	(275)	(33)	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(96)	101	(5)	-	-
3-cü mərhələyə keçid	(85)	(49)	134	-	-
İl ərzində ödənilmiş	(965)	(587)	(48)	-	(1,600)
İl ərzində verilmiş*	607	101	54	-	762
Silinmiş bərələr	-	-	(2)	-	(2)
Gözələnilən kredit zərərlərinin cari dəyərinin diskonu əçıllığı	-	-	77	-	77
31 dekabr 2020-ci il tarixində qalıq	1,054	261	266	-	1,581

31 dekabr 2020-ci il tarixində təmənləndən il ətrafı konsolidə edilmiş məlyyə hesabatlarının tərkib hissəsinin təqdim edən qeydlər
(Ölkə qeyd edilmənlidən, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmis kreditlər - Kredit kartları					
1 yanvar 2019-cu il tarixində qədəq	1,630	458	409	-	2,497
1-ci mərhələyə keçid	203	(191)	(12)	-	-
2-ci mərhələyə keçid	(450)	459	(9)	-	-
3-ci mərhələyə keçid	(25)	(12)	37	-	-
İl ərzində ödənilməs	(937)	(605)	(249)	-	(1,791)
İl ərzində verilmiş*	864	861	37	-	1,762
Silinmiş borclar	-	-	(131)	-	(131)
Gözələnmiş kredit zararlarına cari deyərimə diskonu uğulur	-	-	7	-	7
31 dekabr 2019-cu il tarixində qədəq	1,285	370	89	-	2,344

* İl ərzində hesablanmış faizlər və il ərzində yaradılmış yeni məlyyə aktivlerinin mərhələlərənəsi keçidi daxildir.

(c) Kredit keyfiyyətinin təhlili

Aşağıdakı cədvəllərdə 31 dekabr 2020 və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə müştərilərə verilmis amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən kreditlərin keyfiyyəti haqqında məlumat təqdim olunmuşdur. Əksər qeyd edilmədiyi təqdirdə, cədvəldə təqdim olunan məbləğlər ümumi balans deyərini göstərir.

1-ci mərhələ, 2-ci mərhələ və 3-cü mərhələ terminlərinin izahı 3(f)(iv) sayılı qeyddə təqdim olunur.

31 dekabr 2020

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmis kreditlər - Kiçik və orta sahibkarlıq					
Vaxtı keçmiş	201,048	5,582	16,564	11	223,205
Vaxt 30 gündən az keçmiş	6,880	1,067	875	7	8,822
Vaxt 31-90 gün keçmiş	-	1,811	75	-	1,886
Vaxt 91-180 gün keçmiş	-	-	2,858	4	2,862
Vaxt 181-360 gün keçmiş	-	-	2,700	1	2,701
Vaxt 360 gündən çox keçmiş	-	-	1,354	-	1,354
Cəmi	207,928	8,460	24,426	23	240,837
Zərər əzət etməyət	(2,961)	(639)	(9,299)	(11)	(12,900)
Balans dəyəri	204,967	7,801	15,127	12	227,907

31 dekabr 2019

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmis kreditlər - Kiçik və orta sahibkarlıq					
Vaxtı keçmiş	237,862	6,219	-	15	244,096
Vaxt 30 gündən əvə keçmiş	682	2,859	129	2	3,672
Vaxt 31-90 gün keçmiş	-	163	-	-	163
Vaxt 91-180 gün keçmiş	-	-	83	-	83
Vaxt 181-360 gün keçmiş	-	-	89	-	89
Vaxt 360 gündən çox keçmiş	-	-	2,923	-	2,923
Cəmi	238,544	9,241	3,224	17	251,826
Zərər əzət etməyət	(3,305)	(598)	(1,928)	(5)	(5,836)
Balans dəyəri	235,239	8,643	1,296	12	245,190

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamulan il ətrafı konsolidə edilmiş mətyəv həsabatlarının tərkib hissəsində təyif edən qeydlər
(Ölçəmədikdən, məbləğlərinin Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)

31 dekabr 2020

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qismənləndirilən müştərilərə verilmis kreditlər – Mikrokreditlər					
Vaxtı keçməmiş	73,803	22,982	1,507	137	98,429
Vaxt 30 gündən az keçmiş	556	253	139	105	1,053
Vaxt 31-90 gün keçmiş	-	956	152	101	1,209
Vaxt 91-180 gün keçmiş	-	-	538	239	777
Vaxt 181-360 gün keçmiş	-	-	885	82	967
Vaxt 360 gündən çox keçmiş	-	-	91	-	91
Cəmi	74,359	24,191	3,312	664	102,526
Zərər üzrə etdiyət	(763)	(2,477)	(1,867)	(414)	(5,521)
Balanş dəyəri	73,596	21,714	1,445	250	97,005

31 dekabr 2019

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qismənləndirilən müştərilərə verilmis kreditlər – Mikrokreditlər					
Vaxt keçməmiş	114,125	3,695	60	350	118,230
Vaxt 30 gündən az keçmiş	11	24	2	66	103
Vaxt 31-90 gün keçmiş	-	94	7	39	140
Vaxt 91-180 gün keçmiş	-	-	103	12	115
Vaxt 181-360 gün keçmiş	-	-	52	2	54
Vaxt 360 gündən çox keçmiş	-	-	231	-	231
Cəmi	114,136	3,813	455	409	118,873
Zərər üzrə etdiyət	(672)	(104)	(316)	(156)	(1,246)
Balanş dəyəri	113,464	3,709	139	313	117,625

31 dekabr 2020

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qismənləndirilən müştərilərə verilmis kreditlər – Parakredit kreditlər					
Vaxt keçməmiş	57,257	6,970	269	230	64,726
Vaxt 30 gündən az keçmiş	2,261	176	56	100	2,593
Vaxt 31-90 gün keçmiş	-	873	34	140	1,047
Vaxt 91-180 gün keçmiş	-	-	406	186	592
Vaxt 181-360 gün keçmiş	-	-	100	1	101
Vaxt 360 gündən çox keçmiş	-	-	355	-	355
Cəmi	59,518	8,019	1,320	657	69,414
Zərər üzrə etdiyət	(271)	(173)	(534)	(315)	(1,293)
Balanş dəyəri	59,247	7,846	686	342	68,121

31 dekabr 2020-ci il tarixində təmamlanan il ərzə konsolida edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsində təqib edən qeydlər
(Ölçənilən edilmişdən, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə cədmi dərəcə)

31 dekabr 2019

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Antortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Parəkanda kreditlər					
Vaxtı keçmiş	69,507	4,589	11	580	74,687
Vaxt 30 gündən az keçmiş	110	918	-	66	1,094
Vaxt 31-90 gün keçmiş	-	125	-	43	168
Vaxt 91-180 gün keçmiş	-	-	99	16	115
Vaxt 181-360 gün keçmiş	-	-	84	3	87
Vaxt 360 gündən çox keçmiş	-	-	1,125	-	1,125
Cəmi	69,617	5,632	1,319	708	77,376
Zərər əzəməti ehtiyat	(409)	(25)	(846)	(217)	(1,497)
Balans dəyəri	69,208	5,607	473	491	75,779

31 dekabr 2020

	Mərhələ 4	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Antortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – İpoteka kreditləri					
Vaxtı keçmiş	44,542	1,392	171	2	46,107
Vaxt 30 gündən az keçmiş	380	309	-	-	689
Vaxt 31-90 gün keçmiş	-	549	-	-	549
Vaxt 91-180 gün keçmiş	-	-	591	-	591
Vaxt 181-360 gün keçmiş	-	-	292	-	292
Vaxt 360 gündən çox keçmiş	-	-	1,332	-	1,332
Cəmi	44,922	2,280	2,386	2	49,560
Zərər əzəməti ehtiyat	(175)	(204)	(739)	-	(1,118)
Balans dəyəri	44,747	2,046	1,647	2	48,442

31 dekabr 2019

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Antortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – İpoteka kreditləri					
Vaxtı keçmiş	40,912	970	43	3	41,928
Vaxt 30 gündən az keçmiş	-	620	-	-	620
Vaxt 31-90 gün keçmiş	-	60	33	-	95
Vaxt 91-180 gün keçmiş	-	-	159	-	159
Vaxt 181-360 gün keçmiş	-	-	210	-	210
Vaxt 360 gündən çox keçmiş	-	-	3,031	-	3,031
Cəmi	40,913	1,650	3,478	3	46,043
Zərər əzəməti ehtiyat	(115)	(76)	(1,778)	(1)	(1,970)
Balans dəyəri	40,797	1,574	1,700	2	44,073

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il üzrə konsolida edilmiş maliyyə hesablarının tərkib hissəsini təqib etdən geyənlər
(Ölkə qeyd edilmədiyələr, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təyid olunur)

31 dekabr 2020

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qeynatıldırılan mülkütlərə verilmiş kreditlər – Kredit kartları					
Vaxtı keçmiş	957	87	-	-	1,044
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	97	55	-	-	152
Vaxtı 31-90 gün keçmiş	-	119	-	-	118
Vaxtı 91-180 gün keçmiş	-	-	49	-	49
Vaxtı 181-360 gün keçmiş	-	-	135	-	135
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	82	-	82
Cəmi	1,054	261	266	-	1,581
Zərər Dərəcəliyi	(45)	(41)	(146)	-	(232)
Balans dəyəri	1,010	219	120	-	1,349

31 dekabr 2019

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	AYKD	Cəmi
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qeynatıldırılan mülkütlərə verilmiş kreditlər – Kredit kartları					
Vaxtı keçmiş	1,278	952	67	-	2,297
Vaxtı 30 gündən az keçmiş	7	8	-	-	15
Vaxtı 31-90 gün keçmiş	-	10	-	-	10
Vaxtı 91-180 gün keçmiş	-	-	6	-	6
Vaxtı 181-360 gün keçmiş	-	-	7	-	7
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	9	-	9
Cəmi	1,285	970	89	-	2,344
Zərər Dərəcəliyi	(51)	(40)	(26)	-	(117)
Balans dəyəri	1,234	930	63	-	2,227

Həssaslıq

Ehtimallarda doyişikliklərin baş vermesi gözəlməlen kredit zərərlərinin məbləğlərinə təsir göstərə bilər. Məsələn, taxmin edilən pul vesaitlərinin hərəkətinin xalis cari dəyəri bir faiz həcmində fərqli olsa, 31 dekabr 2020-ci il tarixinə mülkütlərə verilmiş kreditlər üzrə ehtiyaç 4,428 min AZN az/çox (31 dekabr 2019: 4,849 min AZN az/çox) olardı.

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamilənə ilə dərə konvolida edilmiş mənfəxə hesabettövün tərkib hissəsində təqribən 75% olur
 (Ötən geyid edilmədiyiət, məbləğlərin min Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)

Saxlanılan girov və sair kredit təminatları

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə müştərilərə verilmiş kreditler və onlarla əlaqədar mümkün zərərlərin təsirini azaltmaq üçün saxlanılan girov haqqında məlumat təqdim olunur:

Saxlanılan girovun ədalətli dəyəri

	Ümumi balans deyəri	Zərər üzrə əhaliyat	Pul				Daşınmaz əmlak	Qızıl	Cəmi
			Balans deyəri	Vəsaitləri və depozitlər	Nəqliyyat vəsaitləri	Daşınmaz əmlak			
Kiçik və orta sahibkarlara verilmiş kreditlər	240,837	(12,930)	227,907	16,412	4,194	126,060	-	-	146,666
Mikrokreditlər	102,526	(5,521)	97,005	258	1,967	13,352	655	21,232	
Parakondə kreditlər	69,414	(1,293)	68,122	8,878	448	4,103	21,866	35,295	
İpoteka kreditləri	49,560	(1,118)	48,441	-	-	48,082	-	48,082	
Kredit kartları	1,581	(232)	1,349	81	-	-	-	-	81
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	463,918	(21,094)	442,824	25,629	6,689	196,597	32,521	251,356	

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2019-cu il tarixinə müştərilərə verilmiş kreditler və onlarla əlaqədar mümkün zərərlərin təsirini azaltmaq üçün saxlanılan girov haqqında məlumat təqdim olunur:

Saxlanılan girovun ədalətli dəyəri

	Ümumi balans deyəri	Zərər üzrə əhaliyat	Pul				Daşınmaz əmlak	Qızıl	Cəmi
			Balans deyəri	Vəsaitləri və depozitlər	Nəqliyyat vəsaitləri	Daşınmaz əmlak			
Kiçik və orta sahibkarlara verilmiş kreditlər	251,026	(5,836)	245,190	-	18,793	2,361	147,931	-	169,085
Mikrokreditlər	118,873	(1,243)	117,625	246	4,064	27,799	8,972	41,081	
Parakondə kreditlər	77,276	(1,497)	75,779	5,035	618	14,755	20,223	40,631	
İpoteka kreditləri	46,043	(1,970)	44,073	-	-	44,073	-	44,073	
Kredit kartları	2,344	(117)	2,227	192	-	45	-	-	237
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	495,562	(10,668)	484,894	-	24,366	7,843	234,683	29,195	295,107

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə müştərilərə verilmiş deyərsizləşmiş kreditler və onlarla bağlı mümkün zərərin təsirini azaltmaq üçün saxlanılan girov üzrə məlumat təqdim olunur:

Saxlanılan girovun ədalətli dəyəri

	Ümumi balans deyəri	Zərər üzrə əhaliyat	Pul				Daşınmaz əmlak	Qızıl	Cəmi
			Balans deyəri	Vəsaitləri və depozitlər	Nəqliyyat vəsaitləri	Daşınmaz əmlak			
Kiçik və orta sahibkarlara verilmiş kreditlər	24,449	(9,310)	15,139	-	1,655	43	11,512	-	13,210
Mikrokreditlər	3,976	(2,281)	1,695	-	52	687	11	750	
Parakondə kreditlər	1,877	(849)	1,028	-	28	184	200	412	
İpoteka kreditləri	2,388	(739)	1,649	-	-	1,631	-	1,631	
Kredit kartları	266	(146)	120	-	-	-	-	-	-
Cəmi müştərilərə verilmiş deyərsizləşmiş kreditlər	32,956	(13,325)	19,631	-	1,655	123	14,014	211	16,003

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2019-cu il tarixinə müştərilərə verilmiş deyərsizləşmiş kreditler və onlarla bağlı mümkün zərərin təsirini azaltmaq üçün saxlanılan girov üzrə məlumat təqdim olunur:

Saxlanılan girovun ədalətli dəyəri

	Ümumi balans deyəri	Zərər üzrə əhaliyat	Pul				Daşınmaz əmlak	Qızıl	Cəmi
			Balans deyəri	Vəsaitləri və depozitlər	Nəqliyyat vəsaitləri	Daşınmaz əmlak			
Kiçik və orta sahibkarlara verilmiş kreditlər	3,241	(1,932)	1,309	-	299	1,010	-	-	1,309
Mikrokreditlər	924	(472)	452	-	12	415	25	452	
Parakondə kreditlər	2,027	(1,063)	964	-	297	653	14	964	
İpoteka kreditləri	3,481	(1,779)	1,702	-	-	1,702	-	1,702	
Kredit kartları	89	(26)	63	12	-	-	-	-	12
Cəmi müştərilərə verilmiş deyərsizləşmiş kreditlər	9,762	(5,272)	4,490	12	608	3,780	39	4,439	

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il dördə konsolidə edilmiş maliyyə hesablarının tərkib hissəsinə rədd olunmuşdur
(Ölkə qeyd edilmişdir. məbləğlər miit Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)

Balansa alınmış girov

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il ərzində Qrup müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə xalis balans dəyeri 1,972 min manat (2018: 1,001 min manat) olan girovun balansa alınaqla müəyyən aktivlər adət etmişdir. 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə balansa alınmış girov müvafiq olaraq 4,800 min AZN və 3,512 min AZN məbləğində daşınmaz əmlakdan ibarətdir. 21 sayılı qeydə bax.

(c) Əhəmiyyətli kredit riskləri

31 dekabr 2020-ci il tarixinə Qrupun ümumi kredit qalıqları 1,000 min manat keçən 47 borcağı və ya birgə borcağılar qrupu (31 dekabr 2019: əlli borcağı) olmuşdur. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə bu kreditlərin ümumi dəyeri 99,246 min manat olmaqla mülkütlərə verilən kreditlərin 21%-ni təşkil etmişdir (31 dekabr 2018: 104,812 min manat və 21%).

(d) Kreditlərin ödəniş məddətləri

Kredit portfelinin ödəniş məddəti kreditlərin hesabat tarixindən müqavilə üzrə ödəniş tarixinədək qalan məddəti əks etdirir. 29(b) sayılı qeyddə təqdim olunmuşdur.

(e) Kreditin dayersizləşməsinin müəyyən edilməsində tətbiq olunan əsas fərziyyələr və mühakimələr

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə Bank 3-cü mərhələdə olan əhəmiyyətli kreditlər üçün gözlənilen kredit zərərlərini hər kreditin ayriə baxış keçirməklə və bu kredit üzrə ehtimal edilən gelecek pul vəsaitlərinə əsaslanaraq hesablayır. Ehtimal edilən gelecek pul vəsaitləri girovun hesablanmış dəyeri və girov setişi üzrə daxil olmaqla məbləğlərin 12 aydan 48 ayadək gecikməsi amillərindən asılıdır. Daha sonra Bank tələb olunan gözlənilen kredit zərərini müəyyən etmək üçün, kreditin ilkən effektiv faiz dərəcəsinə bərabər diskont dərəcəsi ilə bu pul vəsaitlərinin xalis cari dəyerini hesablayır.

Qalan kredit portfelli üçün gözlənilen kredit zərərlərini Bank kollektiv əsasda hesablayır. Kollektiv dayersizləşmənin hesablanması zamanı əsas qeyri-mülayyanlıklar və irəli sürülen fərziyyələr aşağıdakılardır:

- Makroməlumatın çıxış olmasına və portfel haqqında məlumatın adekvatlığına görə 31.01.2012 tarixindən sonrakı məlumat etibarlı sayılır;
- Hər riske məruz qalan məbləğ üçün yalnız ilk defolt etibarlı sayılmışdır (yəni defoltdan sonrakı məlumat nəzərə alınır);
- İlk mütəsahidə tarixində defoltda olan bütün əletlər nümunədən çıxarılmışdır;
- Ünikal əletlərin 100-dən az olduğu hər kredit seqməntində kreditin uçota aldığı aylarda ixtisar edilmişdir, yəni kreditin uçota aldığı aylar üzrə taməl zərər qiymətləri aylannı ixtisar edildiyi anda olduğundan böyük olarsa, bu qiymətlər yüksək dərəcədə qeyri-objektiv sayılmışdır;
- Defolt baş verdiğdə zərər səkkizlilik pul vəsaiti hərəkətinə əsasən hesablanmışdır.

18 İnvəstisiya qiymətli kağızları

	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
Amortisiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən invəstisiya qiymətli kağızları	35,444	11,308
Sair mənzur gölündə əks olunanı ədədli dəyərdə qiymətləndirilən invəstisiya qiymətli kağızları – kapital əletləri	1,088	776
Mənfiət və ya zərərdə əks olunan ədədli dəyərdə qiymətləndirilən invəstisiya qiymətli kağızları	-	5,777
Invəstisiya qiymətli kağızları, ümumi	36,532	17,861
Zərər üzrə ehtiyat	(291)	(114)
Invəstisiya qiymətli kağızları, beləkə dəyəri	36,241	17,747

"Bank Respublikası" ASC
31 dekabr 2020-ci il tarixində təmənətən 6 ilər konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsinin təqdim edən qeydlər
(ölkə qaydalarına əsasən Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə amortizasiya edilmiş dəyərdə qeymətləndirilən bütün investisiya qiymətli kağızları 1-ci mərhələdedir.

(a) Amortizasiya edilmiş dəyərdə qeymətləndirilən investisiya qiymətli kağızları

31 dekabr 2020-ci il tarixinə Qrup iki yerli şirkətin nominal illik faiz darəcəsi 5%-14% % olan 35,444 min manat təşkil edən (31 dekabr 2019: iki yerli şirkətin illik faiz darəcəsi 14%-15% olan 2,014 min manat və bir xarici bankın illik faiz darəcəsi 1.7% olan 9,294 min manat təşkil edən, ilkin ödəniş müddəti 1 il olan) borc qiymətli kağızlarını saxlamışdır. Bu borc qiymətli kağızları kotirovka edilməmişdir və amortizasiya edilmiş dəyərdə uçota almılmışdır.

Dövr ərzidə böyük həcmde alınmış və il sonunda ödənilməmiş investisiya qiymətli kağızları amortizasiya edilmiş dəyərdə qeymətləndirilən investisiya qiymətli kağızları portfelinin ümumi balans dəyərini 24,136 min manat, müvafiq 12 aylıq zərər üzrə eltiyati isə 177 min manat artırmışdır.

(b) Sair məcmən gölündə eks olunan ədalətli dəyərdə qeymətləndirilən investisiyanın qiymətli kağızları – kapital alətləri

Sair məcmən gölündə eks olunan ədalətli dəyərdə qeymətləndirilən investisiya qiymətli kağızları strateji məqsədlərlə uzun müddətə saxlanacağı gözlənilən kapital investisiyalarından ibarətdir.

	İştirak payı, %	2020	İştirak payı, %	2019
"Milli Kart" MMC	10.00%	500	10.00%	500
"Ağır Sigorta MÜstərok Sigorta Şirkəti" ASC	14.29%	313	-	-
"Azərbaycan Kredit Dilirosu" MMC	12.50%	250	12.50%	250
SWIFT	-	25	-	26
		1,088		776

(c) Manfaat və ya zərərdə eks olunan ədalətli dəyərdə qeymətləndirilən investisiya qiymətli kağızları

31 dekabr 2019-cu il tarixinə manfaat və ya zərərdə eks olunan ədalətli dəyərdə qeymətləndirilən borc alətləri Azərbaycan İpoteka və Kredit Zəmanət Fonduğun illik 3% darəcə ilə ilkin ödəniş müddəti 21-23 il olan ipoteka ilə təmin edilmiş cəmi dəyeri 5,777 min manat olan istiqrazlarından ibarətdir. 2020-ci ilədə Qrup bu istiqrazları satmışdır.

19 Tərəmə maliyyə alətləri

Aşağıdakı cədvəl aktiv və öhdəliklər kimi qeydə alınmış tərəmə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərlərini onların şərti məbləğləri ilə birləşdirməli təqdim edir. Ümumi (gross) təqdim olunan şərti məbləğ derivativin əsas aktiv və ya öhdəliyinin məbləğidir və tərəmə alətlərin dəyərindəki dayışılıkların əlqələndirilən əsasdır. Şərti məbləğlər il sonuna ödənilməmiş emaliiyyatların hecmini göstərir və kredit riskini təqdim etmir.

Şərti məbləğ	31 dekabr 2020		Şərti məbləğ	31 dekabr 2019*	
	Ədalətli dəyər	Aktivlər		Ədalətli dəyər	Aktivlər
	Öhdəliklər	Aktivlər		Öhdəliklər	Aktivlər
Sıvular - yerli	70,000	693	(112)	67,000	-
Sıvular - xarici	34,000	1,549	(201)	25,500	-
Forward	6,186	135	-	6,186	-
Cəmi tərəmə maliyyə alətləri	110,186	2,377	(313)	98,686	-
					(1,310)

31 dekabr 2019-cu il tarixinə tərəmə maliyyə öhdəlikləri sair öhdəliklərə daxil edilmiş və ədalətli dəyərdə müvafiq dəyişikliklər "faiz xərci" satrında təqdim edilmişdir.

Torpaq, tikili və avadanlıq

İstehsal bağışlı Birimlər mənzərə mənzərə aktivləri	Topaq	Binalar	Aparativ aktivləri	Kompüterlər	Nəqliyyat və elektron mədəniyyət		Sabit mədəniyyət	Cəmi
					Nəqliyyat	mədəniyyət		
1 yanvar 2019-cu il tarixində qəbul								
Əlavələr	5,638	20,663	3,493	7,762	8,228	2,965	1,269	30,846
Silinmələr	-	4,202	43	1,104	1,093	173	-	6,617
Yeküdən qiyadsızdırma	-	-	-	(11)	(46)	(97)	-	(1,127)
Birələşmə qiyadsızdırma/əməkdaşlıq əməkdaşlığı	-	2,047	-	-	-	-	-	2,047
31 dekabr 2020-ci il tarixində qəbul	5,638	16,057	3,994	4,349	9,152	2,191	1,269	37,558
1 yanvar 2020-ci il tarixində qəbul								
Əlavələr	1,638	26,087	3,544	8,855	9,152	2,191	1,269	37,558
Silinmələr	-	536	331	291	996	233	11	1,994
Sənət qeydi sahələrinə aktivlərinə təsir etməyən İstifadə ilə qeydi formasiyası olan aktivlərinə təsir etməyən əməkdaşlığı	-	(907)	(135)	(5)	(96)	-	-	(1,145)
31 dekabr 2020-ci il tarixində qəbul	5,638	24,597	3,771	31	9,141	9,746	2,326	1,269
Yığınmış mərtəbə								
1 yanvar 2019-cu il tarixində qəbul	-	(551)	-	(5,763)	(6,034)	(1,973)	(663)	(620)
İl ərzinətəsi	-	(274)	(709)	(465)	(759)	(133)	(67)	(29)
Rəndizləyiş zərərini silmənmişdir	-	-	-	11	168	723	-	902
Yeküdən qiyadsızdırma/əməkdaşlığı	-	825	-	-	-	-	-	825
31 dekabr 2019-cu il tarixində qəbul	-	(260)	(709)	(6,217)	(6,626)	(1,363)	(66)	(649)
Il ərzinətəsi	-	(63)	43	5	-	-	-	(1,6,514)
Rəndizləyiş zərərini silmənmişdir	-	(191)	(1,345)	(6,737)	(7,396)	(1,433)	(35)	(2,463)
Şəxsi sənət həmkarları tətbiq etməyən Bələdçi işçisi	-	6	-	-	-	-	-	6
31 dekabr 2020-ci il tarixində qəbul	5,638	20,112	3,499	1,999	2,193	992	486	37,558
1 yanvar 2019-cu il tarixində	3,634	26,887	2,938	2,638	2,926	818	339	41,366
31 dekabr 2020-ci il tarixində	5,638	24,796	2,426	2,464	2,352	893	284	38,411

31 dekabr 2020-ci il tarixində həmçinin ki Azər konsolidasiya hesabatlarının tərkib hissəsinin təşkil edən şəyələr
(Ötə qeyd edilmədiñə, məbləğlər min Azərbaycan manatı fə təyid olunur)

2020-ci il ərzində qırğı və avadanlıqların alınması və ya tikilinə ilə əlaqədar kapitallaşdırılmış borclar olmamışdır (2019: sıfır).

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlerinə torpaq, tikili və avadanlıqlara müvafiq olaraq 9,551 min manat və 8,434 min manat təşkil edən tam amortizasiya edilmiş aktivlər daxil edilmişdir.

Qrupun sahib olduğu binalar müstəqil tərafın qiymətləndirilmə hesabatına asasən yenidən deyərləndirilmiş qiymətdə uçota alınmışdır. 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə bu binaların balans dəyeri müvafiq olaraq 24,706 min manat və 26,087 min manat təşkil etmişdir. Binalar yüksəlmiş amortizasiya və deyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin qiymətində nəcətə alınsayı, o zaman bu binaların balans dəyeri 31 dekabr 2020-ci il tarixinə 17,073 min manat olardı (31 dekabr 2019: 18,454 min manat).

Qiymətləndirmənin əsasını bazar yanaşması təşkil edir. Bazar yanaşmasını müdafiye ləğütlü oxşar binaların satış nəticələrinin təhlilinə əsaslanır. Bazar yanaşmasını tətbiq edarkən əlavə mənfi amillərin olmaması və ağlabatın zamanın olması şərtiə satış qiyməti cətimsiz nəzəre alınmışdır.

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə Qrupun binaları və ədalətli dəyar iyerarxiyası haqqında məlumat aşağıdakı kimidir:

AZN'000	31 dekabr 2020		31 dekabr 2019	
	3-cü səviyyə	Ədalətli dəyar	3-cü səviyyə	Ədalətli dəyar
Binalar	24,706	24,706	26,087	26,087
Cəmi	24,706	24,706	26,087	26,087

21 Sair aktivlər

	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
Pal kəçimləri üzrə hesablaşmalar	3,432	4,993
Dövlətdən almacaq vəsaitlər	2,052	2,052
Plastik kart emalıyyatları üzrə debitor borcları	2,044	3,691
Sığorta emalıyyatları üzrə debitor borcları	635	384
İcbari Sığorta Bürosunda depozitlər	400	-
Sair	309	276
Cəmi sair maliyyə aktivləri	8,872	11,396
Balansta albunus girov	4,800	3,512
Təməq, tikili, avadanlıq və qeydl-maddi aktivlər üzrə qabaqcədan ödənişlər	1,880	1,726
Toxiro salınmış xərclər	865	971
Sair cəbaqcədən ödənişlər	249	477
Qabaqcədan ödənləmiş vergilər	222	234
İnvestisiya mülkiyyəti	120	120
Sair	373	296
Deyərsizləşmə üzrə ebbiyat	(274)	(274)
Cəmi sair qeyri-maliyyə aktivləri	8,235	7,062
Cəmi sair aktivlər	17,107	18,458

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə sair aktivlərə daxil olan 2,052 min manat 2015-ci ildə milli valyutanın devalvaslyası nəticəsində xarici valyutada ifade olunan kreditlərin deyərsizləşmə zərərləri dövlətdən almacaq təzminatı eks etdirir. Bank bu təzminatı Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 28 fevral 2019-cu il tarixində imzaladığı "Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemlü kreditlərinin heili ilə bağlı əlavə tedbirlər haqqında" Fərmanına əsasən müştərilərə əvvəlcəden dövlətin admindan ödənişdir.

*31 dekabr 2020-ci il tarixində təmamlanan il dövrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsində təşkil edən qeydlər
(Əks qeyd edilmədiyədən, məhləklər min Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)*

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə Qrupun vaxtı keçmiş sair maliyyə aktivləri olmuşdur. Bütün sair maliyyə aktivləri 1-ci mərhələdədir və onların gözənlənilən kredit zərərləri 31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə əhəmiyyətli olmayışdır.

31 dekabr 2020-ci il tarixində təmamlanan il üzrə sair qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatda dəyişikliklər aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Cəmi sair qeyri-maliyyə aktivləri	
	2020	2019
İlin əvvəlində qalıq	274	*
Xalis xərc	*	274
İlin sonunda qalıq	274	274

22 Bank depozitləri və qalıqları

	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
Bankların və digər kredit təşkilatlarının nüvbər hesabları	808	3,199
Bank və digər kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər və depozitlər	210	17
	1,018	3,216

23 Müştərilərin cari hesabları və depozitləri

	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
Cari hesablar və tələb əsasında depozitlər		
- Personala	102,443	97,127
- Korporativ	290,031	713,273
Müddəti il depozitlər		
- Personala	211,378	212,074
- Korporativ	102,590	86,522
	706,519	1,108,596

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixinə 5,709 min manat və 23,343 min manat təşkil edən müştəri depozitləri verilen təminatlar qarşılığında saxlanılmışdır.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə Qrupun qalıqları kapitalın 10%-dan çox olan 4 müştərisi (2019: 7 müştəri) olmuşdur. Bu qalıqlar 31 dekabr 2020-ci il tarixinə 282,152 min manat təşkil etmişdir (2019: 708,793 min manat).

24 Subordinasiya borc öhdəllkləri

	Valyuta	Verliydiş muddəti	nominal faiz dərəcesi	31 dekabr 2020	nominal faiz dərəcesi	31 dekabr 2019
Xarici kredit təşkilatlarından alınan subordinasiya borc öhdəllkləri – Ödənişli tərif	USD	10 years	7,5%	19,508	9,19%	19,526
Cəmi subordinasiya borc öhdəllkləri				19,508		19,526

Qrup müflis olarsa və ya loğv edilərsə, bu borc öhdəllkləri Qrupun bütün digər kreditorlarının tələbləri tam ödənilildikdən sonra icra olunacaq.

Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə öhdəlliklərdə dəyişikliklərin pul vasitələrinin hərəkəti təsdiqləndirilməsi:

	Subordinasiya borc öhdəllkləri
1 yanvar 2019-cu il tarixində qalmış	19,663
Faiz xərcləri	1,980
Ödənilmiş faiz	(2,117)
1 yanvar 2020-ci il tarixində qalmış	19,526
Faiz xərcləri	1,688
Ödənilmiş faiz	(1,706)
31 dekabr 2020-ci il tarixində qalmış	19,508

25 Sair borc öhdəllkləri

	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
Veril kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər:		
Səhibkarlığın İnkıfət Fondu	46,201	50,791
Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu	44,151	38,070
Aqar Kredit və İnkıfət Agentliyi	12,965	2,554
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı	11,695	18,555
Cəmi yerli kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər	115,012	109,970
Xarici kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər:		
Avropa Yenidəvərliyi və İnkıfət Bankı	10,364	754
IMO	8,193	5,017
Frontex Capital BV	2,134	4,283
Cəmi xarici kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər	20,691	10,054
Cəmi yerli və xarici kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər	135,703	120,024

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə yerli kredit təşkilatlarından alınmış kreditlərə Sahibkarlığın İnkıfət Fondundan alınmış və müvafiq olaraq 46,201 min manat və 50,791 min manat təşkil edən kreditlər daxildir. Bu program çərçivəsində Banka illik faiz dərəcesi 1% olan vasitələr verilir və Bank öz növbəsində bu vasitələrdən mülayyən meyarlara cavab verən şəxslərə illik faiz dərəcesi 6%-den çox olmayan kreditlər verir. Bu kreditlərin ödəniş muddəti 10 ilədəkdir.

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə yerli kredit təşkilatlarından alınmış kreditlərə Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondundan alınmış müvafiq olaraq 44,151 min manat və 38,070 min manat təşkil edən kreditlər daxildir. Bu program çərçivəsində Banka illik faiz dərəcesi 1-4% olan vasitələr verilir və Bank öz növbəsində bu vasitələrdən mülayyən meyarlara cavab verən şəxslərə illik faiz dərəcesi 8%-den çox olmayan kreditlər verir. Bu kreditlərin ödəniş muddəti 3 ildən 30 ilədəkdir.

31 dekabr 2020-ci il tarixində təməslənəm ilə əvvəl konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil etdən qeydər
(Əks qeyd edilmədiyələr, məhlətlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)

31 dekabr 2019-on il tarixinə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankına olan sair borc öhdəlikləri 10,005 min manat yenidən maliyyələşdirinə kreditindən ibarətdir. 31 dekabr 2019-cu il tarixinə Qrupun bu kreditin qarşılığında ARMB-də ABŞ dollar ilə ifadə olunmuş manat ekvivalenti 12,308 min olan depoziti bloklanmışdır. 16-ci qeydə baxın. Bu emalıyyat çərçivəsində Banka illik faiz dərecesi 9.75% olan vasaitlər verilir və Bank öz növbəsində bu vasaitlərdən müəyyən meyarlara cavab veren şəxslərə illik faiz dərecesi 12%-dan çox olmayan kreditlər verir. Bu kreditlərin ödəniş müddəti 22 aydır. Qrup 2020-ci ildə bu borclann hamisini ödəmişdir.

2020 və 2019-cu illər ərzində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin "Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemli kreditlərinin ballı ilə bağlı eləvə tədbirlər haqqında" Fermanuna əsasən ARMB Qrupa problemli kreditlərin restrukturizasiyası üçün illik faiz dərecesi 0.1% olan müvafiq olaraq 2,699 min manat və 10,674 min manat məbləğində kredit vermİŞdir. Bu kreditlər ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərde qeydə alınmışdır. 10-cu qeydə baxın. 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə bu kreditlərin amortifikasiya edilmiş balans dəyəri müvafiq olaraq 11,695 min manat və 8,550 manat təşkil edir.

20 noyabr 2018-ci il tarixində Qrup Kənd Tesərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar kredit və İnkışaf Agentliyi ilə kredit müqaviləsi bağlanmışdır. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq məbləğ 12,965 min manat (31 dekabr 2019: 2,554 min manat) təşkil etmişdir. Bu program çərçivəsində Banka illik faiz dərecesi 2% olan vasaitlər verilir və Bank öz növbəsində bu vasaitlərdən müəyyən meyarlara cavab veren şəxslərə illik faiz dərecesi 7%-dan çox olmayan kreditlər verir. Kreditlər verildiyi tarixdən etibarən 3 il müddətində geri ödənilməlidir.

Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığın İnkışaf Fonundan, Azərbaycan İpoteka və Kredit Zəmanət Fonundan və Kənd Tesərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkışaf Agentliyindən alınan ratiddətli borc öhdəliklərinin diskont dərəcəsini hesablayarkən, Bank bu öhdəlikləri digər kommersiya kreditləri bazarından ayrı nezərdən keçirir, bəle ki, bu kreditlər Azərbaycandakı bütün banklara eyni şəntər, məqsədlər, müddətlərlə verilmiş və cəmi risk dərəcəsinə malikdir.

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə xarici kredit təşkilatlarından alınmış kreditlərə üçüncü taraf xarici kredit təşkilatlarından manatla alınmış kreditlər daxildir. Bu kreditlərin ilkin ödəniş müddəti 12 aydan 3 ilədəkdir (31 dekabr 2019: ilkin ödəniş müddəti 10 aydan 3 ilədək). 31 dekabr 2020-ci il tarixinə bu kreditlərin faiz dərəcəsi sabit olmaqla 8.35%-dan 12%-dək dəyişir (31 dekabr 2019: 10.85%-13% sabit dərəcəli faizlər).

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə yerli və xarici kredit təşkilatlarından alınan kreditlərə əlaqəli taraf xarici kredit təşkilatlarından alınan kreditlər daxili edilməmişdir.

Qrup xarici kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər tərəf maliyyə şərtlərinə emal etməlidir. Bu şərtlərə borc/kapital nisbeti və sair digər maliyyə göstəriciləri daxildir. Qrupun bu maliyyə şərtlərinə uyğunluğu 31-ci qeydə açıqlanmışdır.

26 İcarə

Qrupun icarəsi olduğu icarələr

Qrup baş ofisinin bir bissesini və filial ofislerini icarəleyir. İcarələrin müddəti əsasən 1-5 ildir və icarə müddəti bitdikdən sonra uzadıla bilər.

Qrup, həmçinin öz bankomatları üçün eraziler icarəleyir və onların müqavilə müddəti bir ildən on ilədəkdir. Bu eraziler müqavilədə daqiq müəyyən edilməyib və Qrup bu erazilərdən istifadənin iqtisadi faydalərinə nəzarət edə bilmir, yəni müəyyən edilən aktivlə istifadəni istiqamətləndirmek bühnquna malik deyil.

Qrupun icarəsi olduğu icarələr bağında məlumat aşağıda təqdim olunur.

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il dərə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edən qeydlər
(Məsələdən əldən edilmiş məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)

(i) İstifadə hüquq formasında olan aktivlər

İnvestisiya mülkiyyəti anlayışına uyğun olmayan icarəyə götürülen emlaklarla bağlı istifadə hüquq formasında olan aktivlər torpaq, tikili və avadanlıq kimi təqdim olunur (bax: 20-ci qeyd).

	2020	2019
I yanvar tarixinə qədəq	2,835	3,499
İl üzrə amortizasiy়ə xəci	(681)	(709)
İstifadə hüquq formasında olan aktivlərə əlavə	331	45
İstifadə hüquq formasında olan aktivlərin sutuşu	(90)	-
İstifadə hüquq formasında olan aktivlərin yenidən qiymətləndirilməsi və modifikasiyası	31	-
31 dekabr tarixinə qədəq	2,426	2,835

(ii) Məxfət və ya zararda təminan məbləğlər

	2020	2019
İcarə Əhdəlikləri üzrə xərclər	229	282
Bənkomit arzıclarının icarəsi ilə bağlı xərclər	153	124
Qazanıddostlu icarələrə bağlı xərclər	-	65

(iii) Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda təminan məbləğlər

	2020	2019
İcarələr üzrə cəmi pul vəsaitləri məxsusiyyəti	(953)	(873)

Öhdəliklərdə dəyişikliklərin maliyyə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə üzləşdirilmesi:

	İcarə Əhdəlikləri
I yanvar 2019-cu il tarixinə qədəq	3,499
İcarə əlavələri	45
Fizik xəci	282
İcarə ödənişləri	(873)
I yanvar 2020-ci il tarixinə qədəq	2,933
İcarə əlavələri	331
İcarə səhmləri	(90)
Yenidən qiymətləndirmə və modifikasiya	31
Fizik xəci	229
İcarə ödənişləri	(953)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qədəq	2,501

(iv) İcarə müddətinin uzadılmasının hüququ

Qrup icarəyə göttürdüyü bəzi emlakların icarə müddətinin xitmət edildə bilməyen mülqavılıq müddəti bitdiğden sonra uzada bilar. Qrup emalıyyat inşəkənlərin artırmaq məqsədilə mümkünən olduqca müqavılıqda müddətin uzadılması şərtini daxil edir. Bu hüquq icarəyə verənlərə deyil, yalnız Qrupa şəhər edilir. Qrup icarə müddətinin başladığı tarixdə bu hüququndan istifadə edib-ətməyəcəyini qiymətləndirir. Qrup nəzarət etdiyi şəraitde əhəmiyyətli dəyişiklik olduqda və ya əhəmiyyətli hadisə baş verdiqda bu hüququndan istifadə edib-ətməyəcəyini yenidən qiymətləndirir.

Qrupun hesablaşmalarına görə, müddətin uzadılmasının hüququndan istifadə edəcəyi təqdirdə mümkünən gelecek icarə ödənişləri icarə əhdəliklərinin 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə müvafiq olaraq 2,076 min manat və 1,868 min manat artmasına sebəb olacaq.

27 Sair öhdəliklər

	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
İşlərlərə əmək bağları və digər ödənişləri	4,024	3,638
Hesablaşma mərhələsində olan bəndlər	1,996	1,115
Pul köçürümləri və plastik kart emaliiyyətləri üzrə hesablaşmalar	1,206	1,163
Sığorta emaliiyyətlərinin yaranan hərə öhdəlikləri	164	186
Zərər üzrə ehtiyat	154	176
Ödenilməli pəşəkarlıqlar	195	322
Sair	847	1,693
Cəmi sair maliyyə öhdəlikləri	8,496	8,724
Qazandılmış sığorta haqqı üzrə ehtiyat	921	530
Əmənatlarla Sığortalama Földməsi Ədonilməli məbləğlər	366	431
Sair qeyri-maliyyə öhdəlikləri	15	28
Cəmi qeyri-maliyyə öhdəlikləri	1,302	568
Cəmi sair öhdəliklər	9,798	9,282

28 Nizamnamə kapitalı

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlerino nizamnamə kapitalı her birinin nominal dəyari 2.45 manat olan adı sehmindən ibarət olmuşdur. Adı sehm sahibləri vaxtaşısı elan olunan dividendlərdir və Qrupun illik və ümumi iclaslarında bir sehm üzrə bir səssə sahibdir.

Qrup 31 dekabr 2020 və 31 dekabr 2019-cu il tarixlerində tamamlanan il ərzində adı sehmindən təqribən dividend elan etməmişdir.

29 Risklərin idarə edilməsi siyasəti

Risklərin idarə edilməsi Qrupun bankçılıq fəaliyyəti üçün müümən ehamiyyət kəsb edir və Qrup emaliiyyatlarının əsas elementini təşkil edir. Qrup emaliiyyatlarına xas olan əsas risklər aşağıdakılardır:

- Kredit riski;
- Likvidlik riski;
- Bazar riski.

Qrup effektiv və semərəli risk idarəciliyi prosesinin tətbiqinin ənənəvi olması faktıñ qəbul edir. Bu prosesin bu cür təşkil üçün Qrup riskin idarə edilməsi çərçivəsini yaratmışdır ki, həmçinin da əsas məqsədi Qrupu risklərdən qorumaqdan və Qrupa qarşıya qoyulmuş fəaliyyət məqsədlərinə nailolma imkanlarının yaradılmasından ibarətdir.

Risklərin idarə edilməsi çərçivəsi vasitəsilə Qrup aşağıdakı risklərin idarə edilməsini həyata keçirir:

(a) Kredit riski

Qrup kredit riskinə məruz qalır ki, hə da maliyyə aleti təzə bir tərəfin öz öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi və bunnun digər tərəfə maliyyə zərərinin dayməsindən yaranan riskdir.

Riskin idarə edilməsi və monitoringi məsəyyən edilmiş solahiyətlər çərçivəsində həyata keçirilir. Bu proseslər Kredit Komitəsi və Qrupun İdarə Heyəti tərəfindən icra edilir.

31 dekabr 2020-ət tərəfindən təmamlılan il ərzində konsolidə edilmiş məbləğlər hesablarının tərkib hissəsi üzrə idarə geyimlər
(Öks qeyd edilmədiyi, məbləğlər nüvə Azərbaycan manatı ilə rəqəmlər olur)

Kredit Komitəsi tərəfindən her hansı müraciət olmayana qədər kredit prosesləri üzrə bütün tövsiyələr (borcalanan üçün təsdiqlənməz məhdudiyyətlər və ya kredit sazişinə edilmiş dözolişlər və sər) filialın riskin idarə edilməsi direktoru, yaxud Risklərin idarə etdirilməsi Departamentinin meneceri tərəfindən təhlil edilir və təsdiqlənir. Gündəlik riskin idarə etdirilməsi prosesi Kredit Departamentlərinin və Filiallara Kredit Bölmələrinin rəhbəri tərəfindən həyata keçirilir.

Qrup bir borcələm yaxud bir qrup borcələnlər və ənənə seqməntləri üzrə qəbul edilmiş risk məbləğinə hadler qoymaqla üzərinə göttirdiyti kredit riskləri seviyyəsini strukturlaşdırır. Borcələm yaxud məhsul (ənənə sektor) üzrə kredit riski seviyyəsinə qoyulmuş hadler idarəetmə Şurası tərəfindən rütbətik təsdiqlənir. Banklar və brokerlər daxil olmaqla her hanə bir borcələm həmdə riskə maruzqalma həddi dəha əsasən balans və balansdankənar müddeclarla bağlı riskləri əhatə etməklə Kredit Komitəsi tərəfindən müəyyən olunmuş alt-limิตlərlə məhdudişdir. Təyin olunan hadlərlə bağlı faktiki riskə maruzqalma hallannı gündəlik nəzarət olunur.

Mifəviq hallarda və əksər kreditlərlə əlaqədar olaqən Qrup girov, eleca da fərdi və korporativ zamanətlər qəbul edir. Bəzi kredit məbləğləri qeyd olunan teminat vasitələrinin əldə ediləsi mümkün ulmayıb fərdi şəxslərə verilmiş kreditlərdən ibarətdir. Bəzə kreditlər davamlı olaraq nəzarətdə saxlanılır və illik yaxud dəha qısa müddətlərdə təhlil edilir.

Kreditlərin ayrılmaması üzrə öhdəliklər kredit, zamanət və ya akkreditiv formastında çıxış edən istifadə edilmiş kredit vasitələrindən ibarətdir. Balansdankənar uçotda olmuş maliyyə alətləri üzrə kredit riski müqavilə tərəfinin müqavilə şərtləri və müddəclarına emal edə bilməməsi nəticəsində zərərin baş verməsi ehtimalı kimi müəyyən olunur. Kreditin ayrılmaması öhdəliyi üzrə kredit riskinə göldikdə isə, Qrup realizə edilməmiş bəzə öhdəliklərin ümumi məbləğinə bərabər potensial zərər riski ilə üzərdir. Lakin zərərin ehtimalı edilən məbləği realizə edilməmiş kredit öhdəliklərindən azdır, ona görə ki, kreditin ayrılmaması üzrə öhdəliklərin əksoriyəti müstərlərin xüsusi kredit standartlarına davamlı qaydada cavab verə bilmesindən asılıdır. Qrup maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat və maliyyə alətləri halında olduğunu kimli, riskin təsir nəticələrinin azaldılması üçün limitləri və cari monitoring prosesini tətbiq etməklə kreditlərin veriləcək təsdiqlənməsi prosedurunu əsaslanan cənəf kredit slyasetini kreditlərə bağlı öhdəliklərə qarşı istifadə edir. Qrup balansdankənar uçotda eks etdirilən öhdəliklərin ödəniş turşumadak olan dövrlər nəzarətdə saxlayır, çünki dəha əzəmətli öhdəliklər qisməndə kredit öhdəlikləri ilə müqayisədə dəha çox kredit riski derecesinə maruz qalır.

Kredit riskinə maruz qalan maksimal məbləğ

Qrupun kredit riskinə maruzqalma həddi əhəmiyyətli darəcədə deyişir və həm fərdi risklərdən, həm də ümumi bazar iqtisadiyyat risklərindən asılıdır.

Aşağıdakı eadvoide balans hesabatı, eleca da balansdankənar hesabatda eks etdirilən öhdəliklərlə bağlı kredit riskinə maksimal maruzqalma həddi göstərilir. Məlİyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda eks etdirilən maliyyə aktivləri halında kredit riskinə maksimal maruzqalma həddi həmin aktivlərin her hansı avvalqatlılıqdan qabaqçı balans dəyerinə bərabərdir. Qrupun kreditlərə bağlı öhdəliklər və kreditin ayrılmaması ilə bağlı öhdəlik üzrə kredit riskinə maksimal maruzqalma həddi isə qarşı təref öz öhdəliklərini yerinə yetirmədiyi təqdirdə (bütün qarşı iddialar, girov və ya təminat dəyerini hindükole) həmin alətlərin müqavilə məbləğlərindən ibarət olur.

	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
Pul vasitələrinin ekvivalentləri	328,037	659,808
Banklər vətəndaş kreditlər	28,082	43,860
Müşterilərə verilməş kreditlər	442,824	484,894
İnvestisiya qıymətləri kəğızları	35,153	16,971
Tərəfənə maliyyə aktivləri	2,377	-
Səir maliyyə aktivləri	8,872	11,396
Kreditlər və istifadə olunamış kredit xədəfləri üzrə öhdəliklər	20,108	11,516
Vəriliş zamanətləri və oxşar öhdəliklər	16,104	10,215

Coğrafi cəmlaşma

Riskin İdare Edilməsi Komitəsi qanunvericilik və qanuni tənzimləme sahəsində mülşahidə olunan risklərə nəzarət edir və onların Qrupun fəaliyyətinə təsirini qiymətləndirir. Belə yanaşma Qrupa Azərbaycan Respublikasının investisiya mühitindəki dəyişikliklərdən yaranan iki iləri minməzə endirmək imkanı yaradır.

Aktiv və öhdəliklərin coğrafi cəmlaşması aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan Respublikası	İETT şirkəti	İETT-nə daxil olmayan şirkətlər	Cəmi
31 dekabr 2020				
Qeyri-tərəfəne maliyyə aktivləri:				
Pul vassallığı və onların ekvivalentləri	380,497	2,598	537	383,632
Banklara verilmiş kreditlər	16,250	11,667	165	28,082
Müşəciliçə verilmiş kreditlər	442,824	-	-	442,824
İnvestisiya qiymətli kəgizləri	36,216	25	-	36,241
Sair maliyyə aktivləri	8,726	146	-	8,872
Cəmi qeyri-tərəfəne maliyyə aktivləri	884,513	14,436	782	899,631
Qeyri-tərəfəne maliyyə öhdəlikləri:				
Bank depozitləri və qazqları	1,018	-	-	1,018
Müşəciliçə cari hesabları və depozitləri	685,350	3,590	17,579	706,519
Subordinasiya hərəkətli öhdəlikləri	-	(9,508)	-	19,508
Sair hərəkətli öhdəlikləri	115,012	10,364	10,327	135,703
İcarə öhdəlikləri	2,501	-	-	2,501
Sair maliyyə öhdəlikləri	8,295	201	-	8,496
Cəmi qeyri-tərəfəne maliyyə öhdəlikləri	812,176	33,663	27,906	873,745
Xalis mövqə	72,337	(18,237)	(27,304)	
	Azərbaycan Respublikası	İETT şirkəti	İETT-nə daxil olmayan şirkətlər	Cəmi
31 dekabr 2010				
Qeyri-tərəfəne maliyyə aktivləri:				
Pul vassallığı və onların ekvivalentləri	603,103	123,260	206	726,569
Banklara verilmiş kreditlər	32,025	11,835	-	43,860
Müşəciliçə verilmiş kreditlər	484,894	-	-	484,894
İnvestisiya qiymətli kəgizləri	8,427	26	9,294	17,747
Sair maliyyə aktivləri	9,455	1,941	-	11,396
Cəmi qeyri-tərəfəne maliyyə aktivləri	1,137,904	137,062	9,500	1,284,466
Qeyri-tərəfəne maliyyə öhdəlikləri:				
Bank depozitləri və qazqları	3,216	-	-	3,216
Müşəciliçə cari hesabları və depozitləri	1,088,997	5,374	14,625	1,108,996
Subordinasiya hərəkətli öhdəlikləri	-	19,526	-	19,526
Sair hərəkətli öhdəlikləri	109,970	754	9,300	120,023
İcarə öhdəlikləri	2,953	-	-	2,953
Sair maliyyə öhdəlikləri	8,724	-	-	8,724
Cəmi qeyri-tərəfəne maliyyə öhdəlikləri	1,213,860	25,654	33,025	1,263,439
Xalis mövqə	(73,956)	111,408	(14,435)	

Maliyyə aktivlərinin sırfətə görə kredit keyfiyyəti

Aşağıdakı cədvəldə Qrupa məxsus vaxtı keçməmiş və ya dəyarsızlaşmış sair maliyyə aktivlərinin kredit reytingləri göstərilir:

31 dekabr 2020	A	AA	AAA	BBB	<BBB	Reytingləsiz	Cəmi
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (nəqdi pul vəsaitləri xaric)	-	179	-	2,160	325,416	282	328,037
Banklara verilmiş kreditlər	3,399	2,618	2,482	2,835	15,379	1,369	28,082
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	-	-	-	430,962	430,962
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiyamətdənirlərə investisiya qiymətləi kəşfləri	-	-	-	-	-	35,153	35,153
Sair maliyyə aktivləri						8,872	8,872
31 dekabr 2019	A	AA	AAA	BBB	<BBB	Reytingləsiz	Cəmi
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (nəqdi pul vəsaitləri xaric)	25	-	-	123,165	536,012	606	659,808
Banklara verilmiş kreditlər	2,611	-	2,552	6,150	30,070	2,477	43,860
Müştərilərə verilənlər kreditlər	-	-	-	-	-	476,098	476,098
İnvestisiya qiymətləi kəşfləri	-	9,294	-	-	-	8,453	17,747
Sair maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	11,396	11,396

Müştərilərə verilmiş kreditlərdən başqa digər maliyyə aktivləri onlara "Fitch", "Standard & Poor's" və "Moody's" kimi beynəlxalq reyting agentliklər tərefindən verilən kredit reytinginə görə qiymətləndirilir. AAA en yüksək nümkür reyting dərəcəsi hesab edilir. Investisiya dərəcəli maliyyə aktivlərinin reytingi AAA-dan BBB-ya kimi dəyişir. Reytingi BBB-dan aşağı olan maliyyə aktivləri spekulativ dərəcəli aktivlər kimi təsnifləndirilir. Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında maliyyə aktivləri və maliyyə əhdəliklərini reytingləri Fitch reytinglərinə konvertasiya edilmişdir.

Kredit riski – gözləndən kredit zərərləriindən qaynaqlanan məbləğlər

Dəyarsızlaşmanın hesablanmasında istifadə olunan məlumatlar, fərziyyələr və üsullar

Bax: mühasibat nəçəti haqqında 3(f)(iv) sayılı qeyd.

Kredit riskində əhəmiyyətli artım

İllik tətminləden sonra maliyyə alıcı üzrə defolt riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artırımadığını müəyyən edərkən Qrup əlavə xərc və ya soy taleb etməyən əsaslı və dəstəkləyici məlumatı nəzərdən keçirir. Buna kamışyot və keyfiyyət məlumatı, Qrupun keçmiş təcrübəsi, kredit qiymətləndirməsinə əsaslanan təhlil və proqnoz məlumatları daxildir.

Qiymətləndirmənin məqsədi aşağıdakılardan müqayisə etməklə kredit riskində əhəmiyyətli artımın baş verib-vermediyini müəyyən etməkdir:

- hesabat tarixində qalan dövr üçün defolt ehtimalı (DE); və
- kredit riskinə məruz qalan məbləğin illik tətminləri zamanı müəyyən edilmiş və hazırkı tarixa qalan dövr üçün hesablanmış defolt ehtimalı (vaxtlundan əvvəl ödəniş gözləntilərində müvafiq deyişikliklərə uyğunlaşdırılmış)

Qrup kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmadığını müəyyən etmək üçün iki meyarдан istifadə edir:

- kreditin verildiyi tarixdən etibarən defolt ehtimalında əhəmiyyətli artım;
- 30 gün gecikmə.

Defolt ehtimalının məddət strukturunun müəyyən edilməsi

Qrup toplanılan məlumatı təhlil etmək üçün statistik modellərdən istifadə edir və kredit riskinə məruz qalmışın qalan dövr üçün defolt ehtimalını və zamanla bunları nəcə dəyişəcəyinin gözləniliyini hesablayır.

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığının müəyyən edilməsi

Qrup hər hesabat dövründə kredit riskinin ilki tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını qiymətləndirir. Kredit riskində artımın əhəmiyyətli olub-olmadığının müəyyən edilməsi mallyən aletin xarakteristikalarından və borcalandan və coğrafi regiondan asılıdır. Əhəmiyyətli sayılan amillər icarə növündən, xüsusilə də müştərinin korporativ və ya fərdi olmasından asılı olaraq dəyişir.

Kredit riskimin ilki tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artması məlumatı keyfiyyət amillərinə də asaslanır. Bu amillər Qrupun mütemadi aperilan kəmiyyət təhlilində tam ekş olunmayan kredit risklərinin idarə edilməsi proseslerine bağlıdır. Bu müəyyən yüksək risk meyirlərinə cavab verən risklərə şəxslər edilir. Bəzə kəmiyyət amilləri mütəxəssis mübahiməsinə və müvafiq keçmiş təcrübəyə asaslanır.

Qrup kredit riskində əhəmiyyətli artımın aktiv üzrə en az 30 gün gecikmə zamanı yaradığını hesab edir. Gecikdirilmiş günlərin sayı tam ödənişin edilmədiyi ilk gündən başlayaraq hesablanır. Gecikdirilmiş günlər borcalanın yaranıldığı hər hansı möbləş nézərə alınmadan yesablanır.

İlkin tanınma ilə müqayisədə artıq kredit riskində əhəmiyyətli artımın olmadığını dair sübut olarsa, alet üzrə zarar ehtiyatı yenidən 12 aylıq gözlənilən kredit zararı kimi ölçülür. Kredit riskinin artımının bəzi keyfiyyət göstəriciləri (məs., nézərdən keçirilmiş kredit şərtlərinə emal etmək) göstəriisi özü yox olduqdan sonra artan defolt riski üçün səciyyəvi olur. Bəzə hallarda Qrup maliyyə aktivinin kredit riskinin kifayat qədər azaldığını silbit etmək üçün aktiv üzrə ödənişlərin vaxtında edilmesi üçün sınaq müddəti təyin edir. Kreditin müqavilə şərtlərinə dəyişiklik edildikdə, yeni müqavilə şərtlərinə uyğun ödənişlərin vaxtında ediləsi bütün müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri meyarınam aktuar olmadığının göstəricisi kimi çıxış edir.

Defoltun aşığılanması

Qrup aşağıdakı hallarda maliyyə aktivini defolta uğramış sayır:

- borcalan Qrup qarşısında hər hansı əhəmiyyətli kredit öhdəliyim 90 gündən çox gecikdirildikdə;
- riskə məruz qalan möbəğ restukturizasiya edildikdə; və ya
- möbəğləşmə zamanı

Borcalanın defoltda olub-olmadığını müəyyənit edərək Qrup aşağıdakı göstərielləri nézərə alır:

- keyfiyyət, məsələn, müqavilə üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməsi;
- kəmiyyət, məsələn, eyni borcalanın Qrup qarşısında başqa bir öhdəlik üzrə ödənişi gecikdirməsi və ya ödəməsi; və
- Qrup daxilində hazırlanmış və kenardan alda edilmiş məlumat.

Maliyyə aletinin defolta uğrayıb-ugramadığını qiymətləndirərək məlumat və onun əhəmiyyəti şəraitdə baş verən dəyişiklikləri aks etdirmek üçün dəyişə bilər.

Proqnoz məlumatının tətbiqi

Qrup həm aletin ilkin tanınmasından sonra kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını müəyyən edərək, həm də gözlənilən kredit zərərlərini ölçərək proqnoz məlumatından istifadə edir.

Nominal effektiv mübadilə məzənnəsi (NBER), neftin qiyməti və evlərin qiyməti dəyişənləri asas modelleydirmə mərhələsində asas dəyişənlər kimi seçilmişdir. Bu dəyişənlər müxtəlif ssenarılarda proqnozlaşdırılmışdır.

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il üzrə konsolida edilmiş maliyyə hesabalarının tərkib hissəsini təşkil edən qeydlər
(Ölkə qeyd edilmədikdə, məbləğlərin Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)

Neftin qiyməti və evlərin qiyməti dəyişənləri avtoregressiv integrasiya edilmiş hərəkətli orta (p,d,q) (ARIMA) modelini tətbiq etməklə proqnozlaşdırır. Bu modelin tətbiq edilməsində sebəb onun səda xərçər daşımıası və determinanstları yaxşı sənədlişdirilməmiş dəyişənlərin asılı dəyişmələrini etibar etmək qabiliyyətidir.

Neftin qiymətində baza, optimistik və pessimistik ssenarilər müvafiq olaraq 0,5, 0,3, 0,2 əmsallarına vurulur. Bu əmsalların seqülməsinin sebəbi dünyada neftin qiymətlərinin 2020-ci ilin avvallarında mənfi şoklardan ciddi eziyyət çəkməsi, ikinci rübdən sonra isə qiymətlərin stabillaşmasıdır.

Evlərin qiymətinə gəldikdə isə, baza, optimistik və pessimistik ssenarilər müvafiq olaraq 0,5, 0,25, 0,25 əmsallarına vurulur. Neftin qiymətindən fərqli olaraq, pandemiya evlərin qiymətinə ciddi təsir etməmişdir və ümumilikdə qiymətlərdə artım tendensiyası vardır. Bu sebəbdən, optimistik və pessimistik ssenarilər eyni əmsallara vurulur.

Son olaraq, NEER bütün modellərdə statistiki əhəmiyyətə malik olan əsas makro dəyişəni olmuşdur. Biz baza, optimistik və pessimistik ssenarilər üçün müvafiq olaraq 0,4, 0,4 and 0,2 əmsallarını tətbiq edirik. Modeləşdirme prosesinin nəticəsi olaraq gelecek kredit riski göstəricilərinə təsir edən bir izahedici makroiqtisadi parameterrə seçilmişdir: nominal effektiv məzənnə. Kəçmiş məlumatın təhlili bu makro-parametrin çox sabit olduğunu göstərir: sabitlik nadir hallarda pozulur və bu qanuniyyətindən yeguna əhəmiyyətli konaraqxma 2015-ci ildə Azərbaycan manatının devalvasiyası zamanı müşahidə edilmişdir. Devalvasiyanın siyasi qorar olduğu faktı nəzərə alınsa, nominal effektiv məzənnənin sabit tendensiyaya malik olacağı ehtimal edilir. Odur ki, gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanması üçün makro-parametr temel ssenari üçün sabit qalmış və gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanması tarixində müşahidə edilmiş qiymətə bərabər olmuşdur. Qalan iki ssenari (nikbin və bedbin) keçmiş standart konaraqxma və orta göstəriciye, eləcə də gözlənilən kredit zərərlərinin hesablandığı tarixdən sonra keçən vaxtı əsasən taməl ssenarıdan artım və ya azalma istiqamətinde yayılmama olaraq hazırlanmışdır.

Əsas göstərici və müxtəlif maliyyə aktivləri portfeli ilə deficit və zərər dərəcələri arasında münasibələr son 3 il üzrə məlumatın təhlilinə əsasən proqnoz edilmişdir.

Modifikasiya edilmiş maliyyə aktivləri

Kreditin müqavilə şərtləri bir sıra sebəblərdən, o cümlədən bazar şəraitlərinin dəyişməsi, müştərinin saxlanması və müştərinin kredit qabiliyyətinin cari və ya potensial pişəşməsi ilə bağlı olmayan digər amillərdən asılı olaraq dəyişdirilə bilər. Şərtləri dəyişdirilmiş mövcud kreditin tanınması dayandırıla bilər və şərtləri dəyişdirilmiş kredit 3(f)(ii) sayılı qeyddə təqdim olunan uçot siyasetinə əsasən yeni kredit kimi adaletli dəyarında tanıma bilər.

Maliyyə aktivinin şərtləri modifikasiya edildikdə və modifikasiya tanınmanın dayandırılması ilə nəticələnmedikdə, aktivin kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmaması aşağıdakılardan müqayisəsi ilə müzayyan edilir:

- Dəyişdirilmiş şərtlər əsasında hesabat tarixində qalan bütün müddət üçün deficit ehtimalı; və
- İlkin təminmə və ilkin müqavilə şərtləri bərədə məhumatlar əsasında hesablanmış qalan bütün dövr üçün deficit ehtimalı.

Modifikasiya tanınmamın dayandırılmasına sebəb olduqda yeni kredit tanınmaraq 1-ci mərhələyə təsnif edilir (həmin zaman kredit üzrə dəyərsizləşmədiyiñ nəzarət tutulması).

Qrup borcların toplanması imkanlarını maksimallaşdırmaq və deficit riskini minimuma endirmək məqsədile maliyyə əməniyyətində olan müştərilərə verilmiş kreditlərin şərtlərini nəzərdən keçirir (praktikada "kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsi" adlandırılır). Qrupun kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsi siyasetinə əsasən, kredit şərtləri hər bir müştəri üçün fərdi qaydada o haldə nəzərdən keçirilir ki, borcalan öz borcu üzrə hal-hazırda defoltdadır və ya deficit riski yüksəkdir, borcalanın öz borcunu ilkin müqavilə şərtləri əsasında ödəməsi üçün bütün məqsədə uyğun şəylerindən istifadə etməsi bərədə sübutlar mövcuddur və borcalanın nəzərdən keçirilmiş şərtlərə emal ola biləcəyi gözlənilir.

Nazərdən keçirilmiş şərtlər hər qayda olaraq ödəniş müddətinin artırılması, faiz ödənişlerinin müddətinin və kredit şərtlərinin (kovenantların) dəyişdirilməsini ehəzədir. Həm parakəndə, həm də korporativ kreditlər üçün kredit şərtlərinin nazərdən keçirilməsi siyaseti tətbiq edilir.

Qrupun kredit şərtlərinin nazərdən keçirilməsi siyaseti çərçivəsində dəyişdirilmiş maliyyə aktivləri üçün defolt ehtimalının hesablanması bu dəyişdirilmə neticəsində Qrupun əsas məbləğ və faiz ödənişlərini toplamaq qabiliyyətinin yaxşılaşdığını və ya bərpə olub-olmadığını, elcə də oxşar tədbir üzrə Qrupun avvalki təcrübəsini eks etdiyecək. Bu proses çərçivəsində Qrap dəyişdirilmiş müqavilə şərtlərinə uyğun olaraq borcalanın ödənişin etməsini qiymətləndirir və müxtəlif davranış göstəricilərini nəzərə alır.

Bir qayda olaraq, kredit şərtlərinin nazərdən keçirilməsi kredit riskində inhişim artımının keyfiyyət göstəricisidir və kredit şərtlərinin nazərdən keçirilməsinə dair gözlənti aletin kredit üzrə deyərsizləşdiyinin şübhənən ola bilər (bax: 3(1)(iv) sayılı qeyd). Kredit şərtlərinin nazərdən keçirilməsindən sonra məşəti kredit riskine məruz qalmış məhvqənin artıq defoltda olmadığı/kredit üzrə deyərsizləşmediyi hesab edilənədək və ya defolt ehtimalı azalmaş hesab edilənədək, müəyyən müddət arzında davamlı olaraq vaxtında ödənişlər etməlidir ki, zərər ehtiyatı yənə də 12 aylıq gözlənilən kredit zərərlərinə bərabər olsun.

Gözlənilən kredit zərərlərinin ölçüləməsi

Gözlənilən kredit zərərlərinin ölçüləməsində əsas amillət aşağıdakı dəyişənlərin müddət strukturudur:

- defolt ehtimalı;
- defolt zamanı zərər (LGD);
- defoltsuz qalan dəyər (EAD).

Mərhələ I-da riske məruz qalma üzrə gözlənilən kredit zərərləri 12 aylıq defoltsuz ehtimalı defolt zamanı zərər (LGD) və defoltsuz qalan dəyər (EAD) vurmaqla hesablanır. Bütün müddət üçün gözlənilən kredit zərəri tətbiq olunan defolt ehtimalının defolt zamanı zərər (LGD) və defoltsuz qalan dəyər (EAD) vurmaqla hesablanır.

Defolt ehtimalını hesablama metodologiyası yuxarıda "Defolt ehtimalının müddət strukturunun müəyyən edilməsi" başlığı altında müzakirə edilmişdir.

Qrup defoltsuz qalan zərər (LGD) parametrlərini defoltsuz kontragentlərə qarşı iddialar üzrə bərpə tarixinə əsasən qiymətləndirir. Segmentdən asılı olaraq vaxt intervalı 2012-ci ildən 2020-ci ilin oktyabrına qədər dəyişir. Ümumiyyətlə, defolt zamanı zərər (LGD) hesahlamaları aşağıdakı ardıcıllıqla həyata keçirilmişdir.

İlk öncə portfellər üçün əsas bərpə dərcələrinin eynisi qurulmuş, daha sonra onlar bərpə baxımından bircins defoltsuz qruplarına ayrılmışdır. Bundan başqa, Qrup bağlanmış məsələlərə əsaslanaraq yekməşdənmiş defoltsuz üzrə qalan bərpə məbləğlərini hesablamışdır. Üraumən, defolt aylarından asılı olan bərpə dərcələri dözgün şəkildə hesablanmışdır.

Defoltsuz riske məruz qalan məbləğ kredit konversiya əmsalı modelinə və müqavilə üzrə ödəmə qrafikinə əsasən hesablanılmışdır. Xidmət növü üzrə limuti yanğışma aşağıdakılara əsasən müəyyən edilirəkşidir:

Bərpə olunmayan kredit növtəri üçün Qrup tam ödəmə qrafiki və sadələşdirilmiş ödəmə qrafiki təsulətin tətbiq etmişdir, lakin balansdənkenar bəndlər üçün kredit konversiya əmsalı modeləşdirilmişdir. Kredit konversiya əmsalının hesablanmasında kenar qiymətlərin təsirini azaltmaq üçün faiz dəhlizindən istifadə edilmişdir.

Bərpə olunan kreditlər üçün Qrap defoltsuz qalan dəyər (EAD) əsaslısan modeli tətbiq edir.

Parametr kollektiv əsasla modeləşdirilən maliyyə slətləri oxşar kredit riski xüsusiyyətlərinə əsasən qruplaşdırılır. Modeləşdirme zamanı portfel segmentlərinin fərqli xüsusiyyətlərini eks etdirmək üçün riskə məruz qalan məbləğlər beş əsas segmentə ayrılmışdır. Bu segmentlərdən dördü ilkin

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il növbə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edən gəydlər
(Ölkə qeyd edilmədiyində, məbləğlər mit Azərbaycan manat ilə rəqəm olur)

məlumatata daxil edilmiş, əlavə bir segment isə kredit kartı üzrə riskə maruz qalan məbləğlər üçün
məlumatlı edilmişdir. Kiçik və orta sahibkar kreditləri segmentinə təminatlar əlavə edilmişdir.

Yekun segmentlaşdırmanın neçə apardığı aşağıda göstərilmişdir:

İkinin kredit segmenti	Riske maruz qalan məbləğ növü	Yekun kredit segmenti
Pərakanda	Kard Kredit	Kredit kartı Pərakanda
Mikrokredit	Kredit	Mikrokredit
İpoteka	Kredit	İpoteka
Kiçik və orta sahibkarlıq	Kredit Zəmanet	Kiçik və orta sahibkarlıq
-		

Xüsusi qrup daxilində riskli mövqelərin bircins qalmasını təmin etmek üçün qruplaşdırma müləzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

Qrupun məhdud tarixi məlumatlara malik olduğu portfeller üçün, daxili mövcud məlumatlara əlavə olaraq konar məlumatlı məlumatlardan istifadə edilir. Gözənlənilə kredit zarorluğunun ölçülmesi üçün konar məlqayiseli məlumatın ehemmiliyi olduğu portfeller aşağıdakılardır.

Riske maruz qalan məbləğ	İstifadə olunan konar məlumat			
	Defolt eldətiməb	LGD		
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	328,037	"Moody's"-in araşdırmasının defolt	"S&P"-nin araşdırması	berpa
Banklara verilmiş kreditlər	28,082	"Moody's"-lu araşdırmasının defolt	"S&P"-nin araşdırması	berpa
İnvestisiya çiyemetli kəndizləri	35,153	"Moody's"-in araşdırmasının defolt	"S&P"-nin araşdırması	berpa

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin səvəzlaşdırılması

Aşağıdakı cədvəldə təqdim olunan maliyyə aktivlərinə və maliyyə öhdəliklərinə, maliyyə vəziyyəti
baqqında konsolidə edilmiş hesabatda səvəzlaşdırılmışından asılı olmayanq, səvəzlaşdırma
haqqında ümumi razılıqla və ya oxşar maliyyə aletlərini shata edən oxşar səvədəşmə tətbiq oluna
bilər:

31 dekabr 2020

Maliyyə aktivlərinin/maliyyə öhdəliklərinin növü	Maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda səvəzlaşdırılmışdan asılı məbləğlər	Maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda səvəzlaşdırılmışdan asılı məbləğlər			
		Məlumat aktivlərinin öhdəliklərinin növü	Öhdəliklərinin aktivlərinin məbləği	Maliyyə aktivləri	Xalis məbləğ
Müşəxirliklər və verilmiş kreditlər	25,629	25,629	-	(25,629)	-
Cəmi maliyyə aktivləri	25,629	25,629	-	(25,629)	-
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	(39,975)	(39,975)	25,629	-	(14,346)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(39,975)	(39,975)	25,629	-	(14,346)

31 dekabr 2019

Maliyyə aktivlərinin/maliyyə öhdəliklərinin növü	Tətbiq olunmuş maliyyə aktivlərinin/ öhdəliklərinin tümüni məbləği	Maliyyə vəziyyəti baqqında konsolididə edilmiş hesabatda traçman maliyyə aktivlərinin/öhdəliklə rinin xalis məbləği	Maliyyə vəziyyəti haqqında konsolididə edilmiş hesabatda əvvələldirilməyən əlaqəli məbləğlər		
			Maliyyə aktivləri	Aldılmış girov	Xalis məbləğt
Müşterilərə verilləş kreditlər	24,266	24,266	-	(24,266)	-
Cəmi maliyyə aktivləri	24,266	24,266	-	(24,266)	-
 Müştərlərin cari hesabları və depozitləri	 (34,854)	 (34,854)	 24,266	 -	 (10,588)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(34,854)	(34,854)	24,266	-	(10,588)

(b)

Likvidlik riski

Likvidlik riski ödəniş vaxtı çatdırıda maliyyə aktivləri üzrə öhdəlikləri yerinə yetirilməsi üçün kifayət qədər vasalderin mövcud olması ilə bağlı riskdir.

Likvidlik riski Qrupun hesablaşması nəqd pul və ya digər maliyyə aktivləri ilə aparılan maliyyə öhdəliklər ilə bağlı öhdəliklərin yerinə yetirilməsində çatınlıklarla üzüşəsi riskidir. Likvidlik riski aktivlərlə öhdəliklərin ödəniş müddətləri arasında uyğunluq olduqda yaranır. Aktivlərin və öhdəliklərin ödəniş müddətlərinin və faiz dərecelərinin uyğunlaşdırılması/tənzimlənen uyğunluq likvidliyin idarə edilməsində esas rol oynayır. Tam uyğunluğun təmin edilməsi maliyyə təşkilatları üçün qeyri-adidir, çünki meşqul olduqları emaliiyyatlar, adətən, qeyri-müəyyən müddətlər və növlerin müxtəliliyi ilə səciyyələtin. Ödəniş müddətləri arasında fərq (uyğunluq) olduqda, mənfeətlilik seviyyəsi arta biler, lakin eyni zamanda, itkiların yaranması riski də artır.

Qrup pul vasaitlerinin hərəketi ilə bağlı bütün öhdəliklərin vaxtı-vaxtında yerinə yetirilməsi üçün zəruri həcmədə vasaitlerin mövcudluğunu təmin etmək məqsədi ilə likvidliyini idarə edir və tənzimləyir. Likvidlik siyaseti idarə Heyəti tərəfindən nezardən keçirilir və təsdiqlənir.

Qrup digər banklardan alınmış uzun və qısa müddəlli kreditlərdən, əsas korporativ və fərdi mifstəciliyəndən qəbul edilmiş depozitlərdən ibarət olan və yüksək likvidli aktivlərin diversifikasiya olunmuş portfeli ilə müşayiət olunan diversifikasiyalı və sabit maliyyəlaşdırma bazasını fəal şuradə dəstaklamağa çalışır ki, gözlənilməyən likvidlik tələbatına operativ və someralı qaydada cavab verə bilisi.

Likvidliyin idarə edilməsi siyaseti aşağıdakılardan ibarətdir:

- əsas valyutalar üzrə pul vasaitlerinin hərəketinin proqnozlaşdırılması və onlarla sıxışdırma tələb olunacaq likvid aktivlərin seviyyəsinin nəzərə alınması
- maliyyəlaşdırma menbələrinin müxtəliliyinin təmin edilməsi
- borcların cəmleşməsinin və profillerinin tənzimləməsi
- borcların maliyyəlaşdırılması planları ilə tətbiq edilməsi
- pul vasaitlerinin hərəketinin kasılmasına qarşı bir tədbir kimi yüksək iikvidli, asanlıqla satılı bilən aktivlər portfelinin təmin edilməsi
- fəvqələdə halledə iikvidliyin və maliyyəlaşdırmanın təmin edilməsi üçün planların hazırlanması
- likvidlik əmsallarının normativ tətbiqmə uyğun olub-oimadığını izləməsi.

Xəzindarlıq Departamenti Qrupun müxtəlif qurumlarından onların maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin likvidlik göstəriciləri haqqında və proqnozlaşdırılan gelecek əməliyyatlarla və fəaliyyət növü ilə bağlı digər proqnozlaşdırılan uni vəsaitlərinin hərəkəti haqqında təfərrüatlı məlumatlar ahr. Daha sonra, Xəzindarlıq Departamenti tələb olunan qismən tətbiq olunduğu üçün adekvat portfelli təmin edir. Həmin portfel, əsasən, qisamılıddəli likvid ticari qiymətləi kağızlardan, banklara verilmiş kreditlərdən və sair banklararast əletlərdən ibarət olmaqla, bütövlükla Qrup üçün yeterli ilikvidliyi təmin etmək məqsədində xidmət edir.

Xəzindarlıq Departamenti gündəlik ilikvidlik mövqeyinin monitoringini və həm normal, həm an çətin bazar şəraitini eks edən müxtəlif ssensörlərlə müttəfiqiyyətli likvidlik stress-testlərinə eparır. Normal bazar şəraitində likvidlik mövqeyini eks edən likvidlik haqqında hesabatlar rəhbərliyə hər həftə təqdim olunur. Likvidliyin tənzimlənməsi ilə bağlı qərarlar APİK tərefindən qəbul edilir və Xəzindarlıq Departamenti tərefindən icra olunur.

Aşağıdakı cədvallerdə maliyyə aktivləri, öhdəlikləri və kreditlərə bağlı öhdəliklərin onların subqavılıq üzrə məmənlikin en tez ödəniş tarixi əsasında təhlili təqdim edilir. Bmaxium maliyyə zamanetləri məlqavılıklarına gəldikdə isə, zamanetin maksimal məbləği bənnin zamanetin yekinə yetirilməsinə dair təsib irolu süre bilən en erken dövra aid edilir.

Aktivlər və Öhdəliklər İdarəetmə Komitəsi Qrupun növbəti maliyyə illi üçün strategiyasını müəyyənmişdirmekle, bu növ risklərə ədenlik mülkkətinin təhlili yolu ilə nəzarət edir. Cəri likvidlik unuq saxlanılması və pul vəsaitləri hərəkətinin optimallaşdırılması üçün valyuta bazarında ticarət əməliyyatlarında iştirak edən Xəzindarlıq Şöbəsi tərefindən idarə olunur.

Likvidlik riskini idarə etmək üçün Qrup aktiv/öhdəliklərin idarə olunması prosesinin bir hissəsi olaraq mülşətiyər və bank əməliyyatları fiziki gözənlənilən gələcək pul vəsaitləri bərəkatının gündəlik monitoringini həyata keçirir. İdare Heyəti ədenlik vaxtı çatan depozitlərin çıxarılması tələbinin qarşılığında üçün minimal məbləğlər və həm dərəcədən gözənlənməyən məbləğdən tələblər olduğu təqdirdə istifadəye həzər olmasır banklararası və digər borc vəsaitlərinin minimal məbləğinə qarşı hədlər mühəyyən edir.

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamdanan il dərə konvolida edilmiş maliyyə hesablarının tərkib həllərini təqdim etmək üçün qeydiyyat
(Daxili geyidən editmədikdə, məbləğlər Mədəni Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)

Likvidlik və faiz dərcələri riskinin təhlili aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur. Aşağıdakı təqdimat
Qrupun əsas idarəedici heyatının daxildə təqdim olunan məlumatə əsaslanır. Müştərilərə verilmiş
kreditlərin vaxtı keçmiş faizi aşağıdakı cədvəldə 1 ildən 5 ilə qədər kateqoriyasına daxil edilir:

Ölkənin orta ffektiv faiz dərəcəsi	Ölçülənmiş				Qeyri- maliyyət aktivləri		Cəmi	
	I ayadək	1-3 ay	3 aydan 1 ilədək	1-5 il	5 ildən çox müddətli			
31 dekabr 2020								
Qeyri-törəmə aktivləri								
Sabit dərcəlli aktivlər								
Pul vasətləri və onlara ekvivalentləri	5,82%	55,446	-	-	-	-	55,446	
Banklara verilmiş kreditlər	3,91%	49	-	1,995	6,353	10,995	-	19,392
Müştərilərə verilmiş kreditlər	13,73%	29,836	47,586	163,609	159,324	42,357	82	442,824
İnvestisiya qiymətli kağızları	5,36%	45	-	638	34,455	-	-	35,153
Cəmi sabit dərcəlli faiz qazanan maliyyə aktivləri		<u>85,376</u>	<u>47,586</u>	<u>166,287</u>	<u>200,132</u>	<u>53,352</u>	<u>82</u>	<u>552,815</u>
Faiz qazanılmayan maliyyə aktivləri								
Pul vasətləri və onlara ekvivalentlərlər		828,186	-	-	-	-	-	828,186
Banklara verilmiş kreditlər		6,329	418	1,352	591	-	-	8,690
İnvestisiya qiymətli kağızları		-	-	-	-	-	-	1,088
Sair maliyyə aktivləri		-	8,472	-	-	-	-	8,872
Cəmi faiz qazanılmayan maliyyə aktivləri		<u>334,515</u>	<u>8,890</u>	<u>1,352</u>	<u>591</u>	<u>-</u>	<u>1,438</u>	<u>346,836</u>
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri		<u>419,891</u>	<u>56,476</u>	<u>167,639</u>	<u>200,713</u>	<u>53,352</u>	<u>1,570</u>	<u>899,651</u>
Qeyri-törəmə əhdəliklər								
Sabit dərcəlli əhdəliklər								
Bank depozitləri və qalıqları	6,00%	10	200	-	-	-	-	210
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	4,92%	12,221	29,826	191,442	81,286	4	-	314,779
Sair bərə əhdəlikləri	3,93%	6,755	6,813	25,252	52,960	43,923	-	135,703
İcra əhdəlikləri	8,73%	62	124	552	1,711	52	-	2,501
Cəmi sabit dərcəlli faiz qazanan maliyyə əhdəlikləri		<u>19,048</u>	<u>36,963</u>	<u>217,246</u>	<u>135,957</u>	<u>43,979</u>	-	<u>453,193</u>
Deyiqli dərcəlli əhdəliklər								
Subordinatsiya böc əhdəlikləri	7,50%	298	-	-	-	19,210	-	19,508
Cəmi deyiqli dərcəlli faiz qazanan əhdəliklər		<u>298</u>	-	-	-	<u>19,210</u>	-	<u>19,508</u>
Faiz qazanılmayan maliyyə əhdəlikləri								
Bank depozitləri və qalıqları		808	-	-	-	-	-	808
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri		391,740	-	-	-	-	-	391,740
Sair maliyyə əhdəlikləri		8,496	-	-	-	-	-	8,496
Cəmi faiz qazanılmayan maliyyə əhdəlikləri		<u>401,044</u>	-	-	-	-	-	<u>401,044</u>
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə əhdəlikləri		<u>420,390</u>	<u>36,963</u>	<u>217,246</u>	<u>135,957</u>	<u>63,189</u>	-	<u>873,745</u>
Dərivatevsius təsiri								
- modaxil		50	20,053	268	84,062			
- məzaric		866	21,811	5,648	36,427			
Dərivatevsius xəlio təsiri		(816)	(1,758)	(8,380)	(2,365)			
1.Likvidlik çatışmazlığı		(1,315)	17,755	(54,987)	62,401	(9,837)		
Cəmi likvidlik çatışmazlığı		(1,315)	16,440	(38,547)	23,854	14,017		
Faiz həssaslığı çatışmazlığı		66,030	10,623	(50,959)	64,175	(9,837)		
Toplam faiz həssaslığı çatışmazlığı		<u>66,030</u>	<u>76,653</u>	<u>25,694</u>	<u>89,869</u>	<u>80,032</u>		

	Ölçümləri	Qeyri-						Qeyri-
		orta	1	3 aydan	5 ilən	müəyyən	ödəniş	
	İfekтив faiz	dərəcəsi	ayadak	1-3 ay	1 ilədək	1-5 il	cox	müddətli
31 dekabr 2019								
Qeyri-tərənnə aktivlər								
Sabit dərəcəli aktivlər								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	2.55%	155,155	-	-	-	-	-	155,155
Banklara verilmiş kreditlər	4.20%	5,174	-	1,899	3,561	8,417	-	19,051
Mülküllərlərə verilmiş kreditlər	13.93%	28,136	45,199	179,851	157,561	74,147	-	484,894
İnvestisiya qiymətləri kəndzən	8.05%	38	-	10,457	700	5,776	-	16,971
Cəmi sabit dərəcəli faiz qazanan maliyyə aktivləri		188,503	45,199	192,207	161,812	88,340	-	676,071
Faiz qazanmayışan maliyyə aktivləri		571,414	-	-	-	-	-	571,414
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		9,490	977	1,748	12,594	-	-	24,809
Banklara verilmiş kreditlər		-	-	-	-	-	-	776
İnvestisiya qiymətləri kəndzən		-	-	-	-	-	-	776
Sair maliyyə aktivləri		-	11,396	-	-	-	-	11,396
Cəmi faiz qazanmayışan maliyyə aktivləri		580,904	12,373	1,748	12,594	-	776	603,395
Cəmi qeyri-tərənnə maliyyə aktivləri		769,417	57,573	193,966	174,416	88,340	776	1,284,466
Qeyri-tərənnə öhdəliklər								
Sabit dərəcəli aktivlər								
Bank depozitləri və qalıqları	1.70%	79	-	17	-	-	-	96
Mülküllərin cari hesabları və depozitləri	4.92%	6,820	34,152	129,927	127,693	4	-	298,596
Sair borc öhdəlikləri	3.29%	809	16	5,114	43,443	70,642	-	120,024
İcarə öhdəlikləri	8.73%	62	124	556	2,106	105	-	2,953
Cəmi sabit dərəcəli faiz qazanan maliyyə öhdəlikləri		7,770	34,292	135,614	173,242	70,751	-	421,669
Dəyişken dərəcəli aktivlər								
Subordinasiya borc öhdəlikləri	9.19%	316	-	-	19,210	-	-	19,526
Cəmi dəyişken dərəcəli faiz qazanan öhdəliklər		316	-	-	19,210	-	-	19,526
Faiz qazanmayışan maliyyə öhdəliklər								
Bank depozitləri və qalıqları		3,120	-	-	-	-	-	3,120
Müşəvvirlərin cari hesabları və depozitləri		810,400	-	-	-	-	-	810,400
Sair maliyyə öhdəlikləri		8,293	-	-	-	-	-	8,293
Cəmi faiz qazanmayışan maliyyə öhdəlikləri		821,813	-	-	-	-	-	821,813
Cəmi qeyri-tərənnə maliyyə öhdəlikləri		829,899	34,292	135,614	192,452	70,751	-	1,263,008
Derivativlərin təsiri								
- mədəlli		45	20,090	393	66,483	-	-	
- mexaric		580	21,102	4,003	70,290	-	-	
Derivativlərin xalis təsiri		(335)	(1,012)	(3,610)	(3,807)	-	-	
Liqvidlik çatışmazlığı		(61,027)	22,268	54,731	(21,843)	17,589	-	
Cəmi liqvidlik çatışmazlığı		(61,027)	(38,759)	15,972	(3,871)	11,718	-	
Faiz həssaslığı çatışmazlığı		180,417	10,907	56,593	(30,630)	17,589	-	
Toplam finans həssaslığı çatışmazlığı		180,417	191,324	247,917	217,287	234,876	-	

Faiz dərəcəsində boşluqlar esasən müvafiq istiqrazlar üzrə faizli öhdəliklərinin beraber və ya daha aşağı faiz dərəcələri olan öhdəliklərlə təkrar maliyyələşdirilməsi ilə idarə olunur.

Azərbaycan qanunvericiliyinə əsasən fiziki və hüquqi şəxslər bir çox hallarda yığılmış faizdən məhrum olmaqla müddətli emanatlarını geri götürüre bilsər. Bu emanatların müqavilə üzrə son tarixlərinə uyğun olaraq təsnif edilir. Qrupun rəhbərliyi fiziki və hüquqi şəxslərin öz müddətli emanatlarını müqavilə üzrə müddəti bitməzdən əvvəl götürəcəyi gözlemir.

Yuxarıda qeyri-tərəfə maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə dəyişkən faiz dərəcəli alətlərə daxil edilən məbləğlər dəyişkən faiz dərəcələrindəki dəyişiklik hesabat dövrünün sonunda müəyyən olunan faiz dərəcəsi hesablaşmalarından fərqli olduqda deyişdirilir.

Rəhbərlik hesab edir ki, müştəri hesablarının eksariyyətinin tələb üzrə ödənilməli olduğuna baxmayaraq, belə hesabların sayı və növü üzrə diversifikasiyası, habelə Qrupun keçmiş təcrübəsi bu müştəri hesablarının Qrup üçün uzun müddətde maliyyələşdirme vasaitlərini təmin etdi biləcəyini göstərir.

Rəhbərlik hesab edir ki, 31 dekabr 2020-ci il tarixinə 391,740 min manat məbləğində müştəri hesablarının ödəmə müddətləri cədvəlinde "tələb edilənədək" kateqoriyasına aid edilməsinə baxmayaraq bu vasaitlərin hamisən bir ay ərzində çıxarılmayacağı aydındır. Keçmiş təcrübə göstərir ki, cari hesab qəliqləri son beş il ərzində 296,589 min manatdan aşağı olmayışdır.

Aşağıdakı cədvələrdə Qrupun geri ödəniş müddətləri razılışdırılmış qeyri-tərəfə maliyyə öhdəliklərinin müqavilə üzrə qalan ödəniş müddətlərinin tətbiqüdən göstərilir. Cədvəller Qrupdan ödəniş tələb oluna biləcəyi ən erkən tarix esasında maliyyə öhdəliklərinin diskontlaşdırılmış pul hərəketi üzrə tərtib edilmişdir. Cədvələrdə hem faiz, hem də əsas pul vasaitlərinin hərəketi göstərilir. Faiz daxilənmələri dəyişkən dərəcəli olduğunu halda diskontlaşdırılmış məbləğ hesabat dövrünün sonunda faiz dərəcəsi sırası əsasında müəyyən olunur. Müqavilə üzrə ödəniş müddəti Qrupdan ödənişin tələb oluna biləcəyi ən erkən tarixe əsasən müəyyən olunur.

31 dekabr 2020-ci il tarbində təmamlanan il ərzə konsolidə edilmiş maliyyə hesablaşdırıvun tərkib hissəsinin təqib edən qeydlər
(Əks qeyd edilməsəlkən, məbləğlər miq Azərbaycan manat ido saqdır ola nüv)

	1 ayadək	1-3 ay	3-12 ay	1-5 il ildən çox müddətli	Qeyri-maliyyən 5 ödəniş məbləğ	Cəmi ümumi məbləğ	Cəmi bulus dəyərlər	
31 dekabr 2020								
Qeyri-törənək aktivlər								
Sabit dərcətli alətlər								
Pul vəsilləri və onların ekvivalentləri	55,586	-	-	-	-	55,586	55,446	
Banklara verilmiş kreditlər	131	165	2,633	8,562	11,781	-	23,272	19,392
Müşəqqətlərə verilmiş kreditlər	33,772	56,374	189,667	184,070	59,621	-	523,504	442,824
İnvestisiya qiyməti keçmişlər	201	312	2,044	40,627	-	-	43,134	35,153
Cəmi sabit dərcətli fəzə qazanan maliyyə aktivləri	89,690	56,351	194,344	233,259	71,402	-	645,546	552,315
Fəzə qazanmayan maliyyə aktivlər								
Pul vəsilləri və onların ekvivalentləri	328,186	-	-	-	-	328,186	328,186	
Banklara verdiyi kreditlər	6,329	478	1,352	591	-	-	8,690	8,690
İnvestisiya qiyməti keçmişlər	-	-	-	-	-	1,088	1,088	1,088
Səit maliyyə aktivlərlər	-	8,472	-	-	-	400	8,872	8,872
Cəmi fəzə qazanmayan maliyyə aktivləri	334,515	8,890	1,352	591	-	1,488	346,936	346,936
Cəmi qeyri-törənək maliyyə aktivləri	424,205	65,741	195,696	233,850	71,402	1,488	992,382	899,651
Qeyri-törənək əhdəliklər								
Sabit dərcətli alətlər								
Bank depozitləri və qalıqlar	11	202	-	-	-	-	213	210
Müşəqqətlərin cari hesabları və depozitləri	12,665	32,173	197,544	83,637	4	-	326,023	314,779
Səlt hərəkətli əhdəlikləri	7,885	8,279	31,517	76,522	78,166	-	202,369	135,703
Cəmi sabit dərcətli əhdəliklər	80	160	716	2,365	110	-	3,431	2,501
Cəmi sabit dərcətli fəzə qazanan maliyyə əhdəliklər	20,641	40,814	229,777	162,524	78,288	-	532,036	453,193
Dayışkan dərcətli alətlər								
Səhərli məsyaçlı borc əhdəlikləri	466	240	1,081	5,766	20,395	-	27,948	19,508
Cəmi dayışkan dərcətli fəzə qazanan maliyyə əhdəlikləri	466	240	1,081	5,766	20,395	-	27,948	19,508
Kazanmayan alətlər								
Bank depozitləri və qalıqlar	808	-	-	-	-	-	808	808
Müşəqqətlərin cari hesabları və depozitləri	391,740	-	-	-	-	-	391,740	391,740
Səit maliyyə əhdəlikləri	8,496	-	-	-	-	-	8,496	8,496
Verilən zamanatlar və oxşar əhdəliklər	16,104	-	-	-	-	-	16,104	16,104
Kreditlər və istifadə olunmaması kredit xəstəlikləri dərəcə əhdəliklər	20,108	-	-	-	-	-	20,108	20,108
Cəmi fəzə qazanmayan maliyyə və kredit əhdəlikləri	437,256	-	-	-	-	-	437,256	437,256
Cəmi maliyyə və kredit əhdəlikləri	458,363	41,054	230,558	168,290	98,675	-	997,240	949,957
Risklərin idarə edilməsi üçün sahədən təsənnüə alətlərin təsiri								
- modifikasiya	50	20,053	268	84,062	-	-	104,433	
- maximizasiya	866	21,811	5,648	86,427	-	-	114,752	
Risklərin idarə edilməsi üçün sahədən təsənnüə alətlərin xalis təsiri	(816)	(1,758)	(5,388)	(2,365)	-	-	(10,319)	
Liquidlik çatışmazlığı	(34,974)	22,929	(40,542)	63,195	(27,273)			
Toplam liquidlik çatışmazlığı	(34,974)	(12,045)	(32,587)	10,608	(16,665)			

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamilanmış ilərə konsolida edilmiş maliyyə hissətlərinin tərkib hissəsini təqib edən qeydlər
(Qeyd qeyd edilmişdir, məbləğlər min Azərbaycan manatı da təqdim olunur)

	1 ayadək	1-3 ay	3-12 ay	1-5 il ildən çox məddətli	Qeyri-məsəyən Ədaətli	Cəmi təmumi məbləğ	Cəmi balans dəyəri
31 dekabr 2019							
Qeyri-tərəfənə aktivlər							
Sabit dərəcəli alətlər							
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	155,208	-	-	-	-	155,208	155,155
Banklara verilmiş kreditlər	5,246	143	2,492	5,740	9,468	- 23,089	19,051
Müşterilərə verilmiş kreditlər	32,585	54,041	208,374	180,480	88,479	- 563,959	434,894
İnvestisiya qiyməti kağızları	89	102	10,870	1,467	8,687	- 21,215	16,971
Cəmi sabit dərəcəli fəzə qazanan maliyyə aktivləri	193,128	54,286	221,736	187,667	106,634	- 763,471	676,071
Fəzə qazanmayış maliyyə aktivləri							
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	571,414	-	-	-	-	571,414	571,414
Banklara verilmiş kreditlər	9,490	977	1,748	12,594	-	- 24,809	24,809
İnvestisiya qiyməti kağızları	-	-	-	-	-	776	776
Sair maliyyə aktivləri	-	11,396	-	-	-	- 11,396	11,396
Cəmi fəzə qazanmayış maliyyə aktivləri	580,904	12,373	1,748	12,594	-	776	608,395
Cəmi qeyri-tərəfənə maliyyə aktivləri	774,632	66,659	223,484	200,181	106,634	776	1,371,866
Qeyri-tərəfənə Əhdəliklər							
Sabit dərəcəli alətlər							
Bank depozitləri və qətləş	79	-	17	-	-	96	96
Müşterilərin cəri hesabları və depozitləri	8,024	36,342	135,902	130,473	4	- 310,745	298,596
Sair bərə Əhdəlikləri	1,138	782	7,876	53,571	83,845	- 147,212	120,024
İcarə Əhdəlikləri	62	124	556	2,106	105	- 2,953	2,953
Cəmi sabit dərəcəli fəzə qazanan maliyyə Əhdəlikləri	9,241	37,248	144,351	186,150	83,854	- 460,944	418,620
Dəyişən dərəcəli alətlər							
Subordinasiya bərə Əhdəlikləri	463	294	1,323	24,141	-	- 26,221	19,526
Cəmi dəyişən dərəcəli fəzə qazanan maliyyə Əhdəlikləri	463	294	1,323	24,141	-	- 26,221	19,526
Fəzə qazanmayış alətlər							
Bank depozitləri və qətləş	3,120	-	-	-	-	- 3,120	3,120
Müşterilərin cəri hesabları və depozitləri	810,400	-	-	-	-	- 810,400	810,400
Sair maliyyə Əhdəliklərlə	8,293	-	-	-	-	- 8,293	8,293
Verilən zamanlılıqlar və oxşar Əhdəliklər	10,215	-	-	-	-	- 10,215	10,215
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xəlləri Əzər Əhdəliklər	11,516	-	-	-	-	- 11,516	11,516
Cəmi fəzə qazanmayış maliyyə və kredit Əhdəlikləri	843,544	-	-	-	-	- 843,544	843,544
Cəmi maliyyə və kredit Əhdəlikləri	853,348	37,542	145,674	210,291	83,954	- 1,330,769	1,291,690
Risklərin idarə edilməsi üçün sahələrin tərəfənə alətlərlə saxlaşdırıcı							
- məsəxil	45	20,090	393	66,483	-	- 87,011	
- məxənic	580	21,102	4,003	70,290	-	- 95,975	
Risklərin idarə edilməsi üçün sahələrin tərəfənə alətlərlə saxlaşdırıcı	(535)	(1,012)	(3,610)	(3,807)	-	- (8,964)	
Likvidlik çəngəlməzliyi	(79,751)	28,105	74,200	(13,817)	22,680		
Toplam likvidlik çəngəlməzliyi	(79,751)	(51,646)	22,554	8,737	31,417		

31 dekabr 2020-ci il tarixində təmamlanan il ərzə konsolidə edilmiş maliyyə hesabdarlarının tərkib hissəsini təyit edən qeydlər
(Öts qayd edilmədikdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)

Yuxarıdakı maliyyə zamaneti üzrə mülqavilələrə daxil edilmiş məbləğlər zamanet üzrə qarşı tərefin tələbi ilə tam zamanlı məbləğ razılışması əsasında Qrupdan tələb oluna bilən maksimum məbləğdir. Hesabat dövrünün sonuna olan gözləntilərə əsasən Qrup hesab edir ki, qeyd olunan razılışma üzrə heç bir məbləğin ödənilməli olmayacağı ehtimalı yüksəkdir. Bu nüvəsində, bu ehtimal qarşı tərefin zamanet altında olan məbləği tələb etməsi ehtimalından asılı olaraq dəyişə bilər. Bu isə öz növbəsində haqqında zamanet verilmiş tərefin saxladığı debitör borclarının zərərə uğraması ehtimalına bagtdır.

(c)

Bazar riski

Bazar riski bazardakı qiymət və məzənnələr seviyyasında dəyişikliklərin, yaxud onların volatilliyyinin Qrupun ya galirinə, ya kapılınə, ya da biznes məqsədlerinin reallaşdırılması imkanlarına mənfi təsir göstərməsi riskidir. Bazar riski Qrupun məruz qaldığı faiz derecəsi riskini, valyuta riskini, kredit spredlərini, emtəq qiymətlərini və qiyməti kağızların qiymətini əhatə edir. Qrup tərəfindən riskin qiymətləndirilməsi təsvirlərdə və ya onun üzərəsiyi risklərin idarə edilməsi və qiymətləndirilməsi metodlarında heç bir dəyişikliklər olmayışdır.

(i)

Faiz dərəcəsi riski

Qrupa daxil olan müəssisələr həm sabit, həm də dəyişken faiz dərəceləri ilə hərəkəsətləri cəlb etdiyindən Qrup faiz dərəcəsi riskləri ilə tifləşir. Risk Qrup tərəfindən sabit və dəyişken faiz dərəcelərinin müvafiq şəkildə vəhdəti yaradılmışla idarə olunur.

Aktiv və Öhdəlikləri İdarəetmə Komitəsi, həmçinin faiz riskini və bazar risklərini Qrupu müşahidə marjastı ilə təmin edən faiz dərəcəsi urəvqeyini uyğunlaşdırmaqla idarə edir.

Xəzinədarlıq şöbəsi Qrupun cari maliyyə nticelerinin monitorinqini bayata keçirir, Qrupun faiz dərəcelərindəki dəyişikliklərə həssaslığını və manfeftiliyinə təsirini hesablayır.

Qrupun kredit mülqavilələrinin, eləcə də faiz qazanan sair maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ekseriyəti ya sabit faiz dərəcəsi daşıyır, ya da kredit verenin seçimi ilə faiz dərəcelərinin dəyişdirilməsinə yol verən maddələri nəzarət tütür. Qrup faiz dərəcəsi marjastını nəzaretde saxlayır və bu sebebən əhəmiyyətli faiz dərəcəsi riskinə və ya sonrakı pui bərəkəti riskinə məruz qalmadığını dileyinür.

Faiz dərəcəsinin həssaslığının təhlili

Faiz dərəceləri dəyişməsi təhlilinə əsaslanan faiz riskinin idarə edilməsi maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin həssaslığının monitorinqi ilə həyata keçirilir. Xalis manfeft və ya zərər və kapitalın (vergilar çıxılmaqla) faiz dərəcelərində dəyişikliklərə (qiymətlərin dəyişməsi riski) həssaslığının təhlili aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur. Bu təhlil 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə məvəud olan bütün gelir ayrlarında və faiz qazanan aktiv və öhdəlik həndərlərində 100 baza nöqtəsi (bn) simmetrik cəm və ya qalxmadan iharət sadeleşdirilmiş senariyə əsaslanır:

	2020	2019
100 bn paralel euro	(0,065)	(3,511)
100 bn paralel qalxmə	1,065	3,511

(ii)

Valyuta riski

Valyuta riski xarici valyuta mühadiləsi məzənnələrində dəyişikliklər baş verənəsi sebabından maliyyə alətlərinin deyeri ilə bağlı riskdir. Qrup maliyyə veziyəti və nüvə vasitələrinin hərəkəti fizik təstüklük təşkil edən xarici valyuta mühadiləsi məzənnələrində dəyişikliklərin təsirinə məruz qalır.

Aktiv və Öhdəlikləri İdarəetmə Komitəsi texniki edilen manat devalvasiyasi və digər makroiqtisadi göstəricilər əsasında açıq valyuta məvqeyinin idarə edilməsi yolu ilə valyuta riskinə nəzarət edir ki, bu da Qrupa valyutaların milli valyutaya qarşı mühadilə məzənnələrinin dəyişməsindən irəli gələn əhəmiyyətli zərərin azaldılmasına imkan yaradır. Xəzinədarlıq şöbəsi Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının tələblərinə uyğunlaşmam təmin etmək məqsədilə Qrupun açıq valyuta məvqeyinin gündəlik monitorinqini həyata keçirir.

"Bank Respublikası" ASŞ :
31 dekabr 2020-ci il tarixində təmamlanan il dərəcəsində maliyyə hesablarının tərkib hissəsi təqdim etdirilən qeydlər
(Məsələlər Mərkəz Azərbaycan manzuru ilə əngəlmə olunur)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin xarici valyuta riski strukturu təqdim olunur:

	AZN	USD	EUR	Diger valyutalar	Cəmi
AKTİVLƏR					
Pul vasitələri və onların ekvivalentləri	140,632	213,581	27,054	2,365	383,632
Banklara verilmüş kreditlər	3,343	24,008	731	-	28,082
Müştərilərə verilmüş kreditlər	385,599	57,109	116	-	442,824
İnvestisiya qıymətlili kəsəflər	2,404	33,812	25	-	36,241
Sair maliyyə aktivləri	8,383	397	70	22	8,872
Cəmi aktivlər	540,361	328,907	27,996	2,387	899,631
ÖHDƏLİKLƏR					
Bank depozitləri və qazançları	739	76	203	-	1,018
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	266,491	410,457	27,644	1,927	706,519
Subordinasiya bərc öhdəlikləri	-	19,508	-	-	19,508
Sair bərc öhdəlikləri	135,703	-	-	-	135,703
İcarə öhdəlikləri	2,501	-	-	-	2,501
Sair maliyyə öhdəlikləri	7,284	1,050	155	7	8,496
Cəmi öhdəliklər	412,718	431,091	28,082	1,934	873,745
Xalis mövqeyi	127,643	(102,184)	(6)	453	
Risklərin idarə edilməsi məqsədi saxlanılan tərafları ətəklərin təsiri	(110,186)	110,186	-	-	
Risklərin idarə edilməsi məqsədi saxlandığı müraciətərdən sonra xalis mövqeyi	17,457	6,002	(6)	453	

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin xarici valyuta riski strukturu təqdim olunur:

	AZN	USD	EUR	Diger valyutalar	Cəmi
AKTİVLƏR					
Pul vasitələri və onların ekvivalentləri	84,582	614,221	25,463	2,303	726,569
Banklara verilmüş kreditlər	3,054	39,512	1,294	-	43,860
Müştərilərə verilmüş kreditlər	399,609	85,252	33	-	484,894
İnvestisiya qıymətlili kəsəflər	8,427	9,294	26	-	17,747
Sair maliyyə aktivləri	7,689	2,798	365	544	11,396
Cəmi aktivlər	510,361	751,077	27,181	2,847	1,284,466
ÖHDƏLİKLƏR					
Bank depozitləri və qazançları	1,710	323	183	-	3,216
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	259,092	820,584	26,923	2,397	1,108,996
Subordinasiya bərc öhdəlikləri	-	19,526	-	-	19,526
Sair bərc öhdəlikləri	120,024	-	-	-	120,024
İcarə öhdəlikləri	2,953	-	-	-	2,953
Sair maliyyə öhdəliklər	5,935	952	87	9	6,983
Cəmi öhdəliklər	396,714	841,385	27,193	2,406	1,261,698
Xalis mövqeyi	112,647	(94,308)	(12)	441	
Risklərin idarə edilməsi məqsədi saxlanılan tərafları ətəklərin təsiri	(98,686)	98,686	-	-	
Risklərin idarə edilməsi məqsədi saxlandığı müraciətərdən sonra xalis mövqeyi	13,961	8,378	(12)	441	

31 dekabr 2020-ci il periodunda tamamlanan il ərzə konsolida edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təhlili edən qeydlər
(Qeyd edilmədiyə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)

Xarici valyuta riskini qarşı həssaslığın təhlili

Manatın qeyd edilən valyutalara qarşı 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə zəifləməsi nəticəsində kapital və manifeest və ya zərər aşağıda göstərilən məbləğlər qədər artı (azala) bilerdi. Təhlil vergilər çıxılmıqla təqdim olunur və Qrup hesabat dövrünün sonunda mütləkü olduqlarını ehtimal etdiyi xarici valyuta məzənnələrinin deyişikliklərinə asaslanır. Təhlilde bütün sair parametrlərin, xüsusilə də, faiz dərəcələrinin, dəyişməz qalması fərza olunur.

	2020	2019
ABŞ dollarının manatla nazaran 30% (2019: 30%) bahalaşması	2,048	2,011
Avtرونun manatla nazaran 30% (2019: 30%) bahalaşması	<u>(1)</u>	<u>(3)</u>

Manatın qeyd edilən valyutalara qarşı 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə möhkəmlənməsi, bütün digər parametrlərin eyni saxlanılması şərti ilə, bəmin valyutalara eyni həcmli, lakin eks istiqamətli təsiri edəcəkdir.

Həssaslıq təhlilində məhdudiyyətlər

Yuxarıda qeyd olunan codveller digər farziyyələr deyişmediyi halda əsas farziyyədəki deyişikliyin təsirini eks etdirir. Realhqda, farziyyələr və digər amillər arasında qarşılıqlı əlaqə mövcuddur. O cümlədən qeyd etmək lazımdır ki, bu həssaslıqlar sabit deyil və iri, yaxud xırda təsirlər bu nəticələrdən interpolasiya və ya ekstrapoliasiya edilməməlidir.

Həssaslıq təhlib Qrupun aktiv və öhdəlildərinin ədalətli şəkildə idarə edildiyini nəzəra alır. Bundan başqa, bazarda her hansı canlanma baş verdiyi zamanın Qrupun maliyyə vəziyyəti deyişə biler. Məsələn, Qrupun maliyyə riskinin idarə edilməsi strategiyası bazar deyişiklikləri ilə bağlı riskə maruzqalma halının idarə olunması məqsədini daşıyır. Investisiya bazarlarında manfi deyişikliklər olduğda rəhbərlik tərəfindən göntən tədbirlər investisiyaların satılması, investisiya portfeli strukturunun deyişməsi və heyata keçirilən digər mühafizə tədbirlərindən ibarət elə biler. Nəticə etibarı ilə, aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda bazar dəyeri ilə qeyd edilir, təxminlərdəki deyişikliyin faktiki təsiri öhdəliklərdə özüllü bürüze vera bilmir. Belə olsa təqdirde, öhdəliklər və aktivlər üçün müxtalif qiymətləndirmə əsasları sahmdar kapitalında deyişkənlilik götürüb çoxsara biler.

Yuxarıda həssaslıq təhlilindəki digər məhdudiyyətlərə Qrupun yalnız yaxın dövr üçün dəqiqlikli proqnozlaşdırılmış bilinməyən mümkün qisalıddalı bazar deyişikliklərinə dair məvqeyini eks etdirən potensial riski göstərmək üçün şərti bazar deyişikliklərindən istifadə olunması və bütün faiz dərəcələrinin eyni tarzda hərəkət etməsi ilə bağlı təxminlər daxildir.

(d)

Əməliyyat riski

Əməliyyat riski sistemin işləməməsi, insan sahvi, deyiduzluq və ya kanar hadisələrin təsiri nəticəsində yaranan zərər riskidir. Nazarət sistemi düzgüm fəaliyyət göstərmədiyə əməliyyat riskləri nüfuzu xələf götürürlər, habelə bütüngi və ya qanuni nəticələrə sabeb ola, yaxud da maliyyə itkiyi ilə nəticələnə biler. Qrup bütün əməliyyat risklerinin aradan qaldırılmasını planlaşdırma bilməsə də, belə riskləri nazarət qaydaları vasitəsilə, elecə də mümkün risklərin monitorinqini və onlara cavab tədbirlərini heyata keçirməkə idarə etməye səy göstərir. Nazarət tədbirlərinə vezifələrin effektiv bölgüsü, çıxış, təsdiqləmə və üzvişdirmə prosesləri, habelə işçilərin təlimi və qiymətləndirmə prosesləri daxildir.

30 Kapital risklərinin idarəə edimişsi

ARMB (28 noyabr 2019-cu ilədək MBNP) Qrupun kapitalına qarşı telebləri mələyyən edir və bu teleblərlə uyğunluğun monitorinqini aparıır.

Qrupun kapitalının idarəə olunmasında məqsəd (i) ARMB-nin kapitalın məbləği ilə bağlı mələyyən etdiyi teleblərə riayət edilməsini; (ii) Qrupun fəaliyyət fəaliyyətinin qabiliyyətinin və (iii) Bəzəl sazişinə uyğun olaraq kapitalın adekvatlığı emsalının on azı 8% nüması üçün kifayət qədət kapital bazasını saxlanılmasını təmin etməkdir.

ARMB-nin qılıvında olan prudensial kapital normativlərinə uyğun olaraq, banklar (a) minimum 50,000 min manat cəmi normativ kapitala malik olmalıdır (31 dekabr 2019: 50,000 min manat); (b) cəmi normativ kapitalın risk çəkili aktivlərə nisbetini (normativ kapital emsalı) minimum 9% (31 dekabr 2019: 10%) seviyyədə saxlamalıdır; və (c) 1-ci dərəcəli kapitalın risk üzrə ölçülən aktivlərə nisbetini ("1-ci dərəcəli kapital adekvatlığı emsali") minimum 5% (31 dekabr 2019: 5%) və ya yüksək həcmde saxlamalıdır. Bank kapital adekvatlığını öz emalıyyatlarının xarakteri və həcmine uyğun seviyyədə saxlayır.

Aşağıdakı cədvəldə ARMB-nin prudensial teleblərinə əsasən Bank tərəfindən hazırlanmış prudensial hesabatlar üzrə kapital adekvatlığının hesablanması təqdim olunur:

	31 dekabr 2020 (audit edilmiş)	31 dekabr 2019 (audit edilmiş)
Cəmi normativ kapital	83,893	78,272
Risk üzrə ölçülən aktivlər	<u>501,572</u>	<u>573,241</u>
Kapital adekvatlığı emsali (%)	<u>16.73%</u>	<u>13.85%</u>

Kapital adekvatlığı üzrə prudensial qaydalar əsasən Bazei Kapital Sazişinin teleblərinə əsaslanır, lakin cəmi kapimla əlavə komponentlərin daxil edilməsi və müvafiq prudensial qaydalar əsasında verilmiş kreditlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatın hesablanması künki bəzi fəqlərdən ibarətdir.

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il ərzində konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini nüqtələr (əks qeyd edilməmişdə, məbləğlər min Azərbaycan manat ilə təqdim olunur)

Qrup cinsi zamanda kredit müqavilələrində nəzərdə tutulan kapitalın minimum məbləği ilə bağlı tələblər, o etimləden Kapitalın Ölçülməsi və Kapital Standartları üzrə Beynəlxalq Konvergen西iyada (aprel 1998-ci il tarixində yenilənmişdir) və bazar risklərinin daxil edilməsi möqsədile Kapital Sazişinə Dövlətlişde (noyabr 2005-ci ildə yenilənmişdir) qeyd edildiyi kimi "Bazel I" kimi tanınan Basel Kapital Sazişinin kapital adekvatlığı tələblərini riyət etməlidir. Qrupun Basel Sazişi əsasında hesablanmış kapital strukturu aşağıdakı cədvəldə təqdim edilir:

	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
1-ci dərəcəli kapital		
Nizomname kapitalı	73,461	73,461
Yigilmuş zərər	(6,631)	(13,535)
Qeyri-nazaran payları	4,644	4,568
Cıxılışlı Qadviil	(467)	(467)
Cəmi 1-ci dərəcəli kapital	71,007	64,027
2-ci dərəcəli kapital		
Aktivlərdə yenidən qiymətləndirilməsi ehtiyatı	7,633	7,633
Subordinasiya bərc öhdəlikləri	19,508	19,526
Cəmi 2-ci dərəcəli kapital	27,141	27,159
Çırıltı: kapital sahiblərinə investisiyalar	(1,088)	(776)
Cəmi kapital	97,000	90,410
Risk əzəzi ölçümüş aktivlər		
Bələns hesabatı	417,633	429,127
Bələnsedənkomül hesabat	26,158	15,973
Cəmi risk əzəzi ölçümüş aktivlər	443,791	445,100
Cəmi 1-ci dərəcəli kapital, risk dərəcəsi əzəzi ölçümüş aktivlərin faizi kimi (1-ci dərəcəli kapital payı)	16,00%	14,38%
Cəmi kapital, risk dərəcəsi əzəzi ölçümüş aktivlərin faizi kimi (cəmi kapital payı)	21,87%	20,31%

Cəmi normativ kapitalla MHBS-ə uyğun kapitalın əzəldiriləməsi

Aşağıdakı audit işi aparılmış əlavə malumat Qrupun 31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının işlifadəçilərinə əlavə malumat vermek niyyəti daşıyır və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları (MHBS) əsasında tələb edilmir.

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə Qrupun MHBS-ə uyğun hazırlanmış konsolidə edilmişİş maliyyə hesabatlarında və ARMB-nin qayda və qanunlarına əsasən müəyyən edilmiş cəmi normativ kapitalda xalis aktivlərin tərkibində olan fərqləri əhatə edir.

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il ətrafı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsinin rəsədi edən qeydlər
(Ölkə qeyd edilməmişdir, məhsətlər min Azərbaycan manatı fəzətgidi olur)

	Nizamnamə kapitalı	Əlavə kapital	31 dekabr 2020-ət il tarixində bəllişdirilmiş manfaat	Cari dövr ətrafı manfaat	Cəmi
Cəmi normativ kapital (audit edilmiş)	73,461	16,935	(12,524)	6,021	83,893
Cəmi normativ kapitalda MHBS-ə uyğun kapitalın əldəndirilməsi:					
- gəlirdən çıxılan möbləğlər		10,726			10,726
- subordinasiya borsu əhdətkodul		(19,210)			(19,210)
- yenidən qiymətləndirme üzrə elhiyət		7,633			7,633
- əməkçi elhiyətlər		(6,101)			(6,101)
- qeyri-nazareti payı		4,644			4,644
- sair kapital		(2,350)			(2,350)
- yüksəlmüş zərər			(1,087)		(1,087)
- zərər ətrafı elhiyət				1,109	1,109
- friz gelgitləri				1,769	1,769
- fidż xərcləri				(666)	(666)
- haqq və komissiya gelgitləri				(2,496)	(2,496)
- baqq və komissiya xərcləri				789	789
- xərisi valyuta atılımının etibarlıyyatlarından xalis gelir				178	178
- tərcümə maliyyə slətleri üzrə xalis gelir				3,374	3,374
- manfaat vergisi galibi				(33)	(33)
- inzibati xərclər				(500)	(500)
- sait				(2,565)	(2,565)
Cəmi MHBS-ə uyğun kapital	73,461	12,277	(13,611)	6,980	79,107
	Nizamnamə kapitalı	Əlavə kapital	31 dekabr 2019- ci il tarixində bəllişdirilmiş manfaat	Cari dövr ətrafı manfaat	Cəmi
Cəmi normativ kapital (audit edilmiş)	73,461	13,798	(29,410)	20,423	78,222
Cəmi normativ kapitalda MHBS-ə uyğun kapitalın əldəndirilməsi:					
- gəlirdən çıxılan möbləğlər		13,329			13,329
- subordinasiya borsu əhdətkodul		(19,210)			(19,210)
- yenidən qiymətləndirme üzrə elhiyət		7,633			7,633
- əməkçi elhiyətlər		(5,567)			(5,567)
- qeyri-nazareti payı		4,568			4,568
- sair kapital		(2,350)			(2,350)
- yüksəlmüş zərər			(6,664)		(6,664)
- zərər ətrafı elhiyət				17,623	17,623
- friz gelgitləri				2,631	2,631
- fidż xərcləri				(287)	(287)
- haqq və komissiya gelgitləri				(3,344)	(3,344)
- haqq və komissiya xərcləri				549	549
- manfaat vergisi galibi				837	837
- inzibati xərclər				(303)	(303)
- sait				(15,590)	(15,590)
Cəmi MHBS-ə uyğun kapital	73,461	13,241	(36,074)	22,539	72,127

31

Sərti öhdəliklər və təəhhüdler

Adı fəaliyyət zamanı Qrup müştərilarının cəhətiyacalarını qarşılamaq üçün balansdənkar riskləri olan maliyyə aletləri üzrə müqavilə təmfi qismiude çıxış edir. Dəyişən kredit riski derecəsinə nəzərdə tutan bu aletlər maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabda da eks etdirilmir.

Qrup balansda qeyd edilen eməliyyatlar halında olduğu kimi, balansdənkar riskləri qəbul edərkən eyni kredit nəzarət və idarəetmə siyasetləri iü tətbiq edir.

Aşağıdakı cədvəldə kreditlə bağlı öhdəliklərin müqavilə üzrə məbləğlərlə kateqoriyalar üzrə təqdim olunur. Cədvəldə kreditlə bağlı öhdəliklər üzrə göstərilmiş məbləğlər onlar üzrə tam həcmidə avansların verildiyini ferz edir. Cədvəldə zamanatlar və aklkreditivlər üzrə göstərilmiş məbləğlər, tərəf müqəbilləri bağladıqları müqavilələrdə nəzərdə tutulmuş öhdəliklərini tam həcmidə yerinə yetirmədikdən halda, hesahat tarixində (anıncasq) tuksiməl nəçət zərərini eks etdirir.

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə kreditlə bağlı öhdəliklər aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
Kreditlə bağlı öhdəliklər		
Kreditlər və təqifadə edilməmiş kredit xəlləri üzrə öhdəliklər	20,108	(1,516
Verilən zamanatlar və oxşar öhdəliklər	16,104	10,215
	36,212	21,731

Məhkəmə iddiaları

Qrup fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq məhkəmə iddialarına və şikayətlərə mənzərə qalır. Rehberlik bu kimi iddia və şikayətlər nəticəsində yaranan maddi mosuliyyətin Qrupun maliyyə vəziyyətinə və ya gelecek eməliyyatların nəticələrinə ciddi mənfi təsir göstərməyəcəyini hesab edir.

Vergi

Azərbaycanın vergi sistemi nishanən yenidir və bir çox hallarda aydın olmayan, ziddiyyətli və mətixtərif vergi orqanları tərefindən fəqli qaydada təfsir edilen qanunvericiliyindən tez-tez dayışıklılıklarla, rəsmi göstərişlərlə və məhkəmə qərarları ilə səciyyələndir. Vergiler sərt cərimələr və faiz yüklemələri tətbiq edən orqanlar tərefindən yoxlanılır və araşdırılır. Bir vergi ili əlimmən fış növbəti təqvim ili müddətində vergi orqanları tərefindən nəzarət əşçün açıq qalır. Buna baxmayaraq, mülayyən hallarda bir vergi ili daha uzun müddətə açıq qala bilər.

Bu hallar Azərbaycan Respublikasında digər ölkələrlə müqayisədə daha ciddi vergi risklerinin yaranmasına sebəb ola bilər. Rehberlik qıvvəde olan qanunvericiliyinin, rəsmi göstərişlərin və məhkəmə qərarlarının təməmlənməsi və vergi öhdəlikləri ilə əlaqədar adekvat tedbirləri gördülənləri hesab edir. Lakin müvafiq səlahiyyətli orqanların şəhərləri fəqli ola bilər və vergi orqanları öz şəhərlərinin tətbiq edilməsinə nəil olduqları halda, maliyyə hesabatlarına təsiri əhəmiyyətli ola bilər.

Əməliyyat mühiti

Əməliyyat riski Qrupun prosesləri, işçi heyəti, texnologiya və infrastruktur ilə bağlı bir çox sebeblərdən, habelə kredit, bazar və iikvidlik risklərindən başqa kənar amillərdən, məsələn hüquqi və normativ tələblərdən və əlmumi qəbul edilmiş korporativ davranış standartlarından irali gələn birbaşa və dolayı zarar riskidir. Əməliyyat riskleri Qrupun bütün eməliyyatlarından irali galır. Qrupun məqsədi əməliyyat riskini idarə etmək, iqtisadi səmərəlilik və innovasiya vasitəsilə Qrupun nüfuzuna qarşı hər hansı maliyyə zərərləri və ziyanın qarşısını almaqdır. Bütün hallarda Qrupun siyaseti tətbiq olunan hüquqi və normativ teleblərə emel etməyi tələb edir.

Qrup rehberliyi öz əməliyyatlarının hər sahəsində zaruri hesab etdiyi daxili nəzarət sistemlərini qurmaqla əməliyyat riskini idarə edir.

Maliyyə şəhərlərinə amaleti

Qrup müxtəlif maliyyə şəhərlərinə və oxşar müqavilələrdə mülayyən maliyyə və biznes şəhərlərini yerinə yetirmək öhdəliyi qəbul etmişdir.

*31 dekabr 2020-ci il tarixində təmamlanan il üzrə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib fəsasını təşkil edən qeydlər
(Ölkə qeyd adlınamadılada, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə rəqəmlər olur)*

31 dekabr 2020-ci il tarixinə Qrup 12,498 min manat ödənilməmiş qalıqlara təxliq olmaqla iki maliyyələşdirmə razılaşması üzrə müəyyən şərti pozmuşdur (31 dekabr 2019: məbləği 754 min manat olan bir maliyyələşdirmə razılaşması və bu məbləğlər 29(b) sayılı qeyddə likvidlik təhlili cədvəlinde cari öhdəliklər kateqoriyasına daxil edilmişdir). Rehberlik 2020-ci ilin noyabrında azadolmalar olde etdiyi üçün, borc öhdəlikləri 31 dekabr 2020-ci il tarixinə tətəbəsəsində ödənilməli deyil.

32 Əlaqəllər tərəflərle eməliyyatlar

Bank və onun tövəmə mədəssisəsi arasındakı eməliyyatlar konsolidasiya zamanı nəzərdə alınmamışdır və hənqərde açıqlanmamışdır. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə olan ödənilməli qalıqlar və əlaqəli orta effektiv faiz darəcələri və 31 dekabr 2020-ci il tarixində təmamlanan il üzrə əlaqəllər tərəflərle eməliyyatlarından gelirler və zərərlər aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur:

	Qrupun sahəndələrinin əməliyyəti paya sahib olduğu sahəndələr və mədəssisələr		Qrupun əsas rəhbərlik bəyəti		
	Məbləğ	Orta effektiv faiz darəcəsi, %	Məbləğ	Orta effektiv faiz darəcəsi, %	Cəmi məbləğ
Maliyyə vaziyəti bəqqalıta konsolidə edilmiş hesabat					
AKTİVLƏR					
Maliyyələrə verilmüş kreditlər					
Ösas borc	6,354	6%	187	10%	6,541
Zərər üzrə etüyst	(287)	-	-	-	(287)
ÖHDƏLİKLƏR					
Müştərlərin cari hesabları və depozitləri	1,647	1%	858	4%	2,505
Maliyyə vaziyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda təmənkəşən bəndlər					
Vədilmiş zamanotlar (müddədil 3 ayın bitən)	21	-	-	-	21
Kreditlər və istifadə edilmişmiş kredit xədəfləri üzrə öhdəliklər	14	-	5	-	19
Mənfəət (zərər)					
Faiz gelirləri	381	-	1	-	382
Faiz xərcləri	(1)	-	(6)	-	(7)
Həq və komissiya xərcləri	(323)	-	-	-	(323)
Dayərsizləşmə zərərləri	(115)	-	3	-	(112)
Əməliyyat xərcləri	-	-	(1,458)	-	(1,458)

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il ərzə həmçinin edilmiş maliyyə hesablarının tərkib hissəsini təşkil edən geyimlər
(Ölkəyə gedən ödənilməklə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə vəqfın olunur)

31 dekabr 2019-cu il tarixinə olan ödənilməli qəbirlər və əlaqəli orta effektiv faiz dərəcəleri və 31 dekabr 2019-cu il tarixində tamamlanan il ərzə əlaqəli tətəffüldə emalıyyatlardan gelirler və zərərlər aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur:

	Grupun sehədarlarının əhamiyətli paya sahib olduğu sehədarlar və mənzəsələr		Grupun əsas rehbərlik heyəti		
	Məbləğ	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	Məbləğ	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	Cəmi məbləğ
Maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat					
AKTİVLƏR					
Müştərilərə verilmiş kreditlər					
Əsas borc	10,682	7%	283	9%	10,965
Zərər əzərətliyat	(172)		(3)		(175)
Sair aktivlər	13		-		13
ÖHDƏLİKLƏR					
Müştərilərin endirimləri və depozitləri	5,643	2%	423	2%	6,066
Maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda təmminməyən bəndlər					
Verilmiş zəmanətlər (müddəti 3 aydan bərabər)	2,056	2%	-		2,056
Kreditlər və istifadə edilmişmiş kredit xədəfləri (zərər əhdəliklər)	12		14		26
Mənfəat (zərər)					
Faiz gəlirəci	773		24		797
Faiz xorcləci	(214)		(4)		(218)
Həqiqi və komissiya xorcları	(549)		-		(549)
Dəyərsizləşmə zərərləri	69		(2)		67
Əməliyyət xərcləri	-		(1,306)		(1,306)

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərində tamamlanan illər üzrə işçi bayeti xorclarına daxil olan
ödənişlər aşağıdakılardır:

	2020	2019
Qisauvüddəli işçilərin mənsubiyyəti	1,458	1,306
	1,458	1,306

Bu məbləğlər Direktorlar Şurasının və İdarə Heyətinin üzvləri ilə bağlı nağd və nağdsız
müavütlər daxildir.

33

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərləri

MHBS ədalətli dəyeri qiymətləndirmə tarixinde bazar iştirakçıları tərefindən nizamlı eməliyyat nəticəsində aktivin satışından ve ya öhdəliyin ötürütləşməsindən yaranan mebleğ kimi müəyyən edir.

Qrupun maliyyə alətləri ve maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyeri mütemadi olaraq ölçülür.

Qrup ədalətli dəyərləri aşağıdakı ədalətli dəyer iyerarxiyasına esasən ölçülür. Bu iyerarxiya ölçmələr zamanı istifadə olunan əlavə məlumatların əhəmiyyətini eks etdirir:

- 1-ci seviyyə: Faal bazarda eyni bir alet üçün aktiv bazar qiymətləri (təzimlənməyen).
- 2-ci seviyyə: birbaşa (qlınyatlar kimi), ya da bilavasitə (qiymətlərdən tərəyən) müşahidə oluna bilən, 1-ci seviyyəye daxil edilmiş kotirovka ciunan qiymətdən başqa digər ilkin göstəricilər. Bu kateqoriyaya aşağıdakı amillərdən istifadə etməklə qiymətləndirilən aiodər daxildir: analoji aletlər üçün faal bazarda tətbiq edilən bazar qiymətləri; analoji aletlər üzrə kiçiyəl qədər faal hesab olunmayan bazarlarda tətbiq edilən qiymətlər; və ya bittin əhəmiyyətli ilkin göstəricilərin birbaşa, yaxud dolayılı ilə bazar məlumatlarından müşahidə oluna bildiyi sair qiymətləndirmə əsulları.
- 3-cü seviyyə: ilkin göstəricilər müşahidə oluna bilmir. Bu kateqoriyaya aid edilən aletlərin qiymətləndirmə metoduna müşahidə edile bilən məlumata esaslanmayan ilkin göstəricilər daxildir və müşahidə edile bilməyen ilkin göstəricilər həmin aletin qiymətləndirilməsində əhəmiyyətli təsirə malikdir. Bu kateqoriyaya oxşar aletlər üçün kotirovka olunan qiymətlər esasında qiymətləndirilən aiodər daxildir və bu zaman aletlər arasında fərqi eks etdirmək üçün inthibüm müşahidə olunmayan təzimləmələr və ya mübahizələr tələb olunur.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə ədalətli dəyərdə qiymətləndirilən maliyyə alətlərinin dəyərinin ədalətli dəyer iyerarxiyası üzrə təhlili verilmişdir. Məbləğlər maliyyə veziyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda tanınmış qiymətlərə əsaslanır:

	1-ci seviyyə	3-cü seviyyə	Cəmi
Sair inəcmət galiyədə eks olunan ədalətli dəyərdə qiymətləndirilən investisiya qiymətləri kağızları – kapital aletlər	-	1,088	1,088
Tətbiq edilənlər	-	2,377	2,377
Tərəfən əhdəliklər	-	(313)	(313)
	-	3,152	3,152

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2019-cu il tarixinə ədalətli dəyərdə qiymətləndirilən maliyyə alətlərinin dəyərinin ədalətli dəyer iyerarxiyası üzrə təhlili verilmişdir. Məbləğlər maliyyə veziyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda tanınmış qiymətlərə əsaslanır:

	1-ci seviyyə	3-cü seviyyə	Cəmi
Mənfəet və ya zararda eks olunan ədalətli dəyərdə qiymətləndirilən investisiya qiymətləri kağızları	5,777	-	5,777
Sair inəcmət galiyədə eks olunan ədalətli dəyərdə qiymətləndirilən investisiya qiymətləri kağızları – kapital aletləri	-	776	776
Tərəfən əhdəliklər	-	(1,310)	(1,310)
	5,777	(534)	5,243

Dövr ərzində 1-ci və 2-ci seviyyə arasında keçid olmayıb.

31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsinə təqdim edən qeydlər
(Əks qaydə vəlilindikdən, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur)

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2020-ci il tarixinde tamamlanan il üzrə adalətli dəyer iyerarxiyasının
3-cü Seviyyəsində adalətli dəyer ölçmələrinin üzləşdirilməsini təqdim edir:

Mənzərə və ya zaranda eks olunan adalətli dəyərdə qiymətləndirilən maliyyə əsərləri	3-cü seviyyə			Cəmi	
	Satır növüne gəlirde eks olunan adalətli dəyərdə ölüllən maliyyə əsərləri		Kapital investisiyaları		
	Tərəfə əsərlər	Tərəfə öhdəliklər			
İlin övvəlində qalıq	-	(1,310)	776	(634)	
Tərəfə maliyyə əsərlərinin adalətli dəyərləndirilməsi realizasiya olunmuş dəyişiklik	1,684	1,198	-	2,882	
Alışlar	693	(201)	313	805	
Mübadilə mezənnələrinə dəyişiklikləri təşri	-	-	(1)	(1)	
İlin sonunda qalıq	<u>2,377</u>	<u>(313)</u>	<u>1,088</u>	<u>3,152</u>	

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2019-cu il tarixində tamamlanan il üzrə adalətli dəyer iyerarxiyasının
3-cü Seviyyəsində adalətli dəyer ölçmələrinin üzləşdirilməsini təqdim edir:

Mənzərə və ya zaranda eks olunan adalətli dəyərdə qiymətləndirilən maliyyə əsərləri	3-cü seviyyə			Cəmi	
	Satır növüne gəlirde eks olunan adalətli dəyərdə ölüllən maliyyə əsərləri		Kapital investisiyaları		
	Tərəfə əsərlər	Tərəfə öhdəliklər			
İlin övvəlində qalıq	-	-	776	776	
Alışlar	-	(1,310)	-	(1,310)	
İlin sonunda qalıq	-	(1,310)	776	(534)	

Qrup ticaret fəaliyyətləri çərçivəsində həyənəxalq maliyyə təşkilatları və yerli banklarla
birjədanlılıq tərəfə əsərlər üzrə razılıqlamalara girir (əsasən kredit spredlərinə indeksləşdirilmiş
faiz derecesi məzənnə svoplari, xarici valyuta mübadiləsi məzənnələri və faiz dereceləri). Bu
əsərlərin bəziləri wüshahidə oluna bilməyən mühümən məlumatadara, əsasən gözlənilən rəsunumluddatlı
volatilitiklər və müxtəlif əsas maliyyə əktiyəri arasında gözlənilən korrelyasiyalara malik modeller
vasitəsilə qiymətləndirilir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə svoplariñ adalətli dəyerini mülayyen etmək üçün rəhberlik faiz
derecelərini AZN və USD-də müvafiq olaraq 7,87%-9,56% və 0,05%-3,04% diapazonda qəbul
etmişdir (31 dekabr 2019: AZN və USD-də müvafiq olaraq 6,65%-9,60% və 0,67%-5,40%
diapazonda).

Qrup adalətli dəyərlə bağlı proqnozlarının müvafiq olduğunu hesab etmədən, müxtəlif
metodologiyalar və ya mülahizələrdən istifadə adalətli dəyərin müxtəlif ölçmələrinə səhəb ola bilər.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə AZN-lə pul axularma tətbiq edilən faiz derecesi 1% artıydı,
iyerarxiyanın 3-cü seviyyəsində kontragentlərə mübadilə svoplariñ adalətli dəyeri 123 min AZN
azalardı (31 dekabr 2019: 117 min AZN azalardı).

Aşağıdakı cədvəllərdə verilənlər istisna olmaqla, direktorlar hesab edir ki, konsolidə edilmiş
maliyyə hesabatlarında tanınmış maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin qısa müddətə ənənilməsi
nəzərdə tutulduğu üçün belə əsərlərin balans dəyərləri texminan onların adalətli dəyerini eks etdirir.

31 dekabr 2020-ci il tarixində rəməmtarəf ilə tərə kontrollü edilmiş maliyyə hesabatkarının tərkib hissəsinin təqib edən qeydlər
(dəs qeyd edilmədikdə, məbləğlər min Azərbaycan manat ilə təqdim olunur)

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2020-ci il tarixinə ədalətli dəyərdə qiymətləndirilməyən maliyyə
əletlərinin dəyerinin ədalətli dəyer iyerarxiyası üzrə təhlili verilmişdir:

	2-ci seviyyə	3-cü seviyyə	Cəmi ədalətli dəyərlər	Cəmi balans dəyəri
AKTİYVLER				
İstakdara verilmiş kreditlər	26,993	-	26,993	26,082
Müşterilərə verilmiş kreditlər	-	445,997	445,997	442,824
İnvestisiya qiymətli kağızları	35,324	-	35,324	35,153
ÖHDƏLİKLƏR				
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	706,741	-	706,741	706,519
Subordinasiya bərc öhdəlikləri	19,680	-	19,680	19,508
Sair bərc öhdəlikləri	135,594	-	135,594	135,703

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2019-cu il tarixinə ədalətli dəyərdə qiymətləndirilməyən maliyyə
əletlərinin dəyerinin ədalətli dəyer iyerarxiyası üzrə təhlili verilmişdir:

	2-ci seviyyə	3-cü seviyyə	Cəmi ədalətli dəyərlər	Cəmi balans dəyəri
AKTİYVLER				
Banklara verilmiş kreditlər	35,392	-	35,392	43,860
Müşterilərə verilmiş kreditlər	-	483,203	483,203	484,894
İnvestisiya qiymətli kağızları	11,289	-	11,289	11,194
ÖHDƏLİKLƏR				
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	1,107,654	-	1,107,654	1,108,996
Subordinasiya bərc öhdəlikləri	21,181	-	21,181	19,526
Sair bərc öhdəlikləri	120,024	-	120,024	120,024

Bank ədalətli dəyərində ölçülməyən maliyyə əletlərinin ədalətli dəyerinin hesablanmasında
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının dərc etdiyi statistik bülletendə açıqlanan analoji
bazar derecelərindən istifadə edir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə ədalədi dəyərində ölçülməyən maliyyə əletlərinin ədalətli dəyerinin
müəyyənləşdirilməsində rəhbərlik müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə AZN və xarici valyutalarda
müvafiq olaraq 8.27%-16.09% və 4.98%-6.53% diapazonunda faiz derecelərindən (31 dekabr 2019:
AZN və xarici valyutalarda müvafiq olaraq 8.80%-16.63% və 5.33%-8.81% diapazonunda),
müştərilərin depozitləri üçün isə AZN və xarici valyutalarda müvafiq olaraq 5.92%-9.00% və
1.05%-2.15% diapazonda (31 dekabr 2019: AZN və xarici valyutalarda müvafiq olaraq 4.71%-
9.68% və 1.10%-2.40% diapazonunda) faiz derecelərindən istifadə etmişdir.

Ədalətli dəyerin hesablamaları maliyyə əlatinin müstəqil kommersiya emtiyyatında tərafəli
qismində çoxlu edan məlumatlı şəxslər arasında mübadilə oluna bildiyi məbləğini taxmin etmək
məqsədine xidmət edir. Bu təxəvvürənə, qeyri-müəyyənlilikləri və mühakimənin subyaktivliyini
nezərə alaraq, ədalətli dəyer aktivlərin satışı və ya öhdəliklər üzrə hesablaşdırmasının epanıması
çərçivəsində reallaşdırıla bilən kimi qəbul edilməmişdir.

Fəal bazaarda alımb-satılan maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyərləri kotirovka olunan
bazar qiymətlərinə və ya diler qiymət tekliflərinə esaslanır. Bütöñü digər maliyyə əletləri üçün Qrup
digər qiymətləndirme üsullarından istifadə etməklə ədalətli dəyərləri müəyyən edir.

Qiymətləndirme üsullarının məqsədi qiymətləndirme tarixində bazar iştirakçıları arasında adi
emtiyyatda aktivləri satmaq üçün elde olunacaq və ya öhdəliyi öltürmek üçün ödəniləcək qiyməti eks
otdiren ədalətli dəyerin müəyyənləşdirilməsidir.

Qiymətləndirme metodlarına xalis cari dəyer və diskontlaşdırılmış pul vasitələrinin hərəkət
modelləri, bazaarda mitsahidə oluna bilən qiymətləri məvəud olan maliyyə əletləri ilə müqayisə
daxildir. Qiymətləndirme metodlarında istifadə edilən cəhətmallara və göstəricilər riskləri olmayan
və benchmark faiz dərəceləri, kredit spredi və diskont dərəcelərin qiymətləndirilməsində istifadə

31 dekabr 2020-ci il tarixində təmamlanan il ərzə konsolidə edilmiş maliyyə hesabalarının tərkib hissəsini təşkil edən qeydlər
(Öks qeyd edilmədiyikdə, məbləğlər min Azərbaycan manat ižət mövcud olunur)

edilən sair premiyalar, istiqraz və kapital qiymətləri, xarici valyuta mezzannələri, kapital və kapital indeksi qiymətləri, gözlənilen açıq məbəqclər və nisbetlər daxildir. Qiymətləndirmə metodlarının məqsədi kommersiyada fəaliyyət göstəren bazar istinakçıları tərafından müəyyən edilən hesabat taxixində maliyyə alınının deyerini eks etdirən ədalətli deyət vəziyyətinə çatmaqdır.